

NORGES OFFICIELLE STATISTIK

Fjerde række nr. 57

BERETNING

OM

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

I

NORGE

FOR ÅRET 1900

UDGIVEN AF

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

*(Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande en Norvège
en 1900, publié par le Directeur du service vétérinaire civil.)*

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

TRYKT HOS W. C. FABRITIUS & SØNNER A/S

1902

Pris: Kr. 0.50.

NORGES OFFICIELLE STATISTIK

Fjerde række nr. 57

BERETNING

OM

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

I

NORGE

FOR ÅRET 1900

UDGIVEN AF

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

*(Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande en **Norvège**
en 1900, publié par le Directeur du service vétérinaire civil.)*

· KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHHOUG & CO.

TRYKT HOS W. C. FABRITIUS & SØNNER A/S

1902

For årene 1889—1898 se Norges officielle statistik, Tredie række.
For året 1899 se Norges officielle statistik, Fjerde række nr. 24.

Trykfeil.

Side 244 og 247 står i overskriften 1ste juli 1900 istedetfor 1ste januar 1903.

En 1900 il s'est manifesté en Norvège des cas de charbon, de charbon symptomatique, de fièvre catarrhale, de gastro-mycose du mouton, de peste porcine et de rouget.

Ni la peste bovine, la péri-pneumonie contagieuse, la rage, la morve, la fièvre aphtheuse, la clavelée ni la gale du mouton n'ont paru.

Le tableau I présente le relevé des diverses maladies par départements.

Les tuberculinations publiques ont montré en 1901 une augmentation en comparaison avec les années précédentes (voir tableaux II—VII, page 10). Il a été examiné 21 155 bestiaux dans 2 889 étables dont 678 animaux et 310 étables ont été trouvés tuberculeux, c'est-à-dire 3.2 % et 10.7 % respectivement.

Au recensement du 3 décembre 1900 il y avait en Norvège 172 879 chevaux, 948 736 bestiaux, 994 422 moutons, 214 295 chèvres, 164 610 porcs, 93 765 rennes. Il y avait au 1 janvier 1901 152 vétérinaires diplômés.

L'inspection de la viande a été organisé en 1900 dans 24 villes. Quant aux détails on renvoie le lecteur aux tableaux page 50 et suivantes.

Indholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e.)

Résumé en français	Page III
------------------------------	-------------

I. Veterinærvæsenet i 1900.

(Du service vétérinaire en 1900.)

A. Almindelig oversigt (Vue générale)	1
Enkelte sygdomme amtsvis (Maladies par départements)	2
B. Om de enkelte sygdomme (Sur les maladies différentes)	4
1. Miltbrand (Charbon)	4
2. Ondartet katarrahfeber (Fièvre catarrhale maligne du bétail)	5
3. Raslesyge (Charbon symptomatique)	5
4. Bråset (Gastromycose du mouton)	6
5. Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc)	7
6. Svinepest (Peste porcine)	8
8. Tuberkulose (Tuberculose)	10
Offentlige undersøgelser 1895—1901 (Tuberculinations publiques, 1895—1901)	10—12
Offentlige undersøgelser i 1901 (Tuberculinations publiques en 1901)	13
Forekomst hos de forskellige racer (La tuberculose chez les différentes races)	14
Forekomst i de forskellige aldre (La tuberculose par âge)	15
9. Kværke (Gourme)	16
10. Lungesyge hos hesten (Typhus du cheval)	17
11. Influenza hos hesten (Influenza du cheval)	17
12. Kalvningsfeber (Fièvre vitulaire)	20
13. Forskjellige sygdomme (Maladies diverses)	21
14. Sygdomme i Finmarken (Maladies dans le départements de Finmarken)	25
15. Husdyravlen (L'élevage)	26
Foreløbig opgave over kreaturhold amtsvis 3die december 1900 (Nombre d'animaux domestiques au 3 décembre 1900, par préfecture; données provisoires)	28

VI

	Page
C. Bevilgninger i budgetterminen 1900—1901 (Budget du service vétérinaire)	29
D. Tabeller (Tableaux statistiques)	31
Tabel IX. De vigtigste husdyrsygdomme i Norge i 1900, artsvis ordnede (Relevé des divers cas de maladies des animaux domestiques, par espèces, en Norvège en 1900)	32
X—XXX. Anmeldte husdyrsygdomme i de forskellige amter (Cas de maladies signalés, par départements)	38
— XXXI. Antal autoriserede dyrlæger i Norge den 1ste januar 1901 (Nombre de vétérinaires diplômés au 1 ^{er} janvier 1901)	144
— XXXII. Anmeldte smitsomme husdyrsygdomme i 1900, månedsvis (Maladies des animaux, signalées en 1900, par mois)	144
E. Udførsel og indførsel af husdyr (Importation et exportation des animaux)	145

II. Kjødkontrollen i 1900.

(L'inspection de la viande en 1900.)

A. Almindelige bemærkninger (Observations générales)	148
Tabel A. Antal af slagt som i 1900 er undersøgt på kontrolstationerne (Nombre de viandes de boucherie examinées aux bureaux de contrôle en 1900)	150
B. Antal af slagt som i 1900 er stemplet med 2den klasse på kontrolstationerne (Nombre de viandes de boucherie, marquées avec l'estampille de II ^e classe)	152
— C. Antal af slagt som i 1900 er kasseret på kontrolstationerne (Nombre de viandes de boucherie saisies aux bureaux de contrôle)	154
D. Antal af slagt som i 1900 er undersøgte af kontrollørerne udenfor kontrolstationerne (Viandes de boucherie examinées en dehors des bureaux de contrôle)	156
— E. Kjødkroppe stemplet med 2den klasse udenfor stationerne (Viandes de boucherie marquées avec l'estampille de II ^{me} classe en dehors des bureaux)	157
F. Kjødkroppe kasserede i 1900 udenfor stationerne (Viandes de boucherie saisies en dehors des bureaux)	158
B. De enkelte byer (Les villes spéciales):	
1. Aalesund	159
2. Arendal	160

	Page
3. Bergen	162
4. Drammen	166
5. Fredrikshald	167
6. Fredrikstad	170
7. Hamar	174
8. Haugesund	176
9. Horten	176
10. Kongsberg	180
11. Kragerø	182
12. Kristiania	184
13. Kristiansand	191
14. Kristiansund	192
15. Larvik	196
16. Moss	196
17. Porsgrund	201
18. Sandefjord	204
19. Sarpsborg	206
20. Skien	208
21. Stavanger	210
22. Tromsø	216
23. Trondhjem	217
24. Tønsberg	220

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques.)

A. Bestemmelser, udgåede i 1900 (Dispositions faites en 1900)	222
No. 1 angående miltbrand (Sur le charbon)	222
» 2 — arsenikvask (Sur le lavage avec l'arsenic).	
» 3 — forebyggelse af spredning af tuberkulose til husdyr gennem melk og affald fra meierier (Sur la prévention contre la tuberculose par le lait et par les débris des laiteries).	
» 4 — nedslagtning af svinebesætninger på grund af svinepest (Sur l'abattage causé par la manifestation de la peste porcine).	
» 5 — approbation på forandret ordning af kødkontrollen på Kongsberg (Approbation du réglement pour l'inspection de la viande à Kongsberg).	
» 6 — forandring i plakat af 5te november 1895 vedkommende kødkontrolregler (Changement du décret du 5 novembre 1895 sur l'inspection de la viande).	
» 7 — indberetninger og protokoller vedrørende den kommunale kødkontrol (Rapports et protocoles concernant l'inspection de la viande).	
» 8 — forandring i plakat af 13de januar 1899 angående indførsel af hornkvæg, får og gjeeder fra Sverige (Changement du décret du 13 janvier 1899 relativement à l'importation du bétail, des moutons et des chèvres de la Suède).	

			Page
B. Gældende love og bestemmelser (Lois et réglemens en vigueur).			
Bilag 1 (Appendice 1)		1) Lov af 14de juli 1894 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques)	227
- 2 (	2)	2) Lov om kommunale slagtehus etc. (Loi sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)	237
· 3 (	3)	3) Kjødkontrolregler (Réglementation pour l'inspection de la viande)	239
4 (	4)	4) Nugældende (1ste januar 1903) regler for indførsel af husdyr (De l'importation des animaux)	244
- 5 (-	5)	5) Nugældende (1ste januar 1903) regler for udførsel af husdyr (De l'exportation des animaux)	247
— 6 (-	6)	6) Schema for ansøgning om tuberkulinundersøgelser (Formulaire de demandes de tuberculination)	249
7 (-	7)	7) Indberetningsschema for tuberkulinundersøgelse (Formulaire des rapports de tuberculination)	251
— 8 (-	8)	8) Anvisning til tuberkulinundersøgelser (Instruction pour la tuberculination)	252
- 9 (	9)	9) Indberetningsschema nr. 1 til amtmændene om smitsomme sygdomme (Rapport devant être adressé au préfet, sur les cas de maladie contagieuse)	254
— 10 (--	10)	10) Indberetningsschema nr. 2 til veterinærdirektøren (Rapports devant être adressés au Directeur)	255
- 11 (	11)	11) Uddrag af skyds- og kostloven (Extrait de la loi sur les frais de voyage)	256
— 12 (—	12)	12) Regningsschemaer (Formulaire de notes) . . .	258

I.

Om veterinærvæsenet i 1900.

A. Almindelig oversigt.

Ifølge de i henhold til lov af 14de juli 1894 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme, dens § 26, fra dyrlægerne indsendte årsberetninger er der i året 1900 ialt behandlet hos:

hesten	25 561	sygdomstilfælde.
koen	37 905	— » —
fåret	927	— » —
geden	239	— » —
svin	4 978	— » —
hunden	1 604	— » —
fjærkræ	221	— » —
forskjellige dyr	3	— » —

tilsammen 71 438 sygdomstilfælde.

Antallet af de af dyrlægerne indberettede sygdomstilfælde stiller sig i de senere år således:

I 1896	55 654	tilfælde.
- 1897	57 867	—
- 1898	58 835	—
- 1899	60 919	—
- 1900	71 438	—

Da husdyrbestanden i disse år neppe er forøget tyder dette på en jevnt tiltagende anvendelse af dyrlægehjælp.

Af husdyrlovens såkaldte ondartede smitsomme sygdomme er anmeldt tilfælde af miltbrand, raslesyge, ondartet katarrhalfeber, bråsoot, svinepest og rødsyge, hvorimod intet tilfælde er forekommet af kvægpest, hundegalskab, snive, mund- og klovsyge, ondartet lungesyge eller kopper og skab hos fåret.

Ingen af de ovennævnte sygdomme har dog i året vundet nogen farsotmæssig udbredelse.

Følgende tabel viser enkelte sygdommes forekomst i de forskellige amter:

Tabel I.

Enkelte sygdommes forekomst i de forskjellige amter.
(Relevé des diverses maladies par départements).

Amter (Départements).	Miltbrand (Charbon).	Raslesyge (Charbon symptomatique).	Ondartet katarrhalfeber (Fièvre catarrhale maligne).	Svinepest (Peste porcine).	Kronisk svinedifteritis (Entérite-diphthéroïde chronique du porc).	Lungesyge hos hesten (Pleuro-pneumonie conta- gieuse du cheval).	Influenza hos hesten (Influenza).	Rodsyge og knuderosen (Rouget du porc).	Kværke (Gourme).	Brasot (Gastronycose du mouton).
Kristiania	8	-	-	35	-	-	1 865	8	77	-
Akershus	32	-	31	214	23	1	305	145	84	-
Smålenene	25	1	7	-	-	7	157	84	91	-
Hedemarken	16	2	32	13	-	3	58	151	134	-
Kristians.	3	2	36	-	-	1	42	81	171	-
Buskerud	20	1	13	-	-	5	106	83	84	-
Jarlsberg og Larvik	30	-	12	-	-	4	21	59	254	-
Bratsberg	6	-	3	-	-	-	5	26	39	-
Nedenes	21	-	6	-	-	-	3	26	7	-
Lister og Mandal	53	2	6	-	-	-	1	19	13	2
Stavanger	38	2	34	-	-	-	-	20	21	18
Søndre Bergenhus	90	1	20	-	-	-	-	40	25	79
Bergen	10	-	-	-	-	3	-	-	16	5
Nordre Bergenhus	14	8	7	-	-	-	12	14	63	1
Romsdal	3	-	-	-	-	-	-	1	25	-
SøndreTrondhjem	29	-	24	127	-	3	-	123	315	4
NordreTrondhjem	7	1	28	-	-	3	-	187	56	5
Nordland	2	-	17	-	-	-	-	18	15	11
Tromsø	-	-	2	-	-	-	-	3	394	-
Finmarken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	407	20	278	389	23	30	2 575	1 088	1 884	125

Af smitsomme husdyrsygdomme er som vanlig endel overført til mennesker, særlig ringorm, samt kopper fra kjer og miltbrand. (Se herom nærmere under de enkelte sygdomme).

Offentlige bestemmelser vedrørende det civile veterinærvæsen, kjødkontrollen, import og eksport af husdyr m. v. i 1900 o. l. findes behandlede i særskilte afsnit.

Forøvrigt henvises til efterstående tabeller.

B. Om de enkelte sygdomme.

1. Miltbrand.

Af denne sygdom er anmeldt ialt 407 tilfælde. De anmeldte antal tilfælde af miltbrand stiller sig i de sidste fem år således:

I 1896	519 tilfælde.
- 1897	385 —
- 1898	360 —
- 1899	390 —
- 1900	407 —

Sygdommen er indberettet fra alle amter med undtagelse af Tromsø og Finmarkens.

De fleste tilfælde indtraf i Søndre Bergenhus amt (90), dernæst kommer 53 i Lister og Mandals amt, 38 i Stavanger amt, 32 i Akershus amt, 30 i Jarlsberg og Larvik (se tabel I).

Af de i året anmeldte 407 tilfælde af miltbrand optrådte

hos hesten	42 tilfælde.
» koen	327 —
» fåret	9 —
» svinet	22 —
» hunden	4 —
» katten	3 —

Nogen større lokal udbredelse af miltbrand i årets løb er ikke forekommet.

Amtsdyrlæge *C. Skar*, Kristiansand, anfører følgende:

«På en gård i Åseral fik sygdommen den bedste anledning til at brede sig, og tilfældet er meget skikket til at vise maaden, hvorpaa dette sker. For en tid siden var en ko død under noget mistænkelige omstændigheder, uden at noget blev gjort for at faa sagen undersøgt. Saa hændte det i sommer, at gårdens hest, der sattes frisk paa stald om kvelden, laa død om morgenen. Man mente, det var «finnen», som havde dræbt dyret, og dette blev flaaet, kjødet ophængt til grisemad og indvoldene gravet ned i en vaad bakke nedenfor fjøsvæggen. Kjødet begyndte senere at raadne, og det værste af det blev senere gravet ned paa et sted, medens resten af det henlagdes paa en plads nede paa samme engstykke, henover hvilket der ogsaa sivede vand fra stedet, hvor indvoldene laa. På engeu sattes kjøret til græssning, men med det sørgelige udfald, at i løbet af to dage alle fire kreperede, to ude paa marken og to efterat de saavidt var komne ind i fjøset, samtlige, som det viste sig, af udpræget miltbrand, utvilsomt

hidført fra nævnte hest. Trods brænding af kadaverne og rensning af de raadne, elendige fjøs var det her umuligt at faa alt smittestof ødelagt. Få måneder bagefter gik det da også samme vei med mandens femte og næstsidste ko. Senere er også en ko, der var fodret med hø, kjøbt fra denne gård, død af sygdommen, og i de aller sidste dage ligeledes en hos naboen.»

På en gård i Høiland, hvor et selvdødt får var forbleven upågtet på havnegangen, døde i nogle besætninger tilsammen 9 dyr. Sygdommen på dette sted ophørte først efter at dyrene på gården blev bragt i hus. (*Jessen*).

Praktiserende læge i Melhus *Müller* indberetter i sin medicinalberetning for 1901 om et tilfælde af *pustula maligna* hos en mand, der assisterede dyrlægen ved sektion af en hos ham af miltbrand død ko. Nogle dage efter sektionen optrådte der på bøiesiden af høire underarm en blodunderløben kløende pustel, der holdt sig uforandret indtil den 10de dag efter sektionen pludselig antog et ondartet udseende, idet der dannede sig en blære med stærkt prominerende ødem omkring, således at der opstod en slags tumor af størrelse som et halvt hønseæg. Patienten indlagdes på sygehus, hvorfra han efter nogen tids forløb udskreves helbredet.

2. Ondartet katarrhalfeber.

Af ondartet katarrhalfeber er i årets løb anmeldt 278 tilfælde hos koen. De fleste tilfælde er anmeldt fra Kristians, Stavangers, Hedemarkens og Akershus amter med henholdsvis 36, 34, 32 og 31 tilfælde; fra Romsdals og Finmarkens amter er intet tilfælde anmeldt (se tabel I).

Af denne sygdom anmeldtes hos koen i året:

1896	287 tilfælde.
1897	311 —
1898	253 —
1899	298 —
1900	278 —

En i sit væsen og karakter ondartet sygdom optrådte på en gård i Bremanger hos får og ged, anfører amtsdyrlæge *Leknes* (Førde). Det faldt til en begyndelse vanskelig at stille en sikker diagnose, men sygdommen antoges for ondartet katarrhalfeber, idet de for denne sygdom karakteristiske symptomer og obduktionsfund i større eller mindre grad var tilstede.

På en gård i Stange, hvor denne sygdom i løbet af de sidste 2 år har herjet ganske voldsomt og hvor ialt 13 køer er døde deraf, har den også vist sig dette år med en del tilfælde. Det gamle fjøs er nu rømmet og eieren har indtil videre sluttet med at holde køer (*Hjelde*, Eidsvold).

3. Raslesyge.

Af denne sygdom er anmeldt ialt 20 tilfælde i Smålenenes, Hedemarkens, Kristians, Buskeruds, Lister og Mandals, Stavanger, Søndre Bergenhus, Nordre

Bergenhus og Nordre Trondhjems amter. I 1898 og 1899 anmeldtes af sygdommen henholdsvis 20 og 30 tilfælde (se tabel I).

Amtsdyrlæge *Norstrand*, Lom, anfører:

Miltbrandsemfysem (Raslesyge) optræder visselig med ikke få tilfælde om året. Efter indhentede oplysninger indtræffer mange pludselige sygdomstilfælde med hurtig død blandt kvæget om sommeren på sætrene baade i Lom og Skiaker, og almuen kalder sygdommen for «bråсот» eller «skott»; efter de oplysninger jeg har kunnet få af folk, som kjender sygdommen, må det uden tvil være raslesyge. Dyrlæge blev ikke hentet til noget af disse tilfælde på grund af den lange afstand og sygdommens hurtige forløb samt folks ubekjendtskab til husdyrloven om smitsomme sygdomme.

4. Bråсот.

Bråсот er optrådt i amterne fra og med Lister og Mandal nordover langs vestkysten til og med Nordlands amt, med undtagelse af Romsdals amt, hvorfra intet tilfælde er anmeldt. Ialt er indberettet om 125 tilfælde, hvoraf de 79 indtraf i Søndre Bergenhus amt (se tabel I).

I de sidste år er følgende antal tilfælde af bråсот anmeldt:

1895	348 tilfælde.
1896	125 —
1897	75 —
1898	199 —
1899	128 —
1900	125 —

Amtsdyrlæge *Kjoss-Hansen*, Egersund, anfører følgende:

Der er anmeldt endel sporadiske tilfælde af bråсот omkring i Dalene, mest udbredt i Helleland og Bjerkreim herreder. Efter dalbuenes ndsagn at dømme er sygdommen stedbunden i distriktet, men har ikke været særlig slem i det forløbne år, og når dertil kommer, at mange tilfælde endnu går uanmeldt hen, maa Dalene ansees for et bråсот-distrikt. At sortfjæsracen skulde være mere udsat eller disponeret for sygdommen end cheviotracen, synes ikke at være tilfældet; her kræver tvertimod sotten sine fleste ofre blandt cheviot-fårene, hvilket måske hænger sammen med, at denne race har en større udbredelse her end den anden race. Vaccination er endnu ikke prøvet i Dalene.

Amtsdyrlæge *Sorterup* (Gloppen) anfører, at han dette år for første gang har haft under behandling bråсот; sygdommen er ikke anmeldt fra de ydre fjorddistrikter før iaar. Dette antages at have sin grund i, at amtsdyrlægen har omtalt sygdommen på reiser ude i disse distrikter.

Amtsdyrlæge *Leknes*, Førde, har ikke kunnet fortsætte med de forrige år påbegyndte bråсот-vaccinationer i den udstrækning som forudsat — på grund af vanskeligheder ved tilveiebringelse af vaccinen.

Amtsdyrlæge *Myran*, ytre Namdalen, anfører, at sygdommen der optræder under 2 hovedformer. En form er yderst akut med et forløb af $\frac{1}{2}$ —5 timer; dyrene styrter om, har høi feber og voldsom hjertebanken. Henimod døden kommer blodig flod af næse, mund og endetarm. De pathologisk-anatomiske forandringer har i sådanne tilfælde væsentlig været indskrænkede til løben; denne har vist sig diffus mørkerød og brandig med næsten blodig indhold. Blodet tyndtflydende og dårlig koaguleret. Den anden form er mere langsomt forløbende fra 3—6 dage; dyrene ser matte og sløve ud, har feber og forstoppelse med slimet, purulent flod fra næse og mund. Henimod døden falder dyrene om og døden kommer under krampetrækninger. Sektionsfundet anføres her at være et andet. Løbelidelsen er nok også her tilstede, men ikke så voldsom, idet der ingen egentlig brand er; de pathologiske forandringer er ikke begrænset til dette organ, men strækker sig også til de øvrige maver og tarme; disse er partielt hæmorrhagiske med slimet, blodblandet indhold; nyrer, lever og hjerte er stærkt degenerede. Lungerne er blodige med blodblandet slim i bronkierne. Kadavrene udbreder en stærk stank.

8. Rødsyge og knuderosen.

Af rødsyge og knuderosen er anmeldt endel flere tilfælde end de nærmest foregående år. Der anmeldtes således i året:

1895	1302 tilfælde.
1896	941 —
1897	908 —
1898	924 —
1899	856 —
1900	1088 —

Sygdommen er anmeldt fra alle amter undtagen fra Finmarken. De fleste tilfælde er anmeldt fra Nordre Trondhjems amt med 187 tilfælde, Hedemarken 151, Akershus 145 osv. (se tabel I).

Amtsdyrlæge *Norstrand* (Lom og Skiaker) anfører, at rødsygen nu blot optræder med enkelte tilfælde af knuderosen; men for nogle år tilbage optrådte den meget ondartet og mange besætninger angrebes.

Sygdommen er ifølge amtsdyrlæge *Vold* stationær på Frosten; den synes at have inficeret svinehusene, men da der nu opføres flere tidsmæssige huse, skulde man tro, at tilfældene vilde blive sjældnere. Rengjøring og desinfektion af de gamle huse synes imidlertid at være mangelfuld, idet de givne instrukser sjelden udføres tilfredsstillende.

Rødsyge og knuderosen blev omtrent borte, anfører amtsdyrlæge *Nøkleby*, Bodø, efter at indførselen af smågrise der til distriktet ophørte.

Forholdet mellem anmeldte tilfælde af knuderosen og rødsyge stiller sig således:

	Rødsyge.	Knuderosen.
Kristiania	8	—
Akershus	83	62
Smålenene	25	59
	—————	
Buskerud	83	
Jarlsberg og Larvik	43	16
Hedemarken	63	88
Kristians	68	13
Bratsberg	24	2
Nedenes	26	—
Lister og Mandal	15	4
Stavanger by	—	2
Stavanger	5	13
Søndre Bergenhus	29	11
Bergen	—	—
Nordre Bergenhus	5	9
Romsdals	—	1
Søndre Trondhjem	47	76
Nordre Trondhjem	72	115
	—————	
Nordlands	18	
Tromsø	2	1
Finmarken	—	—

6. Svinepest.

Der er i årets løb anmeldt følgende antal tilfælde af akut svinepest, nemlig 35 tilfælde i Kristiania by, 214 i Akershus amt (hvortil kommer 23 tilfælde af kronisk svinedifteritis), 13 tilfælde i Hedemarkens amt og 127 tilfælde i Søndre Trondhjems amt, tilsammen 389 akute og 23 kroniske tilfælde.

Også i dette år viste sygdommen sig i og i omegnen af Kristiania. I de sidste år er følgende antal af den akute og kroniske form anmeldt fra

	Kristiania by.	Akershus amt.
1897	102	61
1898	—	—
1899	45	129
1900	35	237

I Kristiania og omegn indskrænkede sygdommen sig til enkelte større svinebesætninger, som sædvanligvis, efter at sygdommens natur blev fastslået, straks blev nedslagtede efter offentlig foranstaltning, hvorefter sygdommen stansede.

Dyrlægerne anfører, at svineopdrætterne nu har taget lærdom af de tidligere udbrud og er forsigtigere med fodringen med rå, ukogte skyller og affald.

I det Trondhjemske brød sygdommen ud i juli måned i omegnen af byen. Efter at sygdommens art var konstateret, skred det offentlige ind med nedslagtning af de angrebne besætninger, ligesom eftersyn blev foretaget af svinebesætninger i distriktet.

Om sygdommens udbrud meddeler amtsdyrlæge *I. G. Bang*, Trondhjem, følgende:

«Det første tilfælde, der kom under mit tilsyn, var hos gaardbrnger O. Stendal, Strinden, hvor der døde et svin den 8de august. Hid var smitten kommen fra slagter Pedersen Baldershage, hvor det døde svin havde været til bedækning. Foruden dette angrebes kun et svin, der havde gået en dags tid sammen med det første ude i en indhegning. Den 10de august konstateredes svinepest hos Elling Ofstad, Gjetestranden, hvor gårdens 2 svin viste sig at være angrebne, og smitten kom også her fra slagter Pedersen. Det ene af svinene var netop købt fra Pedersen og gik og skrantede, hvorfor man lod det gå i fjøset; smitten er så gennem røgteren overført til det andet svin, der gik i svinehuset. Den 14de august overtog jeg tilsynet med de to angrebne besætninger hos Pedersen, Baldershage og Sorkstad, Karlsberg og Valgrinden, Strinden. Paa førstnævnte sted var da et svin sygt; det dræbtes og dermed stansede sygdommen her. Sorkstad havde dengang 54 svin paa Karlsberg og 9 paa Valgrinden. Da en mængde af dyrene øiensynlig var syge, gav departementet ordre til nedslagtning. Resultatet heraf var, at 11 af svinene paa Karlsberg og 1 fra Valgrinden viste sig friske, mens 31 af svinene paa Karlsberg og 7 fra Valgrinden var angrebne af pest; resten af besætningerne blev kasseret som menneskeføde på grund af dyrenes magerhed og utrivelighed samt af hensyn til mulig smittefare. Den 25de august udbrød svinepest hos Vold, Valøen, hvor 2 svin af 3 angrebes. Smittekilden her kunde ikke påvises, men antagelig skrev den sig fra samkvem med folk fra Karlsberg eller Valgrinden. Den 25de september døde hos E. Arnstad, Risvold, Strinden, et svin, og dagen efter dræbtes et andet, der var sygt. Obduktionen viste i begge tilfælde en sterk diffus mave- og tarmbetændelse. Den 13de oktober obduceredes igjen et svin og obduktionen viste nu svinepest; samme resultat kom jeg til ved en den 15de oktober på samme sted foretagne obduktion. Den 10de november døde pludselig en af de nys indkøbte svin på Valgrinden og obduktionen viste svinepest. Da svinepesten udbrød her første gang, afsondredes endel tilsyneladende friske svin i fjøset; disse blev dog angrebne og desinfektion foretaget. Sandsynligvis var man her mindre grundig med rengjøringen, da der ikke mere skulde komme svin i fjøset. Den nu angrebne havde på grund af manglende plads gået nogle dage i fjøset og smitten må skrive sig derfra. Uagtet svinet i 3 dage havde gået sammen med flere andre svin i en boks, indskrænkede pesten sig denne gang til dette ene tilfælde. Dette er de steder, hvor svinepesten bestemt er konstateret, men meget taler for, at den har optraadt flere steder i det Trondhjemske i små svinebesætninger uden at være påagtet. Lige før pestens udbrud på Baldershage var derfra leveret en mængde smågrise ud over distrikterne, og jeg modtog da ordre fra veterinæradministrationen til at undersøge de steder, hvor der efter indhentedede oplysninger var modtaget grise fra nævnte besætning i den tid. Jeg foretog da en reise til Bynæs, Ørkedalen og Meldalen. På samtlige de steder, jeg besøgte, var de i slutten af juni eller begyndelsen af juli indkøbte svin døde, og alle under symptomer, der lignede dem hos den på samme tidspunkt indkøbte smågris på Gjetestranden, hvor obduktionen stadfæstede mistanken om svinepest. Svinene havde i almindelighed levet 14 dage à 3 uger, men været syge helt fra de blev kjøbte.

Hårlaget havde været stivt, huden mat og skjællende, øienlågene dækket af skorper, og dyrene blev med tiden mattere og mattere, dinglede når de gik og døde så tilslut. På de fleste steder havde folkene iagttaget lidt blålig farve af ørene og undertiden små rødlig-blå pletter under bugen. På [samtlige disse steder blev desinfektion foretaget.]»

Ligeledes angrebes på en gård på Ringsaker svinebesætningen af svinepest; af 40 svin viste de 13 sig angrebne. De angrebne og mistænkte svin blev efter offentlig foranstaltning nedslagtede og desinfektion foretaget, hvorefter sygdommen ophørte.

8. Tuberkulose.

De principer, efter hvilke bestræbelserne forat udrydde eller indskrænke kvægtuberkulosen her i landet har været ledede, har i 1900 ikke undergået nogen forandring. Man henviser desangående til den af direktør *Malm* givne redegjørelse for disse i det foredrag, som han derom holdt på det første nordiske dyrlægemøde i Kjøbenhavn 1902, hvilket foredrag vil findes trykt i «Tidsskrift for det norske Landbrug» 1902, side 455—467.

Mens antallet af de offentlige tuberkulinundersøgelser i 1898 og 1899 viste sig at være aftagende, har det i det sidste år atter været stigende. Efterfølgende tabeller vil give nærmere oplysninger, idet bemærkes, at mens veterinærberetningen forøvrigt omfatter forholdene i året 1900, gjælder tuberkulinundersøgelserne, således som også i forrige beretninger, det følgende år, nemlig 1901.

Tabel II. Offentlige tuberkulinundersøgelser,
foretagne fra 1895 til udgangen af 1901.

(Les recherches publiques faites du commencement des tuberculinations jusqu'à la fin de l'année 1901).

År.	Antal undersøgte besætninger.	Deraf tuberkulose og mistænkte.	pCt. tuberkulose besætninger.	Antal undersøgte dyr.	Deraf tuberkulose og mistænkte.	pCt. tuberkulose dyr.
1895 og 96	2 195	573	26.1	30 787	2 588	8.4
1897	2 136	577	27.0	24 755	2 056	8.3
1898	1 465	331	22.6	14 740	725	4.9
1899	1 337	274	20.5	11 919	678	5.7
1900	2 072	368	17.8	15 513	779	5.0
1901	2 889	310	10.7	21 155	678	3.2
	12 094	2 433	20.1	118 869	7 504	6.3

Tabel III.

Offentlige tuberkulinundersøgelser,
foretagne fra 1895 til udgangen af 1901.

(Les recherches publiques faites du commencement des tuberculinations jusqu'à la fin de l'année 1901, par race).

År.	Norsk landrace (Race ordinaire norvégienne).			Telemarksrace (Race de Telemark).			Airshirerace (Race d'Airshire).			Blandede racer (Races mêlées).			Forskjellige og ikke angivne racer (D'autres races et races non signalées).		
	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).
1895 og 96 .	13 548	859	6.8	2 174	133	6.1	692	127	18.4	13 506	1 408	10.4	867	62	7.2
1897 . . .	15 206	1 020	6.7	1 646	81	4.9	337	51	15.1	7 119	885	12.4	449	17	3.8
1898 . . .	7 921	343	4.3	1 385	61	4.4	106	5	4.7	4 948	288	5.8	380	28	7.4
1899 . . .	6 386	266	4.2	729	56	7.7	47	2	4.3	4 397	323	7.3	360	31	8.6
1900 . . .	8 924	315	3.5	900	57	5.7	194	20	10.3	4 864	355	7.3	431	34	7.9
1901 . . .	12 738	374	2.9	1 419	51	3.6	174	27	15.5	5 318	232	4.4	402	17	4.2
	64 723	3 177	4.9	8 253	439	5.3	1 550	232	14.9	40 152	3 491	8.7	2 889	189	6.5

Tabel IV.

Offentlige tuberkulinundersøgelser,

foretagne fra 1895 til udgangen af 1901.

(Les recherches publiques faites du commencement des tuberculinations jusqu'à la fin de l'année 1901, par âge).

År.	Under 1/2 år. (Bétail agé jusqu'à six mois)			1/2—1 år. (Agé de six mois jusqu'à 1 année).			1—5 år. (Agé de 1—5 années).			Over 5 år. (Agé de plus de 5 années).			Uopgivet alder. (Age inconnue).	
	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).
1895 og 96.	1 551	15	1.0	2 237	76	3.4	13 179	1 042	7.9	13 449	1 386	10.3	371	18.9
1897	1 281	24	1.9	1 648	52	3.2	10 987	875	7.1	10 211	1 060	10.4	629	7.5
1898	626	6	0.9	995	15	1.5	6 586	285	4.3	6 273	397	6.3	260	8.5
1899	598	13	2.2	800	18	2.3	5 399	314	5.8	4 971	327	6.6	150	4.0
1900	623	14	2.2	869	24	2.8	7 042	355	5.0	6 589	370	5.6	190	9.5
1901	991	13	1.3	1 251	16	1.3	7 013	211	3.1	10 796	461	4.3	—	—
	5 670	85	1.5	7 800	201	2.6	50 206	3 082	6.1	52 289	4 001	7.7	1 600	9.7

Tabel V.

Resultat

af de offentlige kvæg-tuberkulinundersøgelser i 1901.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail, par la tuberculine, pendant l'année 1901).

Amt (Département).	Antal undersøgte dyr. (Nombre des animaux tuberculisés).	Deraf mistenkte og tuberkuløse (dont suspects & tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt.)	Antal undersøgte besæt- ninger. (Nombre des étables examinées).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeuses).	pCt. tuberkuløse. (pCt.)
Akershus	404	31	7.7	15	7	46.7
Smålenene	419	52	12.4	27	5	18.5
Hedemarken.	3 051	202	6.6	364	79	21.7
Kristians	1 305	33	2.5	112	22	19.6
Buskerud	158	16	11.3	20	5	25.0
Jarlsberg og Larvik . .	350	14	4.0	36	3	8.3
Bratsberg	414	4	1.0	52	4	7.7
Nedenes	215	3	1.4	35	3	8.6
Lister og Mandal . . .	637	20	3.1	103	10	9.7
Stavanger	502	4	0.8	50	2	4.0
Søndre Bergenhus . .	206	5	2.4	28	4	14.3
Nordre Bergenhus . .	2 216	90	4.1	272	32	11.7
Romsdals	382	4	1.0	58	2	3.4
Søndre Trondhjem . .	2 801	45	1.6	378	44	11.6
Nordre Trondhjem . .	4 346	122	2.8	692	49	7.1
Nordlands	1 406	20	1.4	329	15	4.6
Tromsø	1 239	36	2.9	318	25	7.9
Finmarken	—	—	—	—	—	—
	20 051	701	3.2	2 889	311	10.8

Tabel VI.

Tuberkulinundersøgelser i året 1901.
(Recherches par la tuberculine pendant l'année 1901).
Tuberkulosens forekomst hos forskjellige racer.
(L'existence de la tuberculose chez les différentes races).

A m t (Département).	Norsk landrace (Race ordinaire norvégienne).			Telemarksrace (Race de Telemark).			Airshirerace (Race d'Airshire).			Blandingsrace (Races mêlées).			Forskjellige og ikke op- givne racer (D'autres races et races non signalées).		
	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).
Akershus . . .	174	6	3.4	64	13	20.3	9	—	—	85	9	10.6	72	3	4.1
Smålenene . .	164	1	0.6	3	—	—	48	21	43.6	124	27	21.8	80	3	3.8
Hedemarken . .	2 836	179	6.3	63	2	3.2	18	4	22.2	115	9	7.8	19	8	42.1
Kristians . . .	542	14	2.6	535	8	1.5	5	—	—	223	11	5.0	—	—	—
Buskerud . . .	52	3	5.8	60	7	11.7	—	—	—	38	5	13.2	8	1	12.5
Jarlsberg og Larvik . . .	78	—	—	20	1	5.0	—	—	—	159	13	8.1	93	—	—
Bratsberg . . .	—	—	—	413	4	1.0	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Nedenes . . .	54	1	1.9	103	1	1.0	—	—	—	41	1	2.4	17	—	—
Lister og Mand- dal	394	8	2.0	51	1	2.0	12	—	—	178	11	6.2	2	—	—
Stavanger . . .	449	4	0.9	16	—	—	1	—	—	33	—	—	3	—	—
S. Bergenhus	157	4	2.5	33	1	3.0	—	—	—	15	—	—	1	—	—
Bergen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N. Bergenhus	1 975	87	4.4	12	—	—	—	—	—	229	3	1.3	—	—	—
Romsdals . . .	32	—	—	—	—	—	—	—	—	350	4	1.1	—	—	—
S. Trondhjem	1 892	23	1.2	4	1	25.0	19	—	—	886	21	2.4	—	—	—
N. Trondhjem	1 852	18	0.9	42	12	28.6	21	1	4.6	2 431	91	3.7	—	—	—
Nordland . . .	1 219	15	1.2	—	—	—	41	1	2.4	61	2	3.3	85	2	2.4
Tromsø	868	11	1.3	—	—	—	—	—	—	349	25	7.2	22	—	—
Finmarken . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12 738	374	2.9	1 419	51	3.6	174	27	15.5	5 318	232	4.4	402	17	4.2

Tabel VII.

Tuberkulinundersøgelser i året 1901.

(Recherches par la tuberculine pendant l'année 1901).

Tuberkulosens forekomst i de forskjellige aldre hos kvæg.

(Existence de la tuberculose par âge).

A m t (Département).	Kalve under 6 mdr. (Bétail agé jusqu'à six mois).			Kalve 6 mdr. til 1 år. (Agé de six mois jusqu'à 1 année).			Kvæg 1 til 5 år (Agé de 1—5 années).			Uopgivet alder (Agé inconnue).		
	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).
Akershus	15	—	—	26	—	—	173	9	5.2	190	22	11.8
Smålenene	23	1	4.3	20	3	15.0	139	15	10.8	237	33	13.9
Hedemarken	124	4	3.2	220	2	0.9	1 074	55	5.1	1 633	141	8.6
Kristians	48	1	2.1	66	2	3.0	554	7	1.3	637	23	3.6
Buskerud	15	—	—	3	—	—	54	2	3.7	86	14	16.3
Jarlsberg og Larvik	26	1	3.8	17	—	—	111	6	5.4	196	7	3.6
Bratsberg	22	—	—	30	—	—	178	3	1.7	184	1	0.5
Nedenes	18	—	—	10	—	—	101	—	—	86	3	3.5
Lister og Mandal	36	—	—	28	—	—	143	5	3.5	430	15	3.5
Stavanger	18	—	—	22	—	—	152	2	1.3	310	2	0.6
S. Bergenhus	10	—	—	10	—	—	75	3	4.0	111	2	1.8
Bergen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N. Bergenhus	60	—	—	76	1	1.3	834	35	4.2	1 246	54	4.3
Romsdals	24	—	—	18	1	5.6	145	—	—	195	3	1.5
S. Trondhjem	170	—	—	206	1	0.5	902	9	1.0	1 523	35	2.3
N. Trondhjem	267	6	2.2	244	2	0.8	1 520	40	2.6	2 315	74	3.2
Nordland	67	—	—	150	1	0.7	404	7	1.7	785	12	1.5
Tromsø	48	—	—	105	3	2.9	454	13	2.9	632	20	3.1
Finmarken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	991	13	1.3	1 251	16	1.3	7 013	211	3.1	10 796	461	4.3

Det vil bemærkes, at den procentvise forekomst af tuberkulose hos de undersøgte dyr efter at have været 8.4 ved disse undersøgelser begyndelse, nu er sunket ned til 3.2 for året 1901 (se tabel V). Ligeledes har tuberkuloseprocenten i de undersøgte besætninger sunket ned til 10.7 % af de undersøgte besætningers antal, medens den i 1895, 96 og 97 var henved 27 %.

9. K v æ r k e.

Af kværke (kværstil, kværst) er ialt indberettet om 1 884 tilfælde, fordelt på alle landets amter, undtagen Finmarken. I 1895 indberettedes om 1 989 tilfælde, hvorefter tilfældene aftog i 1897, da der kun indberettedes om 997 tilfælde; i de følgende år er tilfældenes antal atter steget:

1898	1 234 tilfælde.
1899	1 720 —
1900	1 884 —

De fleste tilfælde indtraf i årets løb i Tromsø amt med 394 tilfælde, Søndre Trondhjems amt 315, Jarlsberg og Larviks amt med 254 tilfælde.

Dyrlæge *Kragerud* (Tønsberg) anfører, at en ca. 20 år gammel hest havde havt sygdommen i flere måneder. Da hesten ud på sommeren blev dræbt, viste det sig, at sygdommen havde lokaliseret sig i milten, der var stor og grå, med svullen pulpa og lymfeknuderne store som byggryn. *Kragerud* har bemærket, at kværke vistnok giver immunitet, men denne synes ikke at holde sig for bestandig. Der fandtes flere heste, som havde gennemgået sygdommen i forrige kværkeperiode for 8 år siden, men som nu igjen blev meget hårdt angrebne. De heste derimod, som i de sidste par år havde gennemgået sygdommen, fik den nu kun let.

Dyrlæge *Sorterup* (Gloppen) anfører, at om sommeren reiste fem heste der fra fjorden til en udstilling i Danmark, men da de kom hjem, var de alle angrebne af kværke.

Sandstad (Støren) meddeler, at sygdommen efter 3 års fravær nu atter har begyndt at vise sig.

Statsdyrlæge *Hall*, Målsnes, indberetter følgende om kværke :

«Som tidligere anført har denne sygdom hos hesten været aldeles ukjendt heroppe i nordlandene, ialfald i Tromsø og Finmarkens amter, indtil den ved et par heste indkjøbte i Gudbrandsdalen til transportkjøring ved Ofotenbanen blev bragt derhen. Her havde navnlig fra Bardo og Salangen, der laa nærmest, men også fra de forskjelligste steder inden stiftet samt fra Tromsø by folk med sine heste søgt hen til arbejdsfortjeneste. Først smittedes samtlige heste paa stationerne fra Rombaksbotten til og med Torneåhammar paa svensk side. Det bemærkes, at transportkjørselen til og med Torneåhammar næsten udelukkende besørget af nordmænd med sine heste.

På opfordring af anlægsstyrelsen reiste jeg i januar måned til Rombaksbotten, hvor samtlige heste til og med Torneåhammar besigtigedes, og undergaves kurbehandling. Sygdommen var forøvrigt da hos de fleste på retur. I beskjæftigelse paa

forannævnte steder var cirka 150 heste, der alle havde været mere eller mindre angrebne. Heraf vare 4 dyr kreperede.

I februar måned bereistes på stiftets ordre Bardo og Salangen med Salangsdalen. Her herskede sygdommen som en ren farsot, og neppe en gård undgik dens besøg. Hvad der især bidrog til dens stærke udbredning var folks ubekjendtskab med sygdommen og dens smitsomhed. På landhandlerierne og ved kirkestederne hensattes syge dyr på de samme steder som de friske, hvorved der blev rig anledning til overføring af smitten. Ikke sjældent slog sygdommen sig på de indre organer med metastaser. Samtlige disse dyr kreperede. Også til de andre naboherreder forplantede sygdommen sig ved samfærdselen, men den blev der ikke så udbredt, da man lidt efter lidt fik mere rede på sygdommen og dens behandling. I det hele behandledes i årets løb 370 heste, hvoraf 38 døde. Et endnu større antal har sandsynligvis været angrebet og endnu flere end ovennævnte er sikkert kreperet, uden at det er kommen til min kundskab. I marts og april måned aftog sygdommen, da de fleste modtagelige heste nu havde gjenne-gaaet den, men den holdt sig fremdeles med spredte tilfælde året gennem omkring i bygderne. Det bemerkes, at alderen ingen rolle spillede; såvel gamle, ældre som ungheste angrebes.»

10. Lungesyge hos hesten.

Af lungesyge hos hesten er i årets løb kun indberettet om et fåtal af tilfælde, nemlig 30 for det hele land. I de sidste år er af lungesyge indberettet om følgende tilfælde:

1895	276 tilfælde.
1896	200 —
1897	112 —
1898	884 —
1899	872 —
1900	30 —

Tilfældene indtraf i 9 forskellige amter med fra 1—7 tilfælde i hvert amt.

11. Influenza hos hesten.

Denne sygdom var i året 1900 ganske hyppig. Der er ialt indberettet om 2 575 tilfælde, hvoraf de 1 865 forekom i Kristiania by, men der kan ingen tvivl være om, at et langt større antal dyr har været angrebet af sygdommen. Fra Akershus amt indberettes om 305 tilfælde, fra Smålenene om 157, fra Buskerud om 106 tilfælde (se tabel I). Fra Stavanger, Søndre Bergenhus, Bergen, Romsdalen og amterne nordover derfra er intet tilfælde anmeldt.

I Kristiania antages sygdommen at have angrebet hved 75 % af byens heste. Den vandt størst udbredelse i årets tre første måneder. Den antages at være indført til en større vognmandsforretning i byen med 2 syge heste, indkjøbte fra Skåne i de første dage af januar måned; i den ene staldafdeling her, hvor der var 14 heste, blev alle disse angrebne i løbet af 24 timer. I Skåne grasserede sygdommen netop på denne tid. Sygdommen optrådte idethede god-

artet med kun få dødsfald; af de 2 575 behandlede tilfælde dræbtes 6 og døde 23 dyr. Men hos ikke få dyr opstod efter sygdommen komplikationer, såsom seneskedebetændelse, forfangenhed, øienbetændelse, kolik, ulcerativ keratitis med længere tids blindhed eller blivende svækkelse af synet.

På skoleeskadronens stalde angrebes 83 heste og kun 7 undgik tilsyneladende sygdommen. På officerstalden optrådte den ligeledes. I juli og august måned optrådte sygdommen på kavalleriets rideskoles stalde, hvor samtlige heste undtagen en fik den (*Mykleby*).

Havde sygdommen været mild i Kristiania by og omegn, berettes om alvorligere tilfælde fra Eidsvolds amtsdyrlægedistrikt.

Amtsdyrlæge *Hjelde*, Eidsvold, anfører følgende:

«Hvad influenza angaar, viste de første sygdomstilfælde sig i begyndelsen af juli, dog uden at nogen egentlig smitekilde kunde påvises. Tidligere på året — efter Kristiania marked — troede jeg at have med endel tilfælde af influenza at gjøre; men symptomerne var den gang så få og lidet fremtrædende, at jeg ikke var sikker i diagnosen. De egentlige influenzaudbrud begyndte imidlertid i samme grænd, hvor den tilsyneladende havde optrådt om vinteren.

Sygdommens intensitet eller grad var meget forskjellig hos de forskjellige dyr, lige fra lettere former med lidet udtalte symptomer til sværere tilfælde, der for flere dyrs vedkommende endte med døden, og da dette har hørt til undtagelsestilfælde ved sygdommens optræden hertilands tidligere, skal jeg omtale disse tilfælde lidt nærmere.

De første symptomer kunde være noget forskjellige; hos enkelte tabt ædelyst, hos andre mere eller mindre stærk diarrhø, hos atter andre stivhed i bevægelsen foruden hos mange ødem i øienlågene med flod fra øinene o. s. v. Først nogle dage senere kunde andre symptomer træde til. I de sværere tilfælde optrådte den imidlertid strax med stærk udtalt feber — 40—41.6 — kuldegysninger, fuldstændig tabt ædelyst, hævelse og ømhed i kjævekulens kjertler, ødem i blinkhinden og i øienlågene; hos enkelte blev conjunctiva skudt frem som en vold i øienspalten. Som følge heraf var der selvfølgelig stærk flod fra øinene, der holdtes helt eller delvis lukket. Hos mange rigelig flod fra næsen og hos mange meget løs afføring. Kun sjelden iagttoges nogen nævneværdig ødem i benene. Dyrene lod til at lide meget under sygdommen, stod med hængende hoved og hængende ører, var udeltagende for omgivelserne og fik snart et pjusket, medtaget udseende, isærdeleshed hvis sygdommen var kombineret med stivhed eller smerter i benene, i hvilke tilfælde dyrene formelig led ved at foretage selv den mindste bevægelse, således at de sandsynligvis af samme grund kunde stå meget længe uden at lade vandet. En uheldig kombination af sygdommen var dens angriben af hjertet og en flerhed af dødsfaldene skyldes denne komplikation. Symptomerne paa hjertesygdom var ikke tilstede fra sygdommens begyndelse; hjertet kunde da arbejde normalt; selvfølgelig kunde hjerteslaget ved denne stærkt udtalte febersygdom være meget hyppigt — 80 i minuttet og mere, men det var oftest regelmæssigt. Først senere — efter at feberen havde tabt sig og de oprindelige symptomer næsten var forsvundne, ja undertiden flere uger efter at de første symptomer havde vist sig — kunde der optræde et hyppigt og meget uregelmæssigt hjerteslag; dette forlængede altid forløbet i betydelig grad; dyrene kunde da være syge i flere uger, ædelysten forblev dårlig og dyret var slapt og medtaget. Forløbet af sygdommen var meget forskjelligt. De oprindelige symptomer kunde tabe sig i løbet af faa dage, og dyret kunde atter æde og drikke; men der gik som regel flere uger, før det blev fuldt arbejdsdygtigt. Døde patienten af den egentlige influenza, indtraf dette efter kun få (3—4) dages sygdom. Mod døden blev dyrene meget urolige og gangen dinglende.

Faldt dyret omkuld, kunde det kun vanskelig reise sig. Åndedrættet anfaldsvis anstrengt. Temperaturen, som før havde været meget høj, blev subnormal (omkring 37), pulsen liden og ufølelig og der indtrådte cyanose af ørene og slimhinderne.

Som eksempel på, hvor hurtig forløbet kunde være, kan nævnes, at en hest blev syg den 25de juli, dog ikke foruroligende. Nat til den 27de juli blev den imidlertid dårligere, hvorfor jeg blev tilkaldt, men ved min ankomst var hesten allerede død. En anden hest døde paa sygdommens 4de dag.

Det mest iøinefaldende ved obduktionen af disse dyr var de meget store ødemer og gelatinøse udsvedninger rundt omkring i legemet. Selv mellem muskellagene og nuder huden kunde der være betydelige udsvedninger. Tarmvæggene var paa sine steder tommetykke og indholdet i tarmene var tyndtflydende, tarmslimhinden rødlig injiceret med smaa blødninger. Mavevæggen var ligeledes meget fortykket af ødem, med løst gjørende indhold. I tarmkrøset var udsvedningerne meget store, så det hele så ud som en gul gelatinmasse. Ligeledes var der udsvedninger om de store karstammer, omkring nyrene osv. Leveren var forstørret, mørk og blodfyldt samt meget skjør; milten forstørret, mørk og løs; nyrene fugtige og nyrekapselen næsten løsnet. Hist og her omkring i vævet smaa blødninger. I bughulen fandtes desuden en betydelig mængde gullig vædske og fibrinøse belæg, der delvis dækkede over organerne. I brysthulen fandtes flere liter vædske og i hjertesækken ligeledes en betydelig ansamling af rødliggul vædske iblandet fibrine tjavser. Hjertet forstørret med blødninger i hjertekjødets. Delvis udsvedninger mellem lungelapperne. I kjævehulen omkring svælget og i øienhulerne samt i øienlaagene var der ligeledes store gelatinøse udsvedninger. Alle lymfekjertler var succulente, forstørrede og delvis rødlig injicerede. Blodet var meget mørkt og ikke godt koaguleret.

Trak sygdommen i langdrag (8—14 dage eller mere) og kombineredes med hjerte-feil, blev sygdomsbilledet helt forskjellig fra det før beskrevne. Alle ødemer var på det nærmeste forsvundne. Flodet fra næse og øine aftog betydelig og kunde helt op-høre. Intet ødem i blinkhinde eller øienlaag, hvorfor øinene blev forholdsvis store og klare. Ingen ømhed eller hævelse i kjævekulen og ingen hævelse i benene om den fra først af havde været tilstede. Ved de lettere grader var slapheden det mest udprægede symptom ved siden af hjertelidelsen — uregelmæssigt og delvis bankende hjerteslag.

Ved de sværere tilfælder var der udpræget almenliden med feber og fuldstændig tabt ædelyst. Dyret var meget udeltagende for omgivelserne, stod med hængende hoved, havde et ængsteligt blik, stønnede, hvis det lå ned, var undertiden meget uroligt og ytrede tegn paa svære smerter. Dyrene havde ondt for at lægge og reise sig og vilde nødig flytte sig om de stod op og stod da ofte med vidtstillede forben. Hjerteslaget var op til 140 i minuttet og dertil meget uregelmæssigt, snart meget hyppigt med en liden og næsten ufølelig puls, snart mere sagte og bankende. Desuden kunde man påvise betydelig dæmpning i hjerteregionen.

I det hele døde 5 heste med disse symptomer mere eller mindre fremtrædende. Desuden kom en hel del sig, om hjertelidelsen var nokså udpræget; men der kunde ikke da påvises nogen særlig dæmpning i hjerteregion.

Ved obduktion efter denne form fandtes ingen af de før omtalte ødemer og gelatinøse udsvedninger i væv og organer; men jeg antager bestemt, at de også her tidligere har været tilstede, da symptomerne fra først af tydede derpå. I bughulen fandtes hos enkelte lidt serøs udsvedning eller hos andre fibrinøse tråde og belæg. Leveren hos enkelte endel forstørret og blodfuld. Det iøinefaldende ved obduktionen var det meget hypertrofiske hjerte og ansamlingen i hjertesækken, som kunde indeholde over 1 liter rødbrun, uklar vædske. Hjertet og hjertesækkens vægge var ru og belagt. Hjertekjødets mørkt og med talrige blødninger omkring, særlig i hjerte, ørene og omkring de store kranspulsårer.

I det hele døde 8 dyr af sygdommen. For de 3 tilfældes vedkommende var forløbet akut. 2 af disse heste var over 20 år. Af hjertesygdom døde 5, deraf 3 gamle heste, 1 føl og en 8 år gammel halvblodshest.»

Da amtsdyrlæge *Hjelde* erfarede, at heste fra Ullensakerske eskadron var indkommanderede til tjeneste på Gardermoen, underrettede denne veterinærkorpsets chef om faren herved for at søge hindret sygdommens overførelse til Gardermoen; også ad andre veie søgte amtsdyrlægen, efter opgivende, at forhindre sygdommens overførelse til exercerplassen, uden at dette imidlertid lykkedes, idet der få dage efter korpssamlingens begyndelse udbrød influenza blandt hestene i Ullensakerske eskadron; hvorefter alle heste her stod sygmeldte ikke alene hele korpssamlingen, men også flere uger efter dennes afslutning; 2 heste døde.

Amtsdyrlæge *Ødegård*, *Hønefos*, meddeler, at en hest mistede synet efter influenza. Hornhinden og linsen var fuldstændig klar, men pupillen meget udvidet, så blindheden antoges at skyldes nerverelammelse.

Til Kongsberg bragtes sygdommen med markedsheste fra Kristiania, men den optrådte mildt (*A. Løken*). *Kragerud* (Tønsberg) beretter, at på et sted blev 3 heste smittede af 1 hest fra Kristiania, der kun havde stået på stalden i et par timer. *Egeberg* (Arendal) omtaler, at til Åmlid blev sygdommen indført med en hest, kjøbt på Kristianiamarkedet i februar måned.

Til vestlandet bredte sygdommen sig også. I begyndelsen af marts måned købte en af stationsholderne i Borgund en hest fra østlandet. Lige efter blev de andre heste syge af influenza; senere bredte sygdommen sig videre opover Lærdalen og Borgund. Udenfor disse bygder optrådte, saavidt bekjendt, sygdommen ikke. (*Mossige*, *Sogndal*).

12. Kalvningsfeber.

De fleste tilfælde af kalvningsfeber (melkefeber) her i landet behandles nu efter den Schmidtske metode, og resultatet synes meget tilfredsstillende.

Af denne sygdom behandlede hos koen i året:

1895	951 tilfælde med	295 dræbte og	150 døde	∴	46.7 pCt.
1896	749 — »	253 — »	65 —		42,4 —
1897	911 — »	234 — »	132 —		40.2 —
1898	1098 — »	120 — »	68 —		17.1 —
1899	1398 — »	124 — »	80 —		14.6 —
1900	1406 — »	109 — »	62 —		12.2 —

Det vil sees, at der år for år kommer flere og flere tilfælde af kalvningsfeber under dyrlægebehandling, samtidig med, at dødelighedsprocenten er sunken.

Det anføres også, at kvægeierne nu ikke er så bange for at fodre godt henimod kalvningstiden, idet kalvningsfeberen ikke længere ansees for så farlig.

13. Forskjellige sygdomme.

Mundsyge hos hesten optrådte med 13 tilfælde i Dale, Yttre Holmedals herred; den stansedes kort tid efter at forholdsregler var tagne (*Leknes, Førde*).

Godartet beskelersyge udbredte sig i springtiden fra enkelte beskelere, anfører amtsdyrlæge *Kjoss-Hansen* (Egersund), til mange hopper i herrederne Bjerkreim, Helleland, Hæskestad og Sogndal. Samtlige tilfælde havde et godartet forløb. Amtsdyrlæge *Jessen*, Stavanger, beretter om 15 tilfælde hos hingste og hopper.

Ringorm af ondartet og smitsom karakter optrådte i 3 besætninger i Rakkestad (amtsdyrlæge *Mysen*); sygdommen bredte sig til omtrent alle dyr i fjøset. Der dannedes grålige, tykke, hårde, fastsiddende skorper fornemmelig på ørerne, om øine og mund samt på andre steder af kroppen. Ved behandling med salicylsyre i borsyreopløsning opnåedes helbredelse nogenlunde snart.

I en hestebesætning på 9 dyr angrebes de 8, anfører amtsdyrlæge *Blystad*, Høland; det ansees ikke usandsynligt, at sygdommen kan være medbragt fra Gardermoen, da sygdommen havde vist sig der.

Sygdommen må fremdeles antages at have stor udbredelse her i landet, specielt dog i mere afsidesliggende steder, hvor husdyrstellet endnu står på et lavere standpunkt. Amtsdyrlæge *Sorterup*, Gloppen, anfører, at ringorm hos kvæget har bredt sig overmåde meget i hans distrikt; den findes næsten på alle steder og paa enkelte steder har den optrådt ondartet. Amtsdyrlægen har måttet skride energisk ind for at få den udryddet. Om tilfælde af ringorm hos får meddeler amtsdyrlæge *Hogstad*, Molde.

Der berettes om ikke få tilfælde af overførelse af sygdommen til mennesker.

«Svive» blandt heste optræder undertiden i Sel (amtsdyrlæge *Austdal*, Vaage). Dyrlægen har ikke selv haft anledning til at se den, men den skal, som navnet antyder, ytre sig ved, at dyrene ligesom bliver drukne og sveiver hid og did. Det er hyppigst bagparten, hvor ustøheden har sit sæde, idet dyret vanskelig kan støtte sig på bagbenene; sygdommen kan dog også have sit sæde i forparten. Den skal skyldes et slags græs, som vokser i Sel; sygdommen går i regelen hurtigt over ved fodring med sæterhø.

Smitsom halskatarrh af godartet form angreb i juni og juli måneder omtrent alle heste på Tromø; ingen døde (*Egeberg, Arendal*).

Smitsom, ondartet lungesygdom, sandsynligvis beroende på lungeorm, optrådte i Hedalens skogbygd blandt gjetterne (amtsdyrlæge *Austdal*, Vaage); sygdommen har tidligere optrådt flere steder i bygderne.

Kronisk løbebetændelse med diarrhoé optræder nokså hyppig og ondartet hos kvæget og synes at være stationær på enkelte gårde, anfører amtsdyrlæge *Nordstrand*, Lom. Sygdommen kan vare i måneder og dyret magrer stærkt af, men det æder og tygger drøv lige godt i lang tid; gjødningen er meget tynd og stinkende, men ikke blodblandet. Amtsdyrlægen har kun haft anledning til at obducere et dyr, der havde lidt af denne sygdom. Dette var meget afmagret og havde ødem enkelte steder på kroppen. De 3 første maver var sunde og indholdet af normal beskaffenhed; løben derimod var sæde for betændelse med flere røde uregelmæssige pletter på slimhinden af størrelse fra en 10-øre til et kronestykkes størrelse, flest i den bagerste afdeling. Indholdet i løben var tyndt og blandet med sand. Kommer dyrene sent under behandling, synes intet at hjælpe.

I nd i g e s t i o n hos kjoer. Herom meddeler amtsdyrlæge *Selnæs*, Rissen:

«Af de hyppigst forekommende husdyrsygdomme i disse trakter kan nævnes *indigestion* hos husmandskjoer og i små besætninger, og idet heletaget på steder, hvor fodringen er sparsom og tarvelig.

Sygdommen optræder ikke her på et bestemt tidspunkt efter fødselen, men optræder fra 1 til 6 måneder efter denne, undertiden længere inde i drægtigheden.

Symptomerne er som regel typiske, idet sygdommen begynder med ophørt drøvtygning, tabt ædelyst, vommen temmelig spændt og hård at føle på med lidt luftansamling, samt ofte temperaturstigning til ca. 40°.

Forløbet er som regel godartet, når en behandling indledes; men der kan også være nokså hårdnakkede tilfælde. Som eksempel på det sidste kan anføres, at jeg 25de april blev hentet til en ko, som havde lidt af indigestion med sparsom afgang af gjødning siden 22de april.

Ved min ankomst så koen noget sløv og medtaget ud, havde ingen ædelyst, drøvtygningen fuldstændig ophørt med overfyldning af vommen.

Ved rektal undersøgelse fandtes endel meget hård klumpet gjødning i endetarmen, så hård, at den ikke kunde brækkes i stykker, vommen var tillige noget hård at føle på, ellers intet nævneværdigt.

Efter at koen havde fået et lunke klyster for at fjerne den klumpede gjødning, fik den 7 cgr. eserin subkutant foruden et afføringsmiddel per os, men det havde omtrent ingen virkning; den følgende dag fik den 120 dråber crotonolje, fordelt på 2 gange foruden endel sulf. natric., også uden virkning.

27de april foreslog jeg eieren at gjøre vomsnit; men vilde først forsøge en større dosis eserin.

Skjønt koen var temmelig stærkt medtaget, var adskillig sløv og nødig vilde reise sig, fik den 10 cgr. sulph. eseric. subkutant. Efter ca. 15 minutter kom der rigelig sekretion, det formelig flød ifra munden og urin blev afsat i betydelig mængde med korte mellemrum. Gjødning blev også afsat efter kort tids forløb, i begyndelsen hård knoldet, senere mere løs og rigelig. Siden har jeg ofte anvendt esserin i dosis af 7—10 cgr. med gode resultater, og det synes ikke at genere dyrene synderlig, om de får indtil 10 cgr., kun enkelte kan blive endel urolig, når virkningen indtræder.

I forbindelse med denne sygdom kan nævnes et tilfælde, som i begyndelsen omtrent viste de samme symptomer, og som jeg først antog at være indigestion, dog med symptomer på en let trommesyge. Vedkommende ko fik også først 7 cgr. eserin, næste dag 10 cgr. fordelt på 2 gange med 1 times mellemrum. Koen blev herefter adskillig urolig, og viste koliksymptomer, der kom rigelig sekretion og tilslut

ogsaa stærk afføring. Den blev ogsaa endel tyndere, men efter $\frac{1}{2}$ døgn's forløb var den lige tyk igjen.

Eieren foresloges nu at lade dyret operere, hvilket han ikke vilde. Koen blev så slagtet og i vommen fandt man en stok af 18 tommers længde og 1 tommes diameter.»

Ascaris mystax hos katten er iagttaget af amtsdyrlæge *Tellefsen*, Heimnæs; sygdommen ytrer sig ved ildebefindende med opkastning af orme, hvorefter kan indtræde døden under krampe.

Et eiendommeligt tilfælde af forbrænding af lynet, som forekom i Aasnes, meddeler amtsdyrlæge *Borg*, Solør:

«En kone var på sæteren med sine kør. En ca. 1 års gammel rød- og hvidbroget kalv gik alene hjemme på sætervolden, medens de andre dyr gik ude i skoven på havn. En dag opstod et voldsomt tordenvær og efter et heftigt tordenskræld kommer kalven løbende som besat opover mod huset; den kastede sig på bakken, væltede sig flere gange overryg, vred sig på alle måder og viste idethele tegn på voldsomme smerter. Koen, som straks var bleven opmærksom på dyret, kunde dog intet særlig opdage på det uden nogen omhed over ryggen, men da dyret om en stund begyndte at blive roligere og roligere, fæstede hun sig straks heller ikke nærmere ved det hele. Først ca. en 8 dages tid senere mærkede hun imidlertid, at visse dele af huden på dyrets ryg — de dele nemlig, der var beklædte med hvide hår, men ikke de røde hårde partier — var blevene hårde og trægtige at føle på og ikke længe efter begyndte alle de hvide hudpartier over hele ryggen — skarpt begrændset efter hårfarven — at løsne og falde af som store barkstykker. Efter behandling med almindelige sårmidler heledede sårene efterhånden til. Da jeg for ikke længe siden gjenså dyret, befandt det sig vel i alle måder, men huden på de afbrændte steder forblev ubehåret. At dette har været en eiendommelig virkning af elektriciteten synes ikke tvivlsomt.»

Om luftveiskatarrih med udgang i lungeemphysem anfører *H. P. Jensen*, Stord:

«Sygdommen har været almindelig her de senere år. Den begynder som en let luftveiskatarrih, og går da under navn af «rese». Almenbefindendet er som regel lidet forstyrret. Temperaturen omtrent normal. Der er lidt hoste og serøst slimet flod af næsen, hvis slimhinde viser sig rødlig injiceret.

Denne tilstand ender ofte med helbredelse efter et par ugers forløb, men i ikke få tilfælde antager lidelsen et mere kronisk forløb, almenbefindendet forstyrres, hosten tiltager, dyret viser omhed ved berøring af larynx og får voldsomme hosteanfald. Hosten kraftig, stødende og ru. Åndedrættet ledsages nu, selv når dyret står i ro, af voldsomme flankeslag — stærkt pumpende, uden at der dog fremkommer nogen tydelig «fure». Næseskillevæggens slimhinde viser sig cyanotisk, oiets slimhinde skidden gul.

Ved auskultation af brystkassen høres forstærket respiration, af og til ledsaget af lidt fugtig rallen og, hvis sygdommen er mere fremskreden, af hivende og pibende lyd.

Undersøger man hesten på et senere tidspunkt, har omheden i svælgregionen tabt sig. Hosten er bleven mat og tør. Det pumpende flankeslag har tildels tabt sig, når hesten står i ro, men respirationen er fremdeles besværet, og engbrystighedsfuren træder tydelig frem ved den mindste anstrengelse.

Flere heste er blevene omtrent ubrugelige, og 2, hvoraf en 5 års gammel hoppe, har eieren måttet dræbe i afmagret og afkræftet tilstand.

Ved sektionen fandtes udtalt lungeemphysem, dilatation af højre hjertekammer samt mavetarmkatarrh. Sygdommen ser ud til at være smitsom — ialfald i første stadium.»

Forgiftninger.

En hest døde under svære lidelser efter at have drukket en hel del søvand og antagelig spist tang, hvortil den var tilbøielig (*Elms, Holmestraud*).

Hos fjærkræ — høns, ænder og gjæs — indtraf 23 tilfælde af forgiftninger med fosforsalve — rottegift (*Bruland, Stange*).

En ko døde af nikotinforgiftning efter vaskning med tobaksinfus. En anden ko døde af blyforgiftning efter at have slikket i sig maling (mønje); den fik en dødelig forstoppelse med lammelse (*Egeberg, Arendal*).

Bomuldsfrøkageforgiftning viste sig med dødelig udgang hos ikke så få af distriktets ungdyr, til hvilke bomuldsfrøkager i temmelig store mængder var anvendt som foder. Efter forlydende døde heraf på en gård 10 kalve og kviger (*Jessen, Stavanger*) — Forgiftning med bedærvede bomuldsfrøkager fra havari på Jæderen viste sig hos 6 køer, hvoraf 2 døde, samt hos en sau og et par høns med døden til følge (*Kjoss-Hansen, Egersund*).

Amtsdyrlæge *Østby, Bjugn*, meddeler følgende:

I september og oktober forekom en del sygdomstilfælde af en meget ondartet beskaffenhed i en kreaturbesætning på Ørlandet. En noget udførlig omtale af disse har jeg anseet at være af betydning. Den 11te september blev jeg anmodet om at tilse en ko, der var bleven syg dagen før. Den havde havt og havde fremdeles diarrhö; lidt blod bemærkedes også samme dags aften i de tyndtflydende ekskrementer. Pulsen var hyppig, temperaturen 38.5. Koen var slap, havde vanskelig for at reise sig og åd lidet eller intet. I løbet af de følgende dage kom den sig helt og melken, der under sygdommen var ophørt, vendte igjen tilbage. En anden ko var bleven syg den 9de i samme måned og under lignende symptomer tre dage efter kalvningen. Den havde heller ikke kunnet reise sig. Samme dag blev den slagtet. Milten undersøgtes, men ingen miltbrandsbaciller kunde paavises. Endnu en ko var nogle dage før bleven slagtet under lignende omstændigheder med diarrhö og lammelse af bagparten. Det var sandsynligt, at alle disse tre tilfælde var af samme oprindelse; men endnu havde der ikke været anledning til at iagttage sygdommen fra begyndelsen af eller foretage en nøiagtig obduktion. En sådan frembød sig den 19de september, da en ko samme dags morgen var fundet bag i renden ude af stand til at reise sig. Den havde i flere dage havt diarrhö; men dagen før og den 19de var ingen ekskrementer afgang. Koen skulde måske om få dage. Ved undersøgelsen lå den slapt hen; hovedet kunde den neppe holde. Ved at løfte det iveiret slang det frem og tilbage. Temperaturen 38.5. Pulsen 80, liden og næsten ufølelig. Urinen var ikke afgang, hvorfor den fjernedes ved catheder. Sygdommen lignede eclampsi. I løbet af dagen var tilstanden uforandret; kl. 11 aften var temperaturen 38.2, pulsen hyppig og åndedrættet normalt. Koen slagtedes kl. 12 nat; den obduceredes kl. 9 dagen efter og bemærkedes herved: Lungerne blodoverfyldte, leveren stor og blodrig, milten større i den ene ende og hyperæmisk; vommen og bladmaven fyldt af grønt- og kraftfoder. I løbens slimhinde i nærheden af portneraabningen talrige petechier, ligeså i galdetarmens slimhinde. I tyndtarmens slimhinde katarrh. Miltbrandsbaciller kunde ikke paavises. Allerede ved de før iagttagne tilfælde var tanken opstået, at alle disse, der lignet hinanden på en påfaldende maade, måtte skyldes en forgiftning, og den foretagne sektion af den sidste ko bestyrkede denne formodning. Fodringen bestod i grøntfoder og bomuldsfrømel; af dette sidste gaves optil 6 à 7 pund. At dette kraftfoder, der ikke var af bedste sort, har været aarsagen, er der flere grunde, der taler for. Den 2den oktober døde igjen 2 køer uden forudgaaende sygdom; den ene i løbet af få minutter, den anden i løbet af få

timer. Samtidig var en tredje ko syg og vilde ikke æde. De to kjør obduceredes 3die oktober, i hvilket fandtes milten blodfyldt og blød; forøvrigt intet at bemærke, undtagen et betydeligt lungeødem. Hos den anden ko var ogsaa milten forstørret. Ved mikroskopisk undersøgelse kunde ikke paavises miltbrandsbaciller. Den tredje ko, der var bleven syg samme dag, havde ingen forhøiet temperatur, men vombevægelsen var stanset. Den kom sig igjen. Samme dag døde pludselig 6 kjør, der strax blev ned-sunket i fjorden; desuden var 9 kjør bleven syge, hvoraf 2 saa dårlige, at man ikke kunde lede dem ud, men kom sig igjen; en af de 9 kjør kastede kalven 1 måned for tidlig. To af de kjør, der døde, var indkjøbte for få dage siden; de øvrige have gået i marken og var samme dag, som de blev sat ind, blevne syge. Besætningen tilsåes den 13de oktober, da igjen en ko var bleven syg under lignende lamhedssymptomer. Også den døde dagen efter. Foruden disse har siden efter modtagelsen endnu 2 kjør været syge og saavidt vides døde. Af bomuldsfrømelet blev der i den tid, da de første tilfælde viste sig, givet usedvanligt meget pr. dag, men tiltrods for, at mængden deraf formindskedes, ophørte ikke sygdommen. Efter meddelte oplysninger af eieren blev flere kjør syge og døde, uden at der blev givet mere end hvad der før almindeligt har været brugt af dette kraftfoder, så det neppe er bare mængden deraf, som nu har foranlediget sygdommen.»

Om forgiftning med halvrådden, salt sild hos kjør og med sumpadderok hos heste berettes af amtsdyrlæge *Tellefsen*, Hemnes.

14. Sygdomme i Finmarken.

Som amtsdyrlæge for Finmarken efter denne posts oprettelse tiltrådte den 12te april 1900 *Knut Grøholt* med bolig i Vadsø. Denne indberetter bl. a. følgende:

«I Finmarkens amt er ingen smitsomme sygdomme anmeldt. Smitsomme sygdomme synes ikke at være hyppige i Finmarken — når undtages renens klovsyge — ialfald har jeg ikke hørt om nogen farsot, uagtet jeg bestandig har udspurgt befolkningen på de steder, hvor jeg har reist.

Renens klovsyge har også de sidste tre år — ifølge skrivelse fra ordføreren i Karasjok — været sjelden. Jeg har ikke havt anledning til at se noget tilfælde af den.

Jeg har foretaget tuberkulinundersøgelse af 7 besætninger (40 dyr); ingen reagerede for tuberkulose.

Husdyravlen står heroppe på et lavt standpunkt. Fiskeriet er på de fleste steder i amtet hovednæringsvei, jordbruget kun en biting, og som følge heraf bliver dyrenes røgt og pleie forsømt.

Kvæget er som oftest småt og kantet, hvortil bidrager den så almindelig udbredte skik at sultfodre, samt at oxerne bruges til avl i alt for ung alder. Det sidste har landhusholdningsselskabet søgt at raade bod på ved at udstationere stamoxer på enkelte steder.

Det almindelige foder er hør, fiskeaffald, tang og tare; det dårligste hør, fiskeaffald og tang koges sammen, før det gives dyrene; det kaldes «løiping».

Kogningen foregår på en grue, som er anbragt midt i fjøset; røgen skaffes bort gennem en åbning i taget. Fjøsene er på grund heraf til sine tider næsten umulige at opholde sig i for røg.

Staldene er som regel små, mørke, oftest uden vinduer. Hudpleien er aldeles forsømt, så dyrene almindelig er befængt med lus.

Trangen til dyrlægehjælp er liden, kvaksalvere og husmidler bruges i stor udstrækning.»

15. Husdyravlen.

Hvad husdyravlen angår, synes denne efter dyrlægernes indberetninger nu at omfattes med mere og mere interesse og fremgangen betegnes som god på de fleste steder, om der endnu findes distrikter, hvor husdyrstedet fremdeles må synes at stå på et primitivt standpunkt. Særlig synes de offentlige foranstaltninger til husdyravlens fremme at virke godt. Dog synes kvægavlsforeningerne flere steder at omfattes med mindre interesse.

Det gammeldagse stel med delvis sultefodring er det nok så vanskeligt at få bugt med, anfører amtsdyrlæge *Selnes*, Rissen. Det var ikke ualmindelig, anfører denne, at man i sidste vinter på gårde med 6—8 køer købte foder for 6 à 800 kr.; på større gårde fra 1000—1200 kr.; enda blev dyrene mange steder fodret så tarvelig, at de såvidt kunde reise sig.

Amtsdyrlæge *Vold* (Frosten) foretog en inspektionsreise forat kontrollere fodringen, der gennemgående viste sig at være dårlig. Skav af rogn og asp blev benyttet næsten over hele distriktet; dyrene likte dette foder godt, men melken blev blålig og gav stram smag. På flere steder blev også benyttet granbar og graks. En mand blev anklaget for dyrplageri ved dårlig fodring, men frikendtes ved meddomsretten.

Angående hushyrstedet i Tromsø stift indberetter statsdyrlæge *Hall*:

Husdyravlen i sin almindelighed er i den senere tid begyndt at gaa noget fremad. De senere års totalt mislykkede fiskerier har tvunget folk til at fæste sit blik på jordbruget som den relativt sikrere, om end mindre indbringende levevei. Andre omstændigheder har og bidraget til at hæve husdyravlen, således de helt forandrede omsætningsforholde. Medens tidligere disse for hestens og koens vedkommende indskrænkede sig væsentlig til Tromsø og den indenbygds omsætning, er nu også anlægsstationerne ved Ofotenbanen og tildels også Sulitjelmagruberne blevne et ganske betydeligt marked. De større heste opkøbes til høje priser og slagtekvæg drives dels levende indover fjeldet fra Bardo og Salangen, dels sendes som slagt med dampskib, navnlig til Rombaksbotten. Exerцерpladsen på Sætermoen i Bardo har også været et ikke uvæsentligt marked for slagtekvæg.

Disse forandrede omsætningsforhold har ledet til et forbedret oxehold. Man er således meget ivrig efter at få dannet de af staten subvenerede oxeholdsforeninger, hvilket i veterinær henseende medfører, at såvel stamoxe som stamkjørene må undersøges med tuberkulin. Ligeledes er opdrættet af kalve og ungdyr blevet bedre.

Disse fremskridt på husdyravlens område fik dog et føleligt knæk ved høsten 1900, der både i kvalitiv og kvantitiv henseende stod meget under et middelsår. Alle rede høsten 1900 så man sig nødt til at nedslagte sine dyr, navnlig de mindre gode, og påsætning af kalve skete kun i meget liden udstrækning.

På gården Fagerliddal i Målselven har i nogle år en af stat og amt indkøbt stamhingst af ren fjordrace været stationeret. Den har været meget benyttet såvel her som fra de tilgrænsende herreder. Fåreholdet er uden betydning, hvorimod man i den senere tid har lagt sig efter et betydeligt gjedehold for tilvirkning af hvid og rød gjedeost, der nu udgjør en ikke ubetydelig handelsartikel, navnlig for Målselven og Bardo.

Til ophjælp af svineracen er af staten oprettet et svinehold på en gård i Målselven. Dette har imidlertid været udsat for flere uheld, så det endnu ikke har fået nogen større betydning.»

Amtsdyrlæge *Kjoss-Hansen*, Egersund, meddeler følgende:

«Avlsdyrene i almindelighed tages for tidlig i brug, overanstrenges med arbejde og faar ikke den nødvendige motion. Opdrættet er gennemgaaende mangelfuldt, idet det endnu ikke er erkjendt, at frisk luft, lys og god motion hører til livsbetingelserne for en stærk helbred og er særlig vigtig under opvæksten for dyrenes senere trivsel og produktionsevne. Fjøsene er især i dalene meget mørke, trange og skidne, og her står ofte både «øigen», «bugi», grisen og hønsene sammen i et rum; krybber er her en sjeldenhed. Renslighedssansen er paa flere områder lidet udviklet, og hudpleien bliver derfor forsømt, så de berygtede «laarkager» er et vanligt syn. Hovpleien og beslaget, men særlig hovens beskjæring, er beklagelig, og de uundgaaelige følger, som skjæve ben og flade hove m. m., er derfor almindelige fejl. Hvad husdyrenes fodring angår, så benyttes lyng som surrogat i stor udstrækning, og på den anden side udvises ofte stor uforsigtighed ved kritikløs anvendelse af kraftfoder (med følger som oljekageforgiftninger, mælkefeber, forfangenhed, fordøielssygdomme). Med hensyn til fodringens tilstrækkelighed kan det bemærkes, at der i det forløbne, foderknappe år anmeldtes 7 tilfælde af sultefodring.

Befolkningens trang til dyrlægehjælp er efter omstændighederne nogenlunde god og er i tiltagende; den almindelige fremgangsmaade er endnu den, at først skal kvaksalveren tilkaldes, og naar saa dennes kunster ikke slaar til, bliver dyrlægen hudsendt. Som følge af almuens mangel paa kjendskab til husdyrloven, optræder smitsomme sygdomme tildels uden at blive anmeldt.»

Retsforfølgning for dyrplageri omtales af enkelte dyrlæger; imidlertid resulterer de fleste domsafsigelser i frifindelse. Amtsdylæge *Kjoss-Hansen*, Egersund, meddeler dog, at der i årets løb blev behandlet 8 sådanne sager, hvoraf 4 blev stemplet som dyrplageri af grusom karakter, uden at de enkelte sager nærmere omtales.

Af kvaksalvere findes der fremdeles ikke så få i virksomhed her i landet.

Husdyrholdet. Ifølge «Statistisk årbog for kongeriget Norge» for 1901, s. 138, stiller kreaturantallet sig pr. 3dje december 1900 således som følgende tabel udviser:

Tabel VIII.

Foreløbig opgave over kreaturhold amtsvis 3die december 1900.
(*Nombre d'animaux domestiques au 3 décembre 1900, par préfecture; données provisoires.*)

Nr.	A m t. (<i>Préfecture</i>).	Heste. (<i>Espèce chevaline</i>).	Storfæ. (<i>Espèce bovine</i>).	Får. (<i>Espèce ovine</i>).	Gjeder. (<i>Espèce caprine</i>).	Svin. (<i>Espèce porcine</i>).	Rensdyr. (<i>Rennes</i> ¹⁾).	Høns. (<i>Poules</i>).	Ænder. (<i>Canards</i>).	Gjæs. (<i>Oies</i>).	Kalkuner. (<i>Dindons et dindes</i>).
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Smålenene	12 727	53 080	6 062	95	10 861	12	151 381	1 071	2 651	1 488
2	Akershus	15 219	58 395	10 864	209	16 503	23	129 532	1 100	1 215	680
3	Kristiania	3 746	587	23	4	337	—	4 433	34	18	24
4	Hedemarken	15 579	76 940	46 878	9 834	21 192	432	90 196	341	770	190
5	Kristians	18 102	86 193	51 004	45 977	20 279	1 619	75 823	233	305	165
6	Buskerud	10 465	50 900	21 241	7 715	7 241	3 464	79 462	188	217	206
7	Jarlsberg og Larvik	9 038	38 752	4 388	57	6 833	37	109 051	701	279	316
8	Bratsberg	6 893	36 240	23 393	6 312	6 832	6 860	71 107	225	179	91
9	Nedenes	3 655	22 169	15 718	2 842	4 465	813	54 590	218	101	75
10	Lister og Mandal	3 969	36 341	28 881	5 749	2 167	—	77 141	316	134	42
11	Stavanger	11 151	53 490	164 281	10 166	5 645	143	308 836	1 122	871	119
12	Søndre Bergenhus	8 270	77 810	169 712	18 432	11 044	1 745	116 411	1 009	253	49
13	Bergen	591	255	154	3	60	—	1 606	465	67	10
14	Nordre Bergenhus	9 621	77 519	120 303	44 347	14 618	566	34 946	130	45	96
15	Romsdal	9 888	73 211	86 968	16 377	10 983	301	70 862	117	69	7
16	Søndre Trondhjem	10 504	58 633	62 962	10 161	9 961	1 541	86 116	415	125	89
17	Nordre Trondhjem	9 243	44 470	46 289	12 556	11 410	4 566	91 428	205	32	21
18	Nordland	8 147	62 073	76 697	12 742	3 301	9 454	65 453	108	32	3
19	Tromsø	5 138	32 470	41 919	8 144	856	2 385	16 348	35	83	—
20	Finmarken	933	9 208	16 685	2 573	22	59 804	1 821	—	9	—
Rekapitulation:											
	Bygder (<i>Comm. rurales</i>)	163 998	944 105	992 960	213 747	161 065	93 756	1 565 561	6 871	7 121	3 389
	Byerne (<i>Villes</i>)	8 881	4 631	1 462	548	3 545	9	70 982	1 162	334	282
	Riget (<i>Royaume</i>)	172 879	948 736	994 422	214 295	164 610	93 765	1 636 543	8 033	7 455	3 671

¹⁾ Hvorledes det forholder sig med den meget væsentlige formindskelse, som viser sig særlig for rensdyrenes vedkommende, kan ikke oplyses, for en nærmere undersøgelse er anstillet. (*Pour les rennes la statistique indique un décroissement bien marqué qu'il n'est pas possible d'expliquer avant qu'une vérification ait eu lieu.*)

**C. Bevilgninger til det civile veterinærvesen i budgetterminen
1ste april 1900—31te marts 1901.**

	Bevilget. Kr.	Medgået. Kr.
1. a. Amtsdrylægers aflønning	43 000,00	47 082,56
b. Aflønning af en amtsdryrlæge for Fin- marken	2 000,00	
2. Det veterinær-patologiske laboratorium:		
a. Ordinært . . . . . kr. 8 000,00		
b. Efterskudsbevilgning . . . » 1 762,15	9 762,15	7 708,12
3. Kursus for dryrlæger	2 200,00	
4. Bekjæmpelse af kvægtuberkulose:		
a. Tuberkulinundersøgelser af kvægbesæt- ninger . . . . . kr. 20 000,00		
b. Bidrag til eiere af kvæg- besætninger til dækkelse af tab ved nedslagtning af tuberkuløst kvæg . . . » 10 000,00	30 000,00	27 880,43
5. Statsdryrlægerne:		
a. En statsdryrlæge for Vestlandet til bekjæm- pelse af smitsomme husdyrsygdomme:		
1. Løn . . . kr 3 000,00		
2. Til labora- toriet . . » 1 000,00	4 000,00	
b. Statsdryrlægen i Tromsø stift » 1 500,00	5 500,00	3 250,00
6. Reisetipendier	3 000,00	3 000,00
7. Skyds- og kostudgifter	34 000,00	38 583,89
8. Forskjellige og tilfældige udgifter ved veterinær- væsenet	1 500,00	8 739,20
9. Bidrag til udgivelsen af «Norsk veterinær- tidsskrift»	400,00	400,00
10. Karantænestationen «Ytre Voulen»	400,00	400,00
Tilsammen	131 762,15	137 044,20

D.

Tabeller.

Tabel IX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Relevé des divers cas de maladies des animaux)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dreabte (abatés)	døde (morts)		dreabte (abatés)	døde (morts)		dreabte (abatés)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	42	1	38	327	7	313	9	-	9
Raslesyge, (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	20	1	19	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malign- um</i>)	6	1	4	7	1	3	-	-	-
Bråset (<i>Gastro-mycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	125	17	108
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	278	73	127	34	-	10
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	30	2	8	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	2575	6	23	1	-	-	-	-	-
Svinepest (akut) (<i>Pneumo-ente- ritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk svinedifteritis (<i>Diph- thero-enteritis chronica suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	321	-	-	22	-	-	1	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	103	-	-	28	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	19	1	1	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1884	8	80	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	5	3	-	656	372	3	1	1	-
Strålesyge (<i>Actinomyces</i>)	4	-	-	55	12	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	361	4	1	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	41	18	13	7	1	5	3	-	1
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	5392	44	168	1403	467	470	173	18	128

i Norge i 1900, artsvis ordnede.
domestiques, par espèces, en Norvège, en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	22	-	21	4	-	2	3	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	389	353	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	13	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1088	79	225	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	30	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	10	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	5	1	436	38	84	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	23	-	-
-	-	-	1592	461	294	444	38	86	3	-	2	38	23	1	1

1) Heraf opgives 472 tilfælde at have været knuderrosen. 2) Kanin.

Tabel IX. (Forts.) (Continuation.)

Norge.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	5392	46	168	1403	467	470	173	18	128
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovína</i>)	26	-	-	373	5	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	49	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Korýza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	1511	9	4	160	4	2	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	98	2	18	127	31	7	9	-	2
Fordøielsessygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	2123	14	24	3375	114	52	14	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	1468	28	95	783	33	24	8	-	1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	41	-	2	202	10	18	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	16	-	2	433	19	36	2	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	8	-	1	104	14	34	12	2	6
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	283	-	4	4	-	-	20	10	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	16	10	2
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	27	2	9	21	6	1	1	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol-ler) (<i>Fatuitas</i>)	29	7	2	2	1	-	2	2	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	148	12	8	804	32	78	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	580	52	5	3	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	5	1	-	5	-	-	2	2	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	609	-1	-	675	1	-	3	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	49	-	-	750	1	1	2	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	15	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus ²⁾ (<i>Pediculinae</i>)	1077	-	-	19215	-	-	278	-	-
Overføres	12977	122	337	29020	790	728	546	44	139

¹⁾ Kobber, fosfor, bly, arsenik, stryknin, kviksølv, kviksølvsalve, mønje, blyhvidt, kog-salt, stinkende hjortetaksolje, rognebarkafkog, equisetum, sop, bedærvet foder, bomuldsfrøke-geme, bedærvede oljekager, hugormbid. ²⁾ Flere besætninger.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1592	461	294	444	38	86	3	-	2	38	23	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	56	5	2	23	-	-	-	-	-	2	-	³⁾ 1	1
3	-	2	40	10	12	3	-	1	-	-	-	2	1	-	-
12	-	1	179	14	15	82	10	9	4	-	-	5	-	⁴⁾ 1	-
1	-	-	92	6	4	14	2	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	50	2	12	17	1	1	9	6	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	3	8	15	3	6	1	-	-	25	25	-	-
-	-	-	1	-	1	121	-	-	5	-	1	-	-	-	-
8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	78	15	30	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	259	22	3	4	-	-	4	2	-	-	-	-	-
-	-	-	85	2	40	250	4	3	18	8	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	22	-	-	19	6	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	10	5	-	2	2	-	-	-	-	-
45	-	-	426	-	-	76	1	-	6	1	-	137	-	-	-
69	8	3	2894	540	421	1084	64	107	72	26	3	209	49	3	2

³⁾ Kænguruh. ⁴⁾ Løve.

Tabel IX. (Forts.) (Continuation.)

Norge.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	12977	122	337	29020	790	728	546	44	139
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	20	-	-	764	39	7	12	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	3	-	1	21	4	5	1	1	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	2	-	2	173	9	4	4	2	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	1	-	1	142	13	5	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	16	-	-	1403	11	20	6	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	42	-	-	664	10	2	1	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	1406	109	62	2	1	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	3	-	1	419	25	34	7	-	5
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	52	-	-	1113	23	3	13	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	191	5	1	11	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-tiones ob kryptorchismum</i>)	58	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	1680	1	3	40	-	-	196	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	36	4	4	12	5	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	1433	4	-	131	2	-	1	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	247	-	-	89	-	-	11	1	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu-litis et bursitis</i>)	1710	71	3	322	10	-	2	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, abces etc. (<i>Vulnera, contu-siones, abscessus etc.</i>)	4649	31	4	914	20	1	14	-	-
Godartet beskeleysyge (<i>Exan-thema genitalium benignum</i>)	35	-	2	3	-	-	-	-	-
Cerebro-spinal meningitis (<i>me-ningitis Cerebro-spinalis</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	2406	46	31	1256	147	19	111	14	17
Ialt (<i>total</i>)	25561	284	391	37905	1218	891	927	64	161

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
69	8	3	2894	540	421	1084	64	107	72	26	3	209	49	3	2
1	-	1	90	27	1	11	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	13	4	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	1	-	11	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
131	-	-	1722	-	2	59	-	-	45	-	-	7	-	-	-
-	-	-	4	-	-	16	5	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	3	-	-	28	-	-	1	-	-	1	-	-	-
5	-	-	12	3	-	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-
4	-	-	69	3	-	325	6	2	1	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	4	-	125	22	4	51	3	-	2	-	-	2	-	-	-
239	12	4	4978	604	429	1604	84	114	121	26	3	221	49	3	2

Tabel X.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques dans la*

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	7	-	7	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	1865	6	8	-	-	-	-	-	-
Svinepest (akut) (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	57	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	77	3	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	67	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	10	8	1	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	24	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	168	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordiøielsessygdomme (indigestion, mave og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis, Diarrhoëa</i>)	206	-	-	97	1	6	-	-	-
Overføres	2505	18	11	134	2	13	-	-	-

i Kristiania by i 1900.
ville de Kristiania, signalés en 1900.

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abatius et mortis)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abatius et mortis)
	dræbte (abatius)	døde (mortis)		dræbte (abatius)	døde (mortis)		dræbte (abatius)	døde (mortis)		dræbte (abatius)	døde (mortis)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	35	30	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	8	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	195	22	38	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	38	23	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	35	6	7	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	46	30	7	234	28	45	.	.	.	38	23	.	.

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2505	18	11	134	2	13	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	290	10	11	2	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhœa acuta et dysenteria</i>)	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	44	4	3	-	-	-
Forgiftninger (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Indvoldsorme ¹⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	7	-	2	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	5	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	59	4	4	3	1	-	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	52	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	20	-	-	7	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	14	-	-	²⁾ 68	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	35	2	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	14	-	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	24	1	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	6	-	-	10	-	1	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	24	-	4	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	17	1	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	29	1	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	44	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	3025	34	28	441	12	27	-	-	-

¹⁾ Strongylus, tænia. ²⁾ Diverse besætninger.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	46	30	7	234	28	45	-	-	-	38	23	-	-
-	-	-	-	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	1	-	8	6	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	10	2	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	142	2	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	4	-	2	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	28	1	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	4	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	56	33	8	514	44	56	11	9	-	38	23	-	-

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	3025	34	28	441	12	27	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	607	-	-	9	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	30	-	-	3	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	186	2	2	12	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera contusiones, abscessus etc.</i>)	899	-	1	15	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	129	1	-	3	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	4906	37	31	483	12	27	-	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	56	33	8	514	44	56	11	9	-	38	23	-	-
-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	2	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	225	6	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	56	33	8	773	52	59	12	9	-	38	23	-	-

Tabel XI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	6	-	4	25	-	25	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	31	4	15	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	305	-	9	-	-	-	-	-	-
Svinepest (akut) (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk svinedifteritis (<i>Diphthero-enteritis chronica suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rotlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	51	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	22	-	-	5	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	84	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	27	10	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyco-sis</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	35	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	4	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	26	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	515	5	16	130	15	40	-	-	-

i Akershus amt i 1900.
dans le département d' Akershus en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	214	198	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	13	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	83	6	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	62	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	46	7	9	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	393	219	59	46	7	9	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XI. (Forts). (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	515	5	16	130	15	40	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (Koryza, Pharyngitis et Bronchitis)	198	-	-	8	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis)	13	-	3	12	4	-	2	-	-
Fordøtelsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (Gastritis. Diarrhoë)	159	2	-	397	11	4	-	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	146	3	8	182	11	11	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoë acuta et dysenteria)	7	-	-	21	-	7	-	-	-
Trommesyge (Tympantitis)	-	-	-	70	2	4	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxicaciones)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (Helminthiasis)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	5	1	2	1	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Furitis)	5	1	2	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia)	26	2	3	27	-	3	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (Osteomalacia)	-	-	-	77	9	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	82	1	-	46	-	-	-	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	10	-	-	95	-	-	-	-	-
Skurv (Favus)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus (Pediculæ)	15	-	-	2083	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	6	-	-	141	7	-	1	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	31	-	1	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	1	-	1	36	2	-	-	-	-
Overføres	1222	15	35	3362	62	71	3	-	-

1) Bly. 2) Bændelorm, Spolorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	393	219	59	46	7	9	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	22	-	-	7	2	1	-	-	-	-	-	3) 1	-
-	-	-	8	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	2	10	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	4	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	534	245	80	108	11	13	-	-	-	-	-	1	-

3) Løve.

Tabel XI. (Forts). (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1222	15	35	3362	62	71	3	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	3	-	-	173	2	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	4	-	-	189	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	296	9	8	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	44	-	6	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	138	4	-	-	-	-
Forfængelighed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	17	-	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	226	-	-	-	-	-	1	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og Klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	75	-	-	17	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	8	-	-	5	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	86	2	-	22	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	426	1	-	71	3	-	-	-	-
Godartet beskelersyge (<i>Exan- thema genitalium benignum</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	272	7	6	106	16	4	18	2	6
Ialt (total)	2327	26	41	4428	96	90	22	2	6

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	-	534	245	80	108	11	13	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	141	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	676	245	80	130	11	13	2	-	-	-	-	1	-

Tabel XII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	23	2	21	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Rauschbrand»). (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	7	1	5	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	7	-	1	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	157	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	44	-	-	6	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	10	-	-	7	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	91	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	2	-	-	64	4	1	-	-	-
Strålesopsygdøm (<i>Actinomyco- sis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	2	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	101	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	52	-	-	21	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	10	-	1	8	-	-	-	-	-
Overføres	394	1	9	247	7	29	-	-	-

i Smålenenes amt i 1900.
dans le département de Smålenene en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	25	1	10	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	59	2	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	30	2	2	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	90	4	16	30	2	2	.	.	.	.	.	.	.

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	394	1	9	247	7	29	-	-	-
Fordøielssygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	179	3	1	338	9	8	2	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	118	3	9	45	-	-	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	3	-	1	11	-	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	6	-	-	53	1	2	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	8	6	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	7	-	4	2	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	20	5	1	76	-	1	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	75	2	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	60	-	-	14	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	105	1	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	9	-	-	996	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	79	1	1	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	27	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	10	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	2	-	-	125	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	16	-	-	61	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	160	18	3	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	131	4	3	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	70	3	1	1	-	-
Overføres	824	12	25	2633	54	50	6	-	-

1) Kviksølv, mønje.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	90	4	16	30	2	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	1	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	169	13	17	61	3	2	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	824	12	25	2633	54	50	6	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	18	1	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	308	-	-	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung- vis</i>)	24	-	-	3	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	5	-	-	3	-	-	-	-	-
Led- og slimseklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	84	1	-	22	2	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontu- sioner, absces etc.) (<i>Vulnera contusiones, abscessus etc.</i>) . .	143	3	-	18	1	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	80	5	-	93	29	2	2	1	-
Ialt (<i>total</i>)	1487	22	25	2774	86	52	8	1	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	169	13	17	61	3	2	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	112	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	294	13	17	79	3	2	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	19	1	18	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	13	10	-	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	5	2	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	106	-	3	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Ery- sipelas</i>)	19	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	6	-	-	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	84	2	5	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	8	8	-	-	-	-
Strålesyge (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	2	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	130	2	1	12	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	1	13	4	-	1	-	1
Overføres	372	8	11	74	26	18	1	-	1

Tabel XIII. (Forts). Continuation.

Buskerud.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	372	8	11	74	26	18	1	-	1
Fordøiellessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>))	135	1	-	174	18	4	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstrectio</i>)	67	5	6	39	5	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	4	-	1	15	1	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	22	2	1	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	-	7	2	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	4	1	-	1	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	8	-	-	48	5	1	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	40	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	49	-	-	9	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	40	-	-	661	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	41	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	5	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	1	-	-	77	2	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	28	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	126	28	7	1	1	-
Bærbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	33	4	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	3	-	-	45	-	-	-	-	-
Overføres	695	15	18	1466	96	33	2	1	1

1) Kviksølv, bly, bedærvet foder.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et mortis</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
-	-	-	89	7	12	14	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	137	10	13	41	1	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIII. (Forts). *Continuation.*

Buskerud.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	695	15	18	1466	96	33	2	1	1
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	4	-	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	149	1	1	4	-	-	1	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	139	-	-	10	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	16	-	-	2	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu- litis et bursitis</i>)	235	4	-	20	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces, etc.) (<i>Vulnera, contu- siones abscessus etc.</i>)	328	-	-	82	7	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	19	2	3	10	4	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1589	22	22	1597	108	33	3	1	1

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	137	10	13	41	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	150	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	298	12	13	67	2	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	27	-	26	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	12	-	11	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	4	-	1	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderrosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	16	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	254	-	5	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	49	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	63	-	-	12	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Overføres	384	-	13	111	3	41	-	-	-

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og Larvik.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	384	-	13	111	3	41	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	130	2	2	254	8	-	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, obstructio</i>)	99	-	3	73	2	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	8	-	-	27	1	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	-	2	-	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	1	-	2	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>)	13	-	-	107	2	11	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	17	3	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	77	-	-	9	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	1	-	-	10	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>) ²⁾	4	-	-	86	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	50	3	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	2	-	-	119	2	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	4	-	-	31	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	153	9	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Métritis</i>)	-	-	-	19	2	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	135	-	-	-	-	-
Overføres	738	3	18	1235	35	56	1	-	-

¹⁾ Kogsalt, kviksølv, fosfor, hugormbid.   ²⁾ Flere besætninger.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	90	4	9	13	-	2	-	-	-	-	-	2	2
-	-	-	17	1	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	149	8	13	25	-	2	-	-	-	-	-	2	2

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og Larvik.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	738	3	18	1235	35	56	1	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	200	-	-	28	-	-	7	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	5	-	-	7	2	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	38	-	-	2	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	16	-	-	11	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu- litis et bursitis</i>)	143	2	-	24	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	352	1	-	134	6	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	62	1	4	50	8	1	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1561	7	22	1491	51	57	8	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	149	8	13	25	-	2	-	-	-	-	-	2	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	59	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	10	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	234	9	13	45	-	2	1	-	-	-	-	3	2

Tabel XV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	10	-	10	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	32	14	8	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	58	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinepest (akut) (<i>Pneumo enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	51	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	20	-	-	9	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	134	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	113	95	-	-	-	-
Strålesyge (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	12	5	-	-	-	-
Sædstrengforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	35	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	48	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	309	2	7	227	114	21	-	-	-

i Hedemarkens amt i 1900.

dans le département de Hedemarken en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	8	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	63	17	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	88	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	13	1	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	196	37	40	14	1	4	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	309	2	7	227	114	21	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	282	2	-	39	1	-	-	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	17	1	2	31	7	3	6	-	1
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	277	-	2	704	14	5	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	117	1	4	103	5	1	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	11	-	-	54	1	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	4	-	1	69	6	7	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Infoxiciones</i>)	1	-	-	9	-	1	6	2	2
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	32	-	-	4	-	-	10	10	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	5	3	-	-	-	-	2	2	-
Blødurin (<i>Hæmoglobinuria, Hæmoglobinaemia</i>)	13	-	-	46	1	1	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	101	6	-	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	72	-	-	245	1	-	1	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	6	-	-	196	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	126	-	-	5740	-	-	50	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	104	3	-	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	1	8	-	3	-	-	-
Bøvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	1	8	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	12	3	-	-	-	-
Overføres	1289	9	18	7700	163	43	82	14	3

1) Kogsalt, kviksølv, fosfor. 2) Hugormbid.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	196	37	40	14	1	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	-	1	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-
1	-	-	6	2	1	1	-	-	-	-	-	2	1	-	-
-	-	-	39	3	1	3	-	-	3	-	-	5	-	-	-
-	-	-	25	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	23	23	-	-
-	-	-	-	-	-	12	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	167	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	12	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	351	-	-	3	-	-	5	-	-	60	-	-	-
1	-	1	11	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	835	73	47	50	2	4	14	-	-	92	24	-	-

Tabel XV. (Forts). (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1289	9	18	7700	163	43	82	14	3
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	198	1	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	115	1	-	1	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	121	12	6	1	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	61	7	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	12	-	-	211	8	1	4	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	7	-	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operati- ones ob kryptorchismum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	167	-	1	-	-	-	49	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	130	2	-	42	2	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	82	-	-	34	-	-	3	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	293	5	-	99	7	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscesus etc.</i>)	941	9	-	173	18	-	-	-	-
Cerebro-spinal meningitis (<i>Me- ningitis cerebro-spinalis</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	392	10	6	192	39	5	2	-	-
Ialt (<i>total</i>)	3319	35	25	8951	251	58	142	14	3

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	1	835	73	47	50	2	4	14	-	-	92	24	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
121	-	-	172	-	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	1	-	4	-	-	-	-	-	-
1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	16	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	3	-	28	9	3	14	3	-	1	-	-	2	-	-	-
147	3	1	1070	85	51	95	6	4	19	-	-	94	24	-	-

Tabel XVI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrhalefeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	36	12	14	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuronpneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	42	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	171	1	6	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	42	34	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- cocus</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	188	-	2	1	-	1	-	-	-
Overføres	460	1	12	120	46	20	-	-	-

i Kristians amt i 1900.

dans le département de Kristian en 1900).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	68	6	26	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	13	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	16	.	6	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	81	6	27	16	.	6	.	.	.	.	.	.	.

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Kristians.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	460	1	12	120	46	20	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis) . . .	12	1	2	7	2	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (Gastritis. Diarrhoe)	178	-	1	261	13	3	1	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	134	6	15	72	10	4	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Trommesyge (Tympaanitis) . . .	6	-	1	40	-	4	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxicaciones)	-	-	-	5	-	1	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (Helminthiasis)	16	-	-	-	-	-	10	-	-
Dreiesyge (Hydrocephalus hydatideus)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (Fatuitas)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia)	3	-	-	86	4	7	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (Osteo- malacia)	-	-	-	76	12	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	40	-	-	32	-	-	-	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsu- rans)	-	-	-	103	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinæ)	127	-	-	859	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	1	-	-	63	8	2	-	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri) .	-	-	-	10	2	-	1	1	-
Børdreining (Torsio uteri) . . .	-	-	-	13	-	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	-	-	-	125	-	8	5	-	-
Kastning (Abortus)	8	-	-	118	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	33	6	3	-	-	-
Overføres	987	8	31	2027	104	54	18	1	-

1) Arsenik, sop, stryknin. 2) Rundorm, bændelorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	81	6	27	16	-	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	26	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	51	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	2	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	8	-	233	34	29	26	1	7	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Kristians.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		drebtte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drebtte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drebtte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	987	8	31	2027	104	54	18	1	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	2	-	1	18	1	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	11	-	-	107	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	423	-	1	4	-	-	13	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>).	4	3	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	125	1	-	21	-	-	-	-	-
Øjidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	47	-	-	11	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	187	1	-	45	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu-</i> <i>siones abscessus etc.</i>)	374	7	-	89	5	-	1	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	567	6	1	381	15	-	2	-	-
Ialt (<i>total</i>)	2738	26	34	2703	125	56	34	1	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
9	8	-	233	34	29	26	1	7	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	159	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	1	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	14	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	9	-	434	37	29	42	1	7	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XVII.

 De vigtigste husdyrsygdomme
 (Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	6	-	6	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	39	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	16	-	-	5	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordiøielseessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé). (<i>Gastritis. Diarrhœ</i>)	32	-	1	28	-	2	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	15	-	1	8	-	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Di- arrhœa acuta et dysenteria</i>) .	5	-	-	5	-	-	-	-	-
Trommesygge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	8	-	2	-	-	-
Indvoldsorme ¹⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	2	-	-	13	1	1	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	6	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	11	-	-	9	-	-	-	-	-
Overføres	139	2	4	95	7	12	-	-	-

1) Bændelorm.

i Bratsberg amt i 1900.
dans le département de Bratsberg en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	2	7	14	-	-	2	-	1	-	-	-	-

Tabel XVII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (Transport)	139	2	4	95	7	12	-	-	-
Skurv (Favus)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinæ)	7	-	-	36	-	-	5	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	-	-	-	11	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	28	2	5	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	-	-	-	14	1	-	-	-	-
Forfangenhed (Hordeatio. Kri- thiasis)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og Klovlidelser (Vitia ungvis)	6	-	-	1	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum)	4	-	-	2	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (Arti- culitis et bursitis)	28	-	-	11	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contu- siones, abscessus etc.)	42	-	-	34	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (Causus ceteri)	34	-	-	18	2	-	-	-	-
Ialt (total)	287	2	4	284	13	19	5	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	34	2	7	14	-	-	2	-	1	-	-	-	-
3	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	52	3	7	16	1	-	2	-	1	-	-	-	-

Tabel XVIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	21	-	21	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	6	-	4	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	9	-	-	2	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Strålespsygdøm (<i>Actinomycosis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	31	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	28	-	-	54	1	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	24	-	5	16	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	1	-	-	7	-	-	2	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	7	-	7	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Overføres (<i>transport</i>)	114	-	5	127	5	33	2	-	-

¹⁾ 6 af skimmelsop, 1 af nikotin efter vask med tobak. ²⁾ Hestene rundorm, hundene bænelorm.

i Nedenes amt i 1900.

dans le département de Nedenes en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	26	1	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	6	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	1	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	21	5	12	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	56	7	17	14	.	1	.	.	.	.	.	.	.

Tabel XVIII. (Forts). (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	114	-	5	127	5	33	2	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	37	-	8	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Svæksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	21	-	-	5	-	-	-	-	-
Lus ¹⁾ (<i>Pediculinae</i>)	1	-	-	114	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Kastning ²⁾ (<i>Abortus</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	66	6	-	-	-	-
Borbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	25	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kvi-thiasis</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	29	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	18	-	-	6	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	9	-	-	2	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	30	-	-	5	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	128	-	-	28	-	-	-	-	-
Andre sygdomme ³⁾ (<i>Causa ceteri</i>)	170	-	-	15	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	527	-	5	481	12	42	2	-	-

1) I 16 besætninger. 2) 4 besætninger. 3) Tandfeil.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	56	7	17	14	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	-	35	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	1	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	118	7	53	26	-	1	3	-	-	-	-	-	-

Tabel XIX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		døde (<i>morts</i>)	dræbte (<i>abattus</i>)		døde (<i>morts</i>)	dræbte (<i>abattus</i>)		døde (<i>morts</i>)	
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	44	-	44	2	-	2
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema ma- lignum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	6	1	4	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	13	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	32	22	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	1	-	2	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ocina</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	25	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	2	-	1	3	1	-	-	-	-
Fordiøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmskatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	25	-	-	45	-	1	-	-	-
Overføres	76	1	3	139	25	51	4	-	4

i Lister og Mandals amt i 1900.
dans le département de Lister et Mandal en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	13	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	28	2	16	23	-	4	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Lister og

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	76	1	3	139	25	51	4	-	4
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	20	-	2	9	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	28	-	2	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	6	-	-	4	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	7	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	31	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	64	-	3	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	6	-	-	3	-	-	-	-	-
Overføres	134	2	6	380	26	57	4	-	4

Mandal.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	2	28	2	16	23	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	5	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	55	2	27	40	-	4	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Lister og

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	134	2	6	380	26	57	4	-	4
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	3	-	-	2	-	-	2	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	10	-	-	4	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	5	-	-	2	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	103	-	-	55	4	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	255	2	6	443	30	57	6	-	4

Mandal.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et mortis</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
2	-	2	55	2	27	40	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	62	2	27	61	-	4	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	11	-	10	26	2	24	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand»). (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	18	1	17
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	33	10	20	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	3	-	-	-	-	-	1	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Strålespsygdome (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	2	1	-	1	1	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, pharyngitis et bronchitis</i>)	38	-	-	11	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis, diarrhoë</i>)	123	-	2	77	1	1	3	-	-
Overføres	211	-	14	162	15	50	23	1	17

i Stavanger amt i 1900.
dans le département de Stavanger en 1900).

Ged <i>(Espèce caprine)</i>			Svin <i>(Espèce porcine)</i>			Hund <i>(Chiens)</i>			Kat <i>(Chats)</i>			Fjerkræ <i>(Volailles)</i>		Andre dyr <i>(Animaux divers)</i>	
anmeldte <i>(signalés)</i>	deraf		anmeldte <i>(signalés)</i>	deraf		anmeldte <i>(signalés)</i>	deraf		anmeldte <i>(signalés)</i>	deraf		anmeldte <i>(signalés)</i>	dræbte og døde <i>(abattus et morts)</i>	anmeldte <i>(signalés)</i>	dræbte og døde <i>(abattus et morts)</i>
	dræbte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		dræbte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		dræbte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		dræbte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		dræbte og døde <i>(abattus et morts)</i>		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5 13	1 6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	7	3	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XX. (Forts) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)
Overført (transport)	211	-	14	162	15	50	23	1	17
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	30	-	2	19	-	-	2	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	13	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	10	-	4	1	-	1
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	26	-	1	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	-	5	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	18	-	1	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	2	2	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	19	-	-	2	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	16	-	-	79	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	16	-	-	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	1	-	1	1	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	1	6	2	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	4	-	-	54	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	82	15	9	-	-	-
Borbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	9	-	3	1	-	1
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	9	-	-	24	-	1	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	197	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitæ unguis</i>)	30	-	-	6	-	-	-	-	-
Overføres	553	-	19	539	34	69	32	4	19

¹⁾ Arsenik, bomuldsfrøkager.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	19	7	3	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	7	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70	-	-	-
-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	41	9	6	12	1	1	-	-	-	72	2	-	-

Tabel XX. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	553	-	19	539	34	69	32	4	19
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	2	-	-	1	-	-	3	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	26	-	-	12	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abcessus etc.</i>)	154	2	1	41	-	-	8	-	-
Godartet beskelesyge (<i>Exanthema genitalium benignum</i>) .	22	-	2	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	50	2	5	54	9	3	18	-	-
Ialt (total)	807	4	27	647	43	72	61	4	19

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	41	9	6	12	1	1	-	-	-	72	2	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	43	9	6	12	1	1	-	-	-	73	2	-	-

Tabel XXI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordiølsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	15	-	-	4	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	21	-	3	-	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	7	2	1	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kriethiasis</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oclorum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	95	-	5	15	2	2	-	-	-

1) Bomuldsfrøkegforgiftning. 2) Spolorm.

i Stavanger by i 1900.
dans la ville de Stavanger en 1900).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.
5	.	.	.	.	.	11	.	.	.	.	.	1	.	.	.

Tabel XXI. (Forts). (Continuation).

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	95	-	5	15	2	1	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	62	-	-	4	-	-	-	-	-
Arsenikvask	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	5	-	2	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	178	-	7	19	2	1	-	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	5	-	-	11	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	21	-	-	2	-	-	1	-	-	-

Tabel XXII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	4	-	4	70	-	66	4	-	4
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	79	16	63
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	20	-	20	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	25	-	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	20	18	2	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	41	5	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	22	2	1	4	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	5	-	1	18	10	3	-	-	-
Fordøiellessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	138	5	6	325	23	6	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	9	-	-	7	1	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	23	3	4	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	41	4	10	-	-	-
Overføres	213	8	18	570	65	113	83	16	67

i Søndre Bergenhus amt i 1900.
dans le département de Søndre Bergenhus en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	5	-	5	4	-	2	3	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	29	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	16	-	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	51	1	19	20	-	8	3	-	2	-	-	-	-

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	213	8	18	570	65	113	83	16	67
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxicaciones).	-	-	-	6	-	4	-	-	-
Indvoldsorme (Helminthiasis).	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (Hydrocephalus hydrocephalus)	-	-	-	-	-	-	15	10	2
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	-	-	-	5	2	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (Fatuitas)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	-	-	-	230	15	36	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (Osteomalacia)	-	-	-	42	13	4	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	9	-	-	2	-	-	-	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	54	-	-	752	-	-	66	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	18	3	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	11	3	-	2	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	-	-	-	144	-	6	1	-	-
Kastning (Abortus)	-	-	-	44	8	1	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	54	2	8	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	22	3	4	1	1	-
Jurbetændelse (Mastitis)	-	-	-	64	6	-	3	-	-
Forfangenhed (Hordeatio. Kri-thiasis)	18	2	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	77	-	-	-	-	-	6	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitiumguis)	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Øielidelser (Vitium oculorum)	1	-	-	1	-	-	3	1	-
Led- og slimsæklidelser (Arthritis et bursitis)	14	4	-	6	1	-	1	-	-
Overføres	403	15	18	1981	121	177	182	28	69

¹⁾ Bedærvet oljekagemel, mønje, blyhvidt.

Bergenhus.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)		dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
-	-	-	51	1	19	20	-	8	3	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	1	.	.	10	1	.	14	8	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	18	.	.	9	3	.	.	.	.	.	.
-	-	-	1	.	.	10	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	72	1	19	59	1	8	26	11	2	-	-	-	-	-

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	403	15	18	1981	121	177	182	28	69
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera contusiones, abscessus etc.</i>) . . .	18	2	-	16	-	-	2	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	4	-	-	12	1	2	42	10	11
Ialt (<i>total</i>)	425	17	18	2009	122	179	226	38	80

Bergenhus.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	72	1	19	59	1	8	26	11	2	-	-	-	-
2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	74	1	19	60	1	8	26	11	2	-	-	-	-

Tabel XXIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	7	-	7	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	5	-	5
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	16	-	1	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	54	-	3	17	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	98	-	6	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kriethiasis</i>)	10	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	192	1	13	25	-	7	5	-	5

i Bergens by i 1900.

dans la ville de Bergen en 1900).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	10	3	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	27	1	5	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	27	1	5	10	3	.	.	.	.	.

Tabel XXIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	11	-	11	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand»). (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	8	-	8	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	7	-	2	30	-	9
Influenza (<i>Influenza</i>)	12	-	2	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	63	1	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	98	98	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	28	-	-	11	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	7	-	-	2	-	-	-	-	-
Overføres	129	2	7	140	98	21	31	-	10

i Nordre Bergenhus amt i 1900.
dans le département de Nordre Bergenhus en 1900.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	3	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXIV. (Forts). (Continuation).

Nordre Bergenhus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	129	2	7	140	98	21	31	-	10
Fordøielsesygdomme (indigestion mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	71	-	2	78	1	2	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	16	-	3	22	-	-	1	-	1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	3	-	1	1	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>).	59	-	3	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	26	1	-	-	-	-
Benskørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	4	-	-	18	-	-	1	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>).	4	-	-	119	-	1	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	319	-	-	3821	-	-	147	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	7	-	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	3	-	-	1	1	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	21	-	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	11	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	19	-	-	4	-	4
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	9	-	-	31	1	-	1	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	5	-	1	-	-	-	-	-	-
Overføres	619	2	16	4357	102	28	187	1	15

1) Kobber. 2) Rundorm, bændelorm.

Tabel XXIV. (Forts). (Continuation).

Nordre Bergenhus.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	619	2	16	4357	102	28	187	1	15
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	99	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>). . .	17	-	-	2	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimskliidelser (<i>Articu- litis et bursitis</i>)	30	1	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusio- nes, abscessus etc.</i>)	213	2	1	23	1	-	-	-	-
Godartet beskelesyge (<i>Exan- thema genitalium benignum</i>) . . .	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	198	6	4	57	4	1	13	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1192	11	21	4439	107	29	200	1	15

Tabel XXV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Kuuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	25	-	1	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	8	1	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	2	2	1	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	3	-	-	21	3	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	7	-	3	8	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	2	-	-	48	-	-	2	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	150	-	-	3095	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	3	1	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	46	-	-	2	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	280	1	6	3196	5	4	2	-	-

Tabel XXV. (Forts.) (Continuation).

Romsdal.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	280	1	6	3196	5	4	2	-	-
Papillomatosis	4	-	-	2	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu- litis et bursitis</i>)	16	-	-	4	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	19	-	-	2	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung- vis</i>)	5	-	-	1	-	-	-	-	-
Pericardit	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	13	2	-	9	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	340	3	6	3216	6	4	2	-	-

Tabel XXVI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas des maladies des animaux domestique*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	6	1	5	17	2	15	3	-	3
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis mailgna</i>)	-	-	-	24	4	9	-	-	-
Lungesygge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Svinepest (akut) (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsygge («Rotlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	25	-	-	10	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	4	-	-	3	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	315	1	6	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	174	10	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomyco-</i> <i>sis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	17	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesygge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-</i> <i>ryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	85	-	-	12	1	1	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	10	-	3	-	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoé</i>)	80	1	3	197	6	3	4	-	-
Overføres	546	5	18	438	23	28	12	-	7

i Søndre Trondhjems amt i 1900.
dans le département de Søndre Trondhjem en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	127	117	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	47	9	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	76	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	29	2	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	17	1	1	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	277	131	34	38	2	2	1	-	-	-	-	-	-

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)			
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et mortis</i>)		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et mortis</i>)	
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte og døde (<i>abattus et mortis</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et mortis</i>)			
1	-	-	277	131	34	38	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	39	-	-	2	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	346	135	36	56	3	2	6	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXVI. (Forts.) (Continuation.)

Søndre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	887	5	21	1418	59	53	19	1	7
Klaphingstoperationer (<i>Operati- ones ob kryptorchismum</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	245	-	-	-	-	-	22	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	123	1	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	5	-	-	1	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	82	2	-	7	-	-	1	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	231	4	-	93	2	-	1	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	83	-	-	44	5	1	3	1	-
Ialt (<i>total</i>)	1657	12	21	1563	66	54	46	2	7

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)					
3	-	-	346	135	36	56	3	2	6	2	-	-	-	-	-	
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	293	-	-	5	-	-	39	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	4	1	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	22	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	-	-	668	139	36	72	3	2	45	2	-	-	-	-	-	

Tabel XXVII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	5	-	4	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax emphysemalosis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	5	-	5
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	28	9	10	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipe- las</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	56	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	57	54	-	1	1	-
Strålesoppsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	11	4	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	1	-	1
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	118	-	-	5	-	-	-	-	-
Overføres	210	1	4	137	67	15	7	1	6

i Nordre Trondhjems amt i 1900.
dans le département de Nordre Trondhjem en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	72	5	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	115	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	196	8	35	11	-	3	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXVII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	210	1	4	137	67	15	7	1	6
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis) . . .	5	-	2	22	2	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (Gastritis, Diarrhoë)	98	-	1	180	4	4	7	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	91	-	5	101	6	4	2	-	-
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoëa acuta et dysenteria)	-	-	-	9	3	1	-	-	-
Trommesyge (Tympanitis)	-	-	-	22	-	1	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxicaciones)	-	-	-	5	-	1	-	-	-
Indvoldsorme (Helminthiasis) . . .	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	1	-	-	21	2	3	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (Osteomalacia)	-	-	-	60	4	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	28	-	-	40	-	-	1	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	2	-	-	4	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	35	-	-	534	-	-	7	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	3	-	-	66	3	-	4	1	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri) . . .	-	-	-	19	-	1	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	20	2	3	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placenta)	-	-	-	128	2	3	-	-	-
Kastning (Abortus)	2	-	-	9	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	59	6	2	-	-	-
Overføres	492	1	12	1438	101	38	29	2	6

1) Arsenik, kogsalt, kviksølvsalve.

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	196	8	35	11	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-
-	-	-	19	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	364	18	42	21	-	4	-	-	-	7	-	-	-

Tabel XXVII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)
Overført (transport)	492	1	12	1438	101	38	29	2	6
Borbetændelse (Metritis)	-	-	-	17	1	4	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	1	-	-	77	-	-	-	-	-
Forfangenhed (Hordeatio. Kri- thiasis)	8	-	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	234	-	-	-	-	-	85	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	5	-	3	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitia ungvis)	60	-	-	8	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum) . .	8	-	-	5	-	-	-	-	-
Led- og slimsekklidelser (Arti- culitis et bursitis)	153	2	1	13	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contu- siones, abscessus etc.)	180	-	1	42	-	1	-	-	-
Andre sygdomme (Casus ceteri)	118	4	2	110	9	-	7	-	-
Ialt (total)	1263	7	19	1712	111	43	121	2	6

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkrae (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	-	364	18	42	21	-	4	-	-	-	7	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	517	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	904	22	42	29	-	4	3	-	-	7	-	-	-

Tabel XXVIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Antrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	11	-	11
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	17	4	5	4	-	1
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kunderosen (<i>Erythema nodosum</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	4	-	-	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>) . . .	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	10	-	1	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	1	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	31	2	-	10	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	94	-	-	88	1	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse, <i>Colica, Obstructio</i>)	19	-	1	7	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	9	-	-	5	-	3
Indvoldsorme (<i>Helmintiasis</i>)	26	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	200	2	3	141	5	7	22	-	15

¹⁾ Equisetum, bedærvet foder, bedærvet salt sild.

i Nordlands amt i 1900.

dans le département de Nordland en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	-	1	13	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	-	1	33	2	19	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXVIII. (Forts). (Continuation).

Nordland.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	200	2	3	141	5	7	22	-	15
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	1	-	1	-	1	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	10	-	-	4	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	12	-	-	82	-	-	3	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	10	-	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	6	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	7	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	20	-	-	1	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	56	-	-	1	-	-	4	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	8	-	-	3	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	4	-	-	2	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arthritis et bursitis</i>)	58	-	-	14	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	55	-	-	40	-	-	2	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	108	-	1	48	1	-	4	-	-
Ialt (<i>total</i>)	516	3	4	405	7	10	37	-	15

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	1	33	2	19	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	78	8	19	23	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXIX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	394	-	38	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	10	10	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	16	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	7	-	-	4	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	93	-	-	34	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	16	-	6	6	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	44	-	-	63	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	15	1	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Bødreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Overføres	587	-	44	164	16	-	-	-	-

i Tromsø amt i 1900.

dans le département de Tromsø en 1900).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	derat		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	12	.	.	10	2	1	.	.	.	.	.	.	.

Tabel XXIX. (Forts.) (Continuation).

Tromsø.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	587	-	44	164	16	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	31	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	84	-	-	-	-	-	8	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	14	-	-	4	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	33	-	-	2	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, kontu-</i> <i>siones, abscessus etc.</i>)	25	-	-	6	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Casus ceteri</i>)	16	-	-	8	-	-	3	-	-
Ialt (<i>total</i>)	767	-	44	229	16	-	11	-	-

Tabel XXX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhœe</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculæ</i>)	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Led og Slimsæklidelser (<i>Arthritis et bursitis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces, etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Brok (<i>Hernia</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulster (<i>Tumores</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	7	-	-	19	-	-	-	-	-

Tabel XXXI

Antal autoriserede dyrlæger i Norge den 1ste januar 1901.

(Nombre de vétérinaires diplômés au 1er janvier 1901).

Amt (Départements).	Autoriserede dyrlæger (Vétérinaires diplômés).	Deraf (dont)		
		amtsdyrlæger (délégés).	privat praktiserende (exercants non délégués).	ikke praktiserende (non exercants).
Kristiania	17	1	14	2
Akershus	12	10	2	-
Smålenene	12	5	5	2
Buskerud	8	5	3	-
Jarlsberg og Larvik	6	4	2	-
Hedemarken	22	10	9	3
Kristians	16	13	2	1
Bratsberg	7	1	5	1
Nedenes	1	1	-	-
Lister og Mandal	2	1	1	-
Stavanger	6	4	2	-
Søndre Bergenhus	4	4	-	-
Bergen	3	1	2	-
Nordre Bergenhus	5	3	1	1
Romsdal	2	1	1	-
Søndre Trondhjem	10	9	1	-
Nordre Trondhjem	10	9	-	1
Nordland	6	3	1	2
Tromsø	2	2	-	-
Uopgivet bopæl (<i>domicile non nommé</i>)	1	-	-	-
Riget (<i>le royaume</i>)	152	87	51	13

E. Udførsel og indførsel af husdyr.

A. Udførsel.

Ifølge Norges officielle statistik (Norges handel i året 1900) er der i årets løb udført:

Af h e s t e til Sverige, landværts ellers	610 stkr.
» Danmark	63 —
» Færøerne	1 —
» Tyskland	1 —
» Storbritannien og Irland	13 —

Ialt 688 stkr.

Udførslen fordeler sig med hensyn til toldstederne således:

Fra Fredrikshald	2 heste.
» Kristiania	39 —
» Kongsvinger	468 —
» Larvik	7 —
» Kristiansand	6 —
» Stavanger	3 —
» Bergen	16 —
» Ålesund	5 —
» Trondhjem	2 —
» Røros	56 —
» Levanger	76 —
» Namsos	8 —

Ialt 688 heste.

B. Indførsel.

Angående husdyrindførslen i sin almindelighed gjælder fremdeles de i plakat af 6te juni 1894 fastsatte bestemmelser med enkelte senere ændringer.

I plakaten af 13de januar 1899 angående husdyrindførslen fra Sverige fik ved plakat af 13de december 1900 post 1 en tilføielse om, at indførslen fra Sverige tillige kunde foregå ad Allingmoveien eller over Svinesund gennem Berg herred ad nærmeste vei direkte til Fredrikshald (se afsnittet om offentlige bestemmelser).

Ifølge ovennævnte offentlige statistik blev der i årets løb indført:

Heste fra Sverige pr. jernbane	78 stkr.
— landværts ellers	60 —
— søværts	12 —
» Danmark	126 —
» Island	9 —
» Andre lande	9 —

Ialt 294 stkr.

Hornkvæg: Sverige pr. jernbane	10 271 stkr.
— landværts ellers	1 725 —
— søværts	1 886 —
Danmark	6 —
Andre lande	7 —

Ialt 13 895 stkr.

Får: Sverige pr. jernbane	284 stkr.
— landværts ellers	323 —
— søværts	667 —
Island	1 406 —
Rusland (havne ved Nordishavet)	66 —
Storbritannien og Irland	7 —

Ialt 2 753 stkr.

Svin: Sverige pr. jernbane	1 stkr.
Danmark	3 —

Ialt 4 stkr.

Til Fredrikshald og Kristiania toldsteder er heraf indført:

	Fredrikshald.	Kristiania.
Heste	51	135
Hornkvæg	8 379	5 179
Får	910	1 764
Svin	—	—

I de nævnte to byer, hvor der forefindes kvægkarantænefjøs, er der i årets løb undersøgt med tuberkulin følgende antal svensk importkvæg (livdyr):

I Kristiania	1 652, hvoraf	95 tuberkuløse.
- Fredrikshald	2 669, —	148 —

Angående denne import anfører bestyreren af kvægkarantæneføjet i Kristiania, dyrlæge A. Lo, følgende:

«Indførslen af livdyr hertil fra Sverige er ikke saa stor, som man skulde vente. Med jernbanen kommer kun få og væsentlig over Charlottenberg.

Med Smålandsbanen er det kun rent undtagelsesvis, at der kommer livdyr hid, uagtet det er det største marked for kalvekjør her.

Importørerne finder det mere formaalstjenlig at omlaste sine dyr i Fredrikshald og da samtidig lade dem tuberkulinundersøge der.

Med dampskib kommer ikke saa faa kalvekjør, især fra Bohuslen.

Disse dyr er smaa, magre og oftest rent vanstelte, af primitive landracer, forøvrigt uden nogen bestemt type. De er mærkværdig fri for tuberkulose, hvorimod dyr af mere kultiverede racer svært hyppig reagerer.

Ved herværende fjøs undersøgtes 1 652 dyr, hvoraf 95 reagerede eller 5.7 pct.

Af slagtedyrl indførtes hid 3 430 stkr. storkæ, 364 får og 12 kalve, hvilke samtlige dyr væsentlig er slagtet her i byen.»

II.

Om kjødkontrollen i 1900.

I året 1900 har kommunal kjødkontrol været organiseret i følgende byer: Ålesund, Arendal, Bergen (med en bistation i «Muren»), Drammen, Fredrikshald (med bistation i Tistedalen), Fredriksstad (østre og vestre), Hamar, Haugesund, Horten, Kongsberg, Kragerø, Kristiania, Kristiansand, Kristiansund (hvor der tillige findes offentlig slagtehus), Larvik, Moss, Porsgrund, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Trondhjem, Tromsø og Tønsberg, de samme 24 byer som foregående år.

I Tromsø og Sandefjord er kontrolløren fremdeles ikke dyrlæge. I Porsgrund ansattes som kjødkontrollør fra 1ste januar 1900 dyrlæge *J. Julsrud*.

Angående kjødkontrollen i Kongsberg udfærdigedes under 29de september 1900 følgendeagl. resolution:

Approbation i henhold til §§ 2 og 5 i lov om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. af 27de juni 1892 jfr. love af 26de juni 1893, 27de juli 1895 og 6te august 1897 meddeles paa en af Kongsberg kommunestyre under 20de april d. å. fattet beslutning, forsåvidt angår:

- a. at begjæring om udførelse af kjødkontrol udenfor kontrolstationen i Kongsberg skal for at kunne efterkommes samme dag være indleveret inden kontortidens slutning på kontrolstationen eller mandagen til kontrolløren inden kl. 10 formiddag, ligesom slagtning af dyr, der ønskes underkastet sådan kontrol, må være udført så betimelig, at kontrollen kan foretages inden kl. 5 i tiderne fra 15de september til 1ste januar og inden kl. 3 den øvrige del af året;
- b. at kjød af dyr, der slagtes inden dele af Kongsbergs kommune, der ligger udenfor den i kommunestyrets beslutning af 20de april 1900 beskrevne grænse, fritages for undersøgelse af den kommunale kjødkontrolør, naar kjødet ifølge erklæring, afgiven af den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes af ham og hans husstand.

I cirkulære af 20de oktober 1900 (se offentlige bestemmelser m. v.) fastsatte landbrugsdepartementet nærmere ensartede regler for årsindberetninger til departementet om kødkontrollers virksomhed, om de protokoller, der bliver at føre ved stationerne osv. På grundlag af de i overensstemmelse med disse bestemmelser indsendte beretninger er den følgende oversigt udarbejdet.

I plakat af 20de oktober 1900 bestemtes, at § 4 i de gjældende kødkontrolregler skulde få sådant tillæg, at forsaavidt nogen af de omhandlede attester er udstedt af andre end dyrlæger, skal der medfølge attesten en bevidnelse fra vedkommende steds politi om, at mændene er politiet bekendte som troværdige (se afsnittet om offentlige bestemmelser).

På de følgende tabeller er sammendraget de tabellariske beretninger fra samtlige byer således, at tabel A viser den samlede kødmængde, kroppeantal, (slagt), der har passeret de forskellige byers kontrolstationer i løbet af året, med samtidig angivelse over, fra hvilket land kødet stammer samt kødets art. På tabel B angives på samme måde det antal af kødkroppe, som er stemplet med 2den klasses stempel.

Tabel C angiver antal af kasserede kødkroppe samt vegten af de kasserede slagt og vegt af kasserede organer og affald.

Tabellerne D—F angiver på samme måde de udenfor hovedstationerne kontrollerede kødmængder, deres klassifikation osv. samt for Kristiansunds vedkommende tillige forholdet ved det kommunale slagtehus dersteds.

Tabel A.

Antal af slaggt som i 1900 er ⁴
(Nombre de viandes de boucherie)

By.	Ialt undersøgt							Norsk			
	Okser	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okser	Hest	Svin
Ålesund . . .	1882 ^{1/2}	39	480 ^{3/4}	3700		881	141	-	1882 ^{1/2}	39	480 ^{3/4}
Arendal . . .	1213 ^{1/4}	2	610 ^{1/2}	2663		1852		-	1103 ^{1/2}	2	610 ^{1/2}
Bergen ¹⁾ . . .	11571	233	2284	14427 ^{3/4}		9399	887 ^{1/2}	-	11571	233	2284
Drammen . . .	4998	216	1485	2393	-	2438	-	-	4998	216	1485
Fredrikshald ²⁾	1943 ^{1/4}	76 ^{1/4}	1040	1710	-	1437	499	-	1943 ^{1/4}	76 ^{1/4}	1040
Fredrikstad, v.	4079	262	1235 ^{1/2}	1978	-	2283 ^{1/4}	491 ^{3/4}	-	2881 ^{3/4}	214	1222
Do. ø.	563	16	188 ^{3/4}	183	-	755 ^{3/4}	26 ^{3/4}	-	331	15	174 ^{2/4}
Hamar . . .	2318 ^{3/4}	126	2070 ^{1/4}	3824 ^{1/2}	15	2671 ^{1/2}	45 ^{1/2}	-	2318	126	2070 ^{1/4}
Haugesund . .	1355	4	184 ^{3/4}	3838	93	2066 ^{3/4}	-	-	1355	4	184 ^{3/4}
Horten . . .	1408 ^{1/4}	75 ^{1/2}	335 ^{3/4}	423	1	944	123	-	1404 ^{1/4}	74 ^{1/2}	332 ^{1/4}
Kongsberg . .	368 ^{1/2}	13 ^{3/4}	119 ^{1/2}	510 ^{1/2}	26 ^{1/2}	867 ^{1/2}	217	-	368 ^{1/2}	13 ^{3/4}	119 ^{1/2}
Kragerø . . .	560 ^{1/2}	40 ^{1/2}	119 ^{1/2}	707 ^{1/2}	8	550	57	6	545 ^{1/2}	40 ^{1/2}	119 ^{1/2}
Kristiania . .	52419	1890 ^{1/2}	22974 ^{1/2}	43626		48903		-	39985 ^{1/2}	1819 ^{1/2}	19106 ^{1/2}
Kristiansand .	3441	81	1093	3198	600	5433	-	-	3285 ^{1/2}	81	1091
Kristiansund .	1128	38	304 ^{3/4}	3535	-	2422	1	39	1128	38	304 ^{3/4}
Larvik . . .	4527 ^{1/2}	194	1804	2383 ^{1/2}	-	1371	709 ^{1/2}	-	4314 ^{1/2}	194	1800
Moss . . .	2534	195	901 ^{3/4}	1509	-	1456	741	-	2136	190	897
Porsgrund . .	457 ^{3/4}	2 ^{1/2}	182	211	-	442	17	-	452	2 ^{1/2}	182
Sandefjord . .	1194	38	352	611	-	872	104	-	1142	38	350
Sarpsborg . .	1683	73	659 ^{1/4}	610	-	1776	-	-	1683	73	659 ^{1/4}
Skien . . .	2553	109 ^{1/2}	644 ^{1/4}	1435	257	1702	475	1	2342	109 ^{1/2}	644 ^{1/4}
Stavanger . .	464	12	1010	6598		4458	79	-	464	12	1010
Tromsø . . .	1234	-	101 ^{1/4}	3992	-	571	564	-	1234	-	101 ^{1/4}
Trondhjem . .	10082 ^{1/4}	340 ^{3/4}	2141	15579	-	10210	452 ^{3/4}	-	10079 ^{3/4}	310 ^{3/4}	2141
Tønsberg . . .	2187	100 ^{1/2}	835 ^{1/2}	1094	-	2263	341	-	2042	100 ^{1/2}	835 ^{1/2}
Ialt (Total)	116165 ^{1/2}	4187 ^{3/4}	42856 ^{1/2}	121740 ^{1/4}		114960 ^{1/4}		46	100990 ^{1/2}	4052 ^{3/4}	39245 ^{1/2}

¹⁾ Se bistationen tabel D. ²⁾ En liden del er svensk kjød, men kan mængden heraf ikke anføres.

undersøgt på ³⁾ kontrolstationerne.
examinées aux bureaux de contrôle en 1900).

					Svensk						Dansk										
Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
3700		881	141	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2663		1852		-	-	-	-	-	-	-	-	-	92	-	-	-	-	-	-	-	-
14427 ^{3/4}	674 ^{1/2}	9399	887 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2393	-	3438	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1710	-	1437	499	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1255 ^{1/2}	-	2268 ^{1/4}	426 ^{1/2}	-	1196 ^{1/4}	48	13 ^{2/4}	456 ^{1/2}	-	15	68 ^{1/4}	-	1	-	-	266 ⁴	-	-	-	-	-
173	-	753 ^{3/4}	26 ^{2/4}	-	232	1	14	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3824 ^{1/2}	15	2671 ^{1/2}	45 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3838	93	2066 ^{3/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
423	1	944	123	-	3	-	1	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-
510 ^{1/2}	26 ^{1/2}	867 ^{1/2}	217	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
707 ^{1/2}	8	550	57	6	6	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-
38661		29475		-	5665	73	2336 ^{1/2}	4380		19271			6768 ^{1/2}	7	1531 ^{1/2}	585	157				
3195	600	5429		-	-	-	-	-	-	-	-	-	155 ^{1/2}	-	2	3	4				
3535	-	2422	1	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
2148 ^{1/2}	-	1365	709	-	-	-	-	-	-	-	-	-	213	-	4	235	6				
1509	-	1456	741	-	-	-	-	-	-	-	-	-	398	5	4 ^{3/4}	-	-				
211	-	442	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-				
546	-	872	104	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52	-	2	65	-				
610	-	1776	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
1395	237	1702	455	1	-	-	-	-	-	-	-	-	211	-	-	42	-	20			
6598		4458	79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
3992	-	571	564	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
15579	-	10210	452 ^{3/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 ^{1/2}	-	-	-	-				
1094	-	2248	341	-	-	-	-	-	-	-	-	-	145	-	-	-	-	15			
115697 ^{3/4}		93919		46	7102	122	2365	4846 ^{1/2}		20839 ^{1/4}			8052	13	1546 ^{1/4}	1196	202				

³⁾ Det uden for hovedstationerne undersøgte kjød findes anført i tabellerne D—F. ⁴⁾ Fra Island.

Tabel B.

Antal af slagt som i 1900 er stemplet
(*Nombre de viandes de boucherie,*

By.	Ialt 2den klasse							Norsk					
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hset	Svin	Får	Gjed
Ålesund . . .	28 ¹ / ₄	1	5	21		50	-		28 ¹ / ₄	1	5	21	
Arendal . . .	23 ¹ / ₂	2	4	11		14	-		23 ¹ / ₂	2	4	11	
Bergen . . .	54	-	15	7	-	121	1	-	54	-	15	7	-
Drammen . . .	123	12	38	40	-	35	-	-	123	12	38	40	-
Fredrikshald ¹⁾	48	20	16	37	-	1437	6	-	48	20	16	37	-
Fredrikstad, v.	85 ¹ / ₄	17	29	9	-	839	2	-	80	10	29	9	-
Do. ø.	16 ¹ / ₄	2	15 ³ / ₄	2 ¹ / ₄	-	310	1	-	16 ¹ / ₄	2	14 ³ / ₄	-	2 ¹ / ₄
Hamar . . .	28	2	9 ¹ / ₄	3	-	14	-	-	28	2	9 ¹ / ₄	3	-
Haugesund . . .	38 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	3 ³ / ₄	21	11	77	-	-	38 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	3 ³ / ₄	21	11
Horten . . .	24 ¹ / ₄	6	12	1	-	48	-	-	24 ¹ / ₄	6	10	1	-
Kongsberg . . .	21 ¹ / ₂	-	8 ¹ / ₄	26	23	143	2	-	21 ¹ / ₂	-	8 ¹ / ₄	26	23
Kragerø . . .	40 ¹ / ₂	4	8	35	-	40	-	-	-	-	-	-	-
Kristiania . . .	1169	307 ¹ / ₂	1407	703	-	687	-	-	660 ¹ / ₂	285	918	666	-
Kristiansand . . .	28	2	2	4	-	98	-	-	19 ¹ / ₂	2	2	4	-
Kristiansund . . .	46	15	16 ¹ / ₂	442	-	307	-	-	46	15	16 ¹ / ₂	442	-
Larvik . . .	359	120	144 ¹ / ₂	95	-	1371	-	-	327	120	142 ¹ / ₂	89	-
Moss . . .	19	7 ⁵ / ₆	9 ³ / ₄	-	-	33 ¹ / ₂	1	-	19	6 ⁵ / ₆	9 ³ / ₄	-	-
Porsgrund . . .	10 ¹ / ₄	-	9 ¹ / ₂	15 ¹ / ₂	-	38	2	-	7 ¹ / ₄	-	9 ¹ / ₂	15 ¹ / ₂	-
Sandefjord . . .	50	2	9	28	-	72	-	-	46	2	9	26	-
Sarpsborg . . .	21 ¹ / ₂	2	13 ¹ / ₂	5	-	9	-	-	21 ¹ / ₂	2	13 ¹ / ₂	5	-
Skien . . .	35 ¹ / ₂	1	17	9	18	48	2	-	30 ¹ / ₂	1	17	9	18
Stavanger . . .	24	2	20	18	-	158	-	-	24	2	20	18	-
Tromsø . . .	41	-	-	112	-	571	-	-	41	-	-	112	-
Trondhjem . . .	105	10	14 ³ / ₄	29	-	21 ¹ / ₂	6	-	105	10	14 ³ / ₄	29	-
Tønsberg . . .	65	8	32	4	-	41	6	-	65	8	32	4	-
Ialt	2463 ³ / ₄	541 ⁵ / ₆	1858 ¹ / ₂	1693	-	6572	-	-	1897 ¹ / ₂	511 ¹ / ₃	1359 ³ / ₄	1648	-

¹⁾ En liden del heraf er dog svensk kjød, men kan mængden ikke opgives.

med 2den klasse på kontrolstationerne.
marquées avec l'estampille de II^{mc} classe).

			Svensk						Dansk										
Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
121	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1437	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
835	1	-	5 ^{1/4}	7	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
310	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
143	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	430	-	102	21 ^{1/2}	138		23		255	-	406 ^{1/2}	1	351		14	2	-	-	-
98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-
307	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1364	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	2	6	-	7	-	-	-
33 ^{1/2}	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
38	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
158	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
571	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 ^{1/2}	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	6303	-	107 ^{1/4}	28 ^{1/2}	139		23		260	-	459	2	355		22	9	-	-	-

Tabel C.

Antal af slagt som i 1900 er
(Nombre de viandes de boucherie)

By.	Ialt kasseret							Norsk								
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Ålesund	5 ^{3/4}	-	5	1	-	-	2	-	5 ^{3/4}	-	5	1	-	-	2	-
Arendal	3	1	2	-	-	4	-	-	3	-	2	-	-	4	-	-
Bergen	62	11	3	2	-	115	3	-	62	11	3	2	-	115	3	-
Drammen	5	1	2	1	-	7	-	-	5	1	2	1	-	7	-	-
Fredrikshald ¹⁾	9	7	5	12	-	15	-	-	9	7	5	12	-	15	-	-
Fredrikstad, vestre	1 ^{1/4}	3 ^{1/4}	3	-	-	20 ^{1/4}	-	-	1 ^{1/4}	1 ^{1/4}	3	-	-	20 ^{1/4}	-	-
Do. østre	1 ^{1/4}	-	2 ^{1/4}	-	-	3	-	-	1 ^{1/4}	-	2 ^{1/4}	-	-	3	-	-
Hamar	3	-	1	1	-	2	-	-	3	-	1	1	-	2	-	-
Haugesund	3 ^{3/4}	3 ^{1/4}	1	4	1	7	-	-	3 ^{3/4}	3 ^{3/4}	1	4	1	7	-	-
Horten	8 ^{1/2}	1 ^{1/4}	1 ^{1/2}	-	-	7	1	-	8 ^{1/2}	1 ^{1/4}	1 ^{1/2}	-	-	7	1	-
Kongsberg	-	-	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø	5	1	1	4	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiania	238	25	175	306			515	-	152	23	92 ^{1/2}	298			335	-
Kristiansand	5	-	3	-	1	3	1	-	4	-	3	-	1	2	1	-
Kristiansund	16	2	4 ^{1/2}	8	-	61	-	-	16	2	4 ^{1/2}	8	-	61	-	-
Larvik	15	-	2	-	-	13 ^{1/4}	-	-	14	-	2	-	-	13 ^{1/4}	-	-
Moss	16 ^{1/2}	4 ^{5/6}	6	-	-	11	1	-	14 ^{1/2}	2 ^{5/6}	5	-	-	11	1	-
Porsgrund	1 ^{1/4}	-	-	1 ^{1/2}	-	4	-	-	1 ^{1/4}	-	-	1 ^{1/2}	-	4	-	-
Sandefjord	32	-	3	6	-	18	2	-	30	-	3	5 ^{1/2}	-	18	2	-
Sarpsborg	2	-	-	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	3	-	-
Skien	9 ^{3/4}	3 ^{1/2}	5	1	-	8	-	-	9 ^{3/4}	3 ^{1/2}	3	1	-	8	-	-
Stavanger	18	1	1	2		14	-	-	18	1	1	2		14	-	-
Tromsø	7	-	-	7	-	26	-	-	7	-	-	7	-	26	-	-
Trondhjem	29 ^{3/4}	4 ^{1/2}	2 ^{3/4}	15	-	92 ^{1/2}	1	-	29 ^{3/4}	4 ^{1/2}	2 ^{3/4}	15	-	92 ^{1/2}	1	-
Tønsberg	14	8	2	1	-	15	1	-	14	8	2	1	-	15	1	-
Ialt	510 ^{3/4}	75 ^{1/2}	234	374 ^{1/2}			1027	-	413 ^{3/4}	67 ^{1/2}	143 ^{1/2}	361 ^{1/2}			795	-

¹⁾ En liden del af det undersøgte kjød er af svensk oprindelse.

kasseret på kontrolstationerne.
saisies aux bureaux de contrôle).

Svensk							Dansk							Vægt i kilogram af kasserede kjød-kroppe	Vægt i kilogram af affald og organer		
Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv			Gjødkalv	Andre dyr
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	644	-
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	729	363
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	10490,0	11326
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1156	1126
.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ikke opgivet	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1558	159
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	276	-
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	232	296
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	689,6	1785,0
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1440	125
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	132,5	76,5
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1211 1/2	216
33 1/2	2	12	6		210			52 1/2	-	70 1/2	2					61032	37730
.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	807	24
.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	3317,6	106,5
.	.	.	.	.	.	.	.	3	1	.	.	.	.	.	.	ikke opgivet	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3625	399,5
.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	1	.	.	.	.	289	75
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1236	169
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	194	-
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2138	303
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ikke opgivet	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	do.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5536,5	-
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1437	-
33 1/2	4	12	6		210			59 1/2	1	72 1/2	3		1			98170,7	54279,8

Tabel D. Antal af slagt som i 1900 er undersøgte af kontrollørerne **udenfor** kontrolstationerne.
(Viandes de boucherie examinées en dehors des bureaux de contrôle).

By	Ialt undersøgt							Norsk						Dansk										
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Arendal	659 ³ / ₄	7	52 ¹ / ₂	232		170	-	121 ¹ / ₂	7	57 ¹ / ₂	288	170	536 ¹ / ₄	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergen ¹⁾	7166	42	2095 ³ / ₄	10287	672	3584	1177	-	7166	42	2095 ³ / ₄	10287	672	3584	1177	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haugesund . . .	33 ³ / ₄	42	6 ¹ / ₂	1306	23	17	-	33 ³ / ₄	42	6 ¹ / ₂	1306	23	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg . . .	568	32 ¹ / ₂	114 ¹ / ₂	13	1	23	4	-	568	32 ¹ / ₂	114 ¹ / ₂	13	1	23	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiania . . .	260	-	3916	-	-	13	-	-	260	-	1704	-	-	13	-	-	-	-	2212	-	-	-	-	-
Kristiansund ²⁾	2361	35	3	257	-	-	97	-	2361	35	3	257	-	-	97	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Porsgrund . . .	414 ¹ / ₂	38	101 ¹ / ₂	75	-	307 ¹ / ₂	3	-	392 ¹ / ₂	38	101 ¹ / ₂	75	-	307	3	-	22	-	-	-	-	-	-	-
Skien	325	38	93	285	39	333	64	-	325	38	93	285	39	333	64	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger . . .	9192	133	472	596	93	8038	241	-	9192	133	472	596	93	8038	241	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	20980	367 ¹ / ₂	6854 ³ / ₄	13879		14071 ¹ / ₂	-	20419 ³ / ₄	367 ¹ / ₂	4647 ³ / ₄	13935	14071	558 ¹ / ₄	2213	4	-	-	-	-	-	-	-	-	

¹⁾ Ved bistationen i «Muren». ²⁾ Ved det kommunale slagtehus.

Tabel E.

Kjødkroppe stemplet med 2den klasse i 1900 **udenfor** stationerne.*(Viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe en dehors des bureaux).*

By	Ialt 2den klasse								Norsk							Dansk								
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Arendal	11	2	1	1	-	-	-	-	4	2	-	1	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-
Hangesund . . .	3	1	-	1	2	1	-	-	3	1	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg . . .	8 ^{1/4}	2	5	-	-	4	-	-	8 ^{1/4}	2	5	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiania . . .	3	-	6	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Kristiansund ¹⁾ .	10	5	-	2	-	-	-	-	10	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Larvik	6	46	4	-	-	17	-	-	2	46	4	-	-	17	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Porsgrund . . .	34 ^{1/2}	15 ^{1/2}	7 ^{1/2}	1	-	48	-	-	18 ^{1/2}	15 ^{1/2}	7 ^{1/2}	1	-	41	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-
Skien	14	1	-	5	-	7	-	-	14	1	-	5	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger . . .	108	27	13	331		117	2	-	108	27	13	331		117	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	197 ^{3/4}	99 ^{1/2}	36 ^{1/2}	343		194	2	-	170 ^{3/4}	99 ^{1/2}	32 ^{1/2}	343		187	2	-	27	-	3	-	-	-	-	-

1) Ved det kommunale slagtehus.

Tabel F.

Kjød kroppe kasserede i 1900 **udenfor** stationerne.*(Viandes de boucherie saisies en dehors des bureaux).*

By	Ialt kasseret							Norsk						Dansk						Vegt i kilogram af kasserede kjødkroppe.	Vegt i kilogram af aflald og organer.						
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin			Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
Haugesund . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	44,5
Kristiania . .	1	-	4	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund ¹⁾	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	298,5	998,8
Larvik . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	uopgivet	
Porsgrund . .	$\frac{3}{4}$	$\frac{1}{4}$	2	1	-	$3\frac{1}{2}$	1	-	$\frac{3}{4}$	$\frac{1}{4}$	2	1	-	$3\frac{1}{2}$	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	463	100
Skien	1	1	-	-	-	4	-	-	1	1	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	424
Stavanger . .	9	3	-	17	17	1	-	9	3	-	17	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ikke anført.	
Ialt	$16\frac{3}{4}$	$4\frac{1}{4}$	6	19	$24\frac{1}{2}$	2	-	$14\frac{3}{4}$	$4\frac{1}{4}$	5	19	$24\frac{1}{2}$	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	777,5	1567,3	

¹⁾ Ved det kommunale slagtehus.

1. Aalesund.

Kontrollens bestyrer, dyrlæge *Oscar Emil Saxkjær*, afgik ved døden den 23de oktober. I tiden fra oktober 1900 til 1ste september 1901 (da dyrlæge *N. Toenberg* ansattes som kjødkontrollør) fungerede som kontrollør en slagter i byen, *Elias Pedersen*.

Det i årets løb undersøgte kjøds mængde, klassifikation m. v. vil findes anført på tabellerne A—F. Alt det undersøgte kjød sees at have været af norsk oprindelse.

Følgende tabeller viser årsagerne til 2den classes stemping samt til kassation af kjød.

Tabel I. (Aalesund).

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil.	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Afmagring	8	-	-	11	-	27	-	-
Bedørvet eller slet behandlet, skiddent	3	-	1	4	-	23	-	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Blødurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	1	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	5	-	-	-	-
Kalvingsfeber.	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	$\frac{1}{4}$	-	1	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-
Nyresygdom	4	1	1	-	-	-	-	-
Nødslagtning	7	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	28 $\frac{1}{4}$	1	5	21	-	50	-	-

Tabel II. (Aalesund).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og fejl	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skident.	1 ¹ / ₄	-	4	-	-	-	2	-
Benbrud.	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	2	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	5 ³ / ₄	-	5	1	-	-	2	-

2. Arendal.

Kontrollens personale, udstyr, lønninger m. v. har været som forrige år. Der er i årets løb tilført kontrollen endel flere kjødkroppe end i 1899.

Nødslagt kød fremstilles meget sjelden; derimod hentes dyrlægen i slige tilfælde til vedkommende sted, hvorved eieren udgår at få kød, som han muligvis kunde bruge i sin egen husholdning, ødelagt eller overstænkt med parafin. Kontrolløren udtaler ønskeligheden af i sådanne tilfælde at kunne påstemple kjødet «salg forbudt», hvorved endel kød af eierne kunde tages hjem fra kontrolstationen og benyttes i hans egen husholdning (Egeberg).

Det såvel på som udenfor stationen undersøgte kød findes anført på tabellerne A--F.

Tabel III. (Arendal).¹⁾

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	8 ¹ / ₂	2	-	11	-	14	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	7	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Tinter	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	22 ¹ / ₂	2	-	11	-	14	-	-

Tabel IV. (Arendal).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	1	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	2	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdøm	-	-	-	-	-	-	2	-
Ialt	3	1	-	-	-	-	4	-

¹⁾ Det undersøgte kjød er af norsk oprindelse, når intet andet er anført.

Tabel V. (Arendal).

Årsager til 2den kl. stemping udenfor stationen.

Sygdomme og fejl	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødtkalv	Andre dyr
Afmagring	1)3	2	-	-	-	-	1	-
Børsygdome	1	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2)5	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	11	2	-	-	-	-	1	-

3. Bergen.

Kontrollens bestyrer stads- og politidyrlege *J. Nielsen* indberetter bl. a. følgende :

Det kontrolstationen tilførte kjødkvantum viser også i år en stigning fra det foregående år som hosstående Tabel viser :

	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Gjed	Antal skrotter
1900	275	18737	12983	2064 ¹ / ₂	4379 ³ / ₄	24714 ³ / ₄	1346 ¹ / ₂	64500
1899	179	18057 ¹ / ₄	11138 ¹ / ₂	2200	3741 ³ / ₄	24241 ³ / ₄	1399 ¹ / ₂	60958 ¹ / ₄
Mertilforsel .	96	679 ¹ / ₂	1844 ¹ / ₂ ÷	135 ¹ / ₂	638	473	÷ 53	3541 ¹ / ₂

Kun for gjødkalvenes vedkommende er der en tilbagegang, hvad der skyldes oprettelsen af meierier.

Der er tilladt nedsaltet under kontrol endel slagt. Da man altid er sikker på, at saltet kjød kun nydes efter at være gennemkøgt (hvad derimod ikke finder sted ved det med 2den klasse stemplede), er det herved muligt på en sikker måde at bevare for konsumtion ret betydelige kjødmængder, som ellers vilde gaa til spilde. Det er særlig tintekjødet, der årlig giver den største kontingent til saltekjældereren, og der er kun en gang fundet en skrot med et så betydeligt antal tinter, at den totalt måtte kasseres. I år er fundet tinter

1) Deraf 2 danske. 2) Dansk.

i 99 skrotter, hvoraf 56 som entintede eller indeholdende degenererede tinter stempledes med 1ste klasse og 43 blev nedsaltet. Som sædvanlig er det de byen nærmest liggende herreder, hvorfra de tintebevangte kreaturer kommer. Alene fra herrederne Årstad, Askøen og Fane er tilført 75, altsaa omtrent 75 pct. af det samlede antal.

I år har kjødets kontrollering været fordelt paa 2 stationer, nemlig hovedstationen i byens bazar og bikontrolstationen i Muren. Trafikken har været således fordelt:

	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Gjød	Samlet antal skrotter
Hovedstationen	233	11571	9399	887 ¹ / ₂	2284	14427	674 ¹ / ₂	39476 ³ / ₄
Bistationen . .	42	7166	3584	1177	2095 ³ / ₄	10287	672	25023 ³ / ₄

Med Hensyn til stellet i byens slagterier er der ikke indtrådt nogen forandring til det bedre, og de kan kun tåles i forventning om, at Bergen i den nærmeste fremtid vil få et offentligt slagtehus. Af pølseagerierne er flere i en så mislig tilstand, at de viser nødvendigheden af særlige bestemmelser i sundhedsforskrifterne, hvorved man kan fremtvinge en nogenlunde appetitlig og i hygienisk henseende forsvarlig behandling af de her tilberedte føde-midler. Kjødudsalgene er i en mere tilfredsstillende stand, flere endogså mønstergyldigt indredede. Men også på dette felt trænges der fremskridt og forbedringer i mange retninger, som dog sikkert tiden vil medføre. Af kontrollen har i årets løb været foretaget 1048 besigtninger af kjødudsalg og pølseagerier.

Med den her i byen forhandlede melk er der i år ført et strengere tilsyn end tidligere, idet man ikke har indskrænket sig til at undersøge melkens specifikke vægt for at paavise en mulig forfalskning med vand, men samtidig har foretaget en fedtbestemmelse. Der er i 1900 foretaget 1033 fedtbestemmelser af melk, dels taget hos bønderne, dels hos melkeforhandlere, og 28 pct. af samtlige prøver viste et fedtindhold af under 3 pct. Sammenligner man den ved disse undersøgelser forefundne fedtprocent med den gennemsnitlige hos os (efter statens melkekontrolanstalts opgivelser), må man komme til det resultat, at en forfalskning ved sammenblanding af nysilet og skummet melk er meget almindelig hos os, og ved foretagne staldprøver er en sådan forfalskning i flere tilfælde påvist. Desværre er der med vor nuværende lovgivning så mange omstændigheder med at faa vedkommende forfalsker draget til ansvar, at det kun sjældent bliver gjort. Kommunen har nu etableret en daglig kontrol med melken, som giver enhver af byens indbyggere anledning til at få den melk, de benytter, kontrolleret. Forholdene hos os er ikke større, end at der på denne måde kan opnåes og også er opnået gode resultater.

Angående melkeudsalgene må jeg henholde mig til, hvad der er udtalt i forrige års beretning. De har været underkastet jævnlig kontrol, men sålænge

et for støv og uddunstninger så modtageligt næringsmiddel i de fleste tilfælde forhandles så at sige fra familiens beboelsesrum, kan det ikke ventes, at kontrollen skal kunne tilvejebringe tilfredsstillende forhold med hensyn til melkens forhandling.

Med fisketorvet har kontrollen ført daglig tilsyn, og særlig i sommermånederne har det været nødvendigt at konfiskere ret betydelige mængder bedærvet fisk. De hyppige konfiskationer skyldes vistnok oftest slet behandling af fisken, særlig at man lader den ligge for længe med indvoldene i. Men det kan ikke nægtes, at de slette forhandlingsforhold under åben himmel, hvor fisken er udsat både for sol og regn, gjør det vanskeligere for fiskeren at bevare varen frisk. Sålænge kommunen ikke sørger for bedre forhandlings-

Tabel VI. (Bergen).

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	4	-	1	1	-	-
Absces (byld)	-	-	1	-	-	-	-	-
Afnagring	11	-	4	6	-	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	-	-	-	-	79	-	-
Beskadigelse, ydre	8	-	-	-	-	-	1	-
Bughindebetændelse	1	-	-	-	-	5	-	-
Børsygdøm	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhöe	-	-	-	-	-	9	-	-
Gulsot	-	-	1	-	-	10	-	-
Hjernelidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækkbetændelse, trauma- tisk	4	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	1	-	-	-	-	2	-	-
Mavesygdøm	3	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Svulster	4	-	-	-	-	-	-	-
Tinter	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	44	-	14	6	1	108	1	-

Tabel VII. (Bergen).

Årager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	1	-	-	-	-	-	-	-
Absces (byld)	1	1	2	-	-	-	-	-
Afmagring	-	-	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	1	-	-	-	21	-	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	14	2	-	-	-	-	-	-
Blodurin	4	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	1	-	-	1	-	4	1	-
Børsygdøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	58	-	-
Fødselsbesvær	-	-	-	-	-	7	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	4	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	17	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	-	-	-	-	-	4	-	-
Mavesygdøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Miltbrand	1	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	4	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	1	-	1	-	-	2	1	-
Septiske tilstande	1	2	-	-	-	-	-	-
Svulster	4	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	2	-	-
Vattersot	-	-	-	6	-	-	-	-
Ialt	56	6	4	7	-	103	2	-

steder, kan kontrollen heller ikke her optræde med fordringer til varens kvalitet, som under andre forhold vilde være både berettigede og påkrævede. Da der er påtænkt oprettelse af en kombineret fiskebazar og torvhal, tør man vente, at byens torvhandel snart vil blive ordnet paa en måde, som muliggjør en hensigtsmæssig forhandling af de torvførte varer.

Alt det undersøgte kjød sees at have været af norsk oprindelse.

4. Drammen.

Også i det forløbne år har kjødkontrollen her været drevet på samme sted og under samme vilkår som tidligere.

Kjødtilførselen har været omtrent som foregående år for de fleste kjødsorters vedkommende, når undtages flesk, idet der i sidste år er tilført stationen ca. 300 stkr. svin mindre end sædvanlig. Fleskeprisen var som følge heraf før jul oppe i kr. 1,20 pr. kg. hel vægt.

Kjødets kvalitet har været meget god og behandlingen ikke at klandre, kun mangler der noget i renholdelsen af transportmidlerne.

Undersøgelse af kød udenfor stationen har ikke fundet sted.

Alt det undersøgte kød sees at have været af norsk oprindelse.

Tabel VIII. (Drammen).

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og fejl	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt . .	-	1	7	-	-	6	-	-
Afmagring	43	5	3	12	-	7	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	3	5	3	-	10	-	-
Benbrud	1	1	3	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	9	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	24	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	5	-	-	1	-	-	-	-
Gulsot	1	-	-	-	-	4	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	3	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	22	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdme	4	2	2	-	-	-	-	-
Mavesygdme	-	-	-	-	-	8	-	-
Nyresygdme	1	-	-	-	-	-	-	-
Parasiter	1	-	-	6	-	-	-	-
Rachitis	-	-	10	-	-	-	-	-
Tuberkulose	8	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	12	-	-	-	-
Brøk	-	-	2	-	-	-	-	-
Råner	-	-	5	-	-	-	-	-
Grabukker	-	-	-	6	-	-	-	-
Ialt	123	12	38	40	-	35	-	-

Tabel IX. (Drammen).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	3	-	-
Absces (byld)	-	1	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	2	1	-	-	-	-
Ledsygd	-	-	-	-	-	2	-	-
Trommesyge	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	2	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	5	1	2	1	-	7	-	-

5. Fredrikshald.

Den kontrollerende dyrlæge *C. A. Nielsen* fungerer tillige som politidyrlæge i Fredrikshald samt foretager tuberkulinundersøgelse og sundhedseftersyn af det fra Sverige indførte kvæg.

Kontrolløren anfører følgende i sin indberetning ;

Lokalet for kjødkontrollen, som ved dens start her i 1893 improviseredes af en kjødbazarbod, der afdeltes i to smårum, det ene til kontor, det andet til rum for kontrollen, er uforandret. Det viste sig snart, at sidstnævnte var for lidet og uhensigtsmæssigt for øiemedet, og kontrollen har således hele tiden måttet foregå udenfor lokalet. Et på jernsøiler opført zinktag tjener til beskyttelse for varerne under kontrolbehandling.

De varer, som passerede kontrollen ifjor, var gennemgående af meget god kvalitet. Som af schemaerne vil sees, har 2den kl. stempel ikke ofte være anvendt, og konfiskation har sjelden fundet sted.

Når varernes kvalitet var særlig god i afvigte år, beroede det dels paa, at sundhedstilstanden blandt husdyrene var meget god her i egnen i årets løb, hvorved nødslagtingerne blev sjeldne; men også, og ikke mindst på den jevne og rige tilgang slagterne her har på ungt, godt slagtekvæg, som hver uge er at tilgå og gjøre udvalg blandt. Tilførsel af kjød og flek fra Sverige til kontrollen, hvilken i tidligere år var betydelig, er sågodtsom ophørt; det lidet, som af og til hidføres, sendes som oftest til slagtere eller fedevarehandlere efter forudbestilling, og det lader sig derfor ikke gjøre at skille det ud fra det, der

er slagtet her på stedet, og finder jeg derfor ikke at kunne udfylde schemaets rubrikker for svenske varer, da man ikke vilde kunne komme sandheden nær. At de kontrollen passerende varer, på en liden del nær, er af svenske importdyr, er vistnok. Dansk kjød eller flesk har hidtil ikke været torvført her i byen.

Kontrol i slagterierne eller andre steder udenfor kontrolstationen finder ikke sted her.

Tabel X. (Fredrikshald).

Årsager til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjodkalv	Andre dyr
Afmagring	5	4	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (strålesop) . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	3	-	3	-	-	-	-	-
Benbrud	-	4	-	2	-	-	1	-
Beskadigelse, ydre	2	-	-	4	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	3	-	-	4	-
Gulsot	8	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækkbetændelse, trauma- tisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	2	-	-	-	-	-
Kakeksi	5	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	5	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	-	-	-	-	-	-	1	-
Mavesygdom	-	-	-	4	-	-	-	-
Nyresygdom	-	2	-	5	-	-	-	-
Nødslagtning	3	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	7	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	4	3	-	3	-	alle	-	-
Svulster	-	5	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	2	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	1	-	-	4	-	-	-	-
Tuberkulose	4	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	12	-	-	-	-
Ødem	2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	50	20	16	37	-	1473	6	-

Tabel XI. (Fredrikshald).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og fejl	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	-	1	-	-	-	-	-	-
Borsygdum	2	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	2	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	-	-	-	-	-	4	-	-
Mavesygdum	-	-	-	2	-	-	-	-
Miltbrand	2	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdum	-	1	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Rodsyge	1?	-	3	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	5	-	-
Septiske tilstande	2	2	-	5	-	-	-	-
Stivkrampe	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	7	-	6	-	-
Ødem	-	1	-	-	-	-	-	-
Hæmoglobinuri	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	18	7	5	14	-	15	-	-

Kontroltiden er i sommerhalvåret fra kl. 6 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$ to af ugens dage; de øvrige 1 time kortere og om vinteren henholdsvis fra kl. 7—11 $\frac{1}{2}$ og kl. 8—11 $\frac{1}{2}$.

Personalet består af en håndlanger og kontrolløren, der er lønnet med henholdsvis kr. 600,00 og kr. 1000,00.

6. Fredrikstad.

Vestre Fredrikstad. Kjødkontrolløren, dyrlæge *Ruud*, anfører bl. a. følgende i sin indberetning:

Kontrollen er i dette som de foregående år udført ved dyrlæge *Ruud* og samme assistent, ligesom lokalerne med udstyr er de samme.

Lønningerne er ligeledes som før; men er man til næste år betænkt på at ansøge magistrat og formandskab om lønsforhøielse; thi kr. 1 200,00 om året for kontrolløren er altfor liden løn i forhold til tidsforbruget, mængden af det kontrollerede kjød samt ansvaret. Hertil kommer, at kontrolløren har at føre tilsyn med kommunens forbrændingsovn.

Med hensyn til lokalernes indredning er det nødvendigt at få denne forandret således, at al kontrol kan foregå inde i selve lokalet ved hjælp af en tralleindretning, der skyves ud og ind. Hidtil har nemlig den største del af storslagtset blevet kontrolleret udenfor lokalet på vognene og i hække.

Af det kontrollerede kjød benyttes intet til hermetiske fabrikker eller eksporteres.

Med hensyn til kjødtilførselens af- eller tiltagen kan oplyses, at tilførselen var $266\frac{1}{2}$ krop mere end året forud.

En sammenligning med foregående år udviser:

	1899	1900
Storfæ	3 723 ³ / ₄	4 079
Hest	265	262
Svin	1 376	1 235 ³ / ₄
Får	1 893 ³ / ₄	1 978
Gjødkalv	447 ³ / ₄	494 ³ / ₄
Spædkalv	2 360 ¹ / ₄	2 283 ¹ / ₄
Ialt undersøgte kroppe	10 060	10 332 ¹ / ₂

Forøgelsen falder altså væsentlig på storfæet.

Hele sidste halvår var der ingen tilgang på flek fra Sverige således som de foregående år, da denne var meget stor. Der har således været adskillig større produktion af dette her i distrikterne. Heller ikke er der på langt nær fra Sverige indført så meget af andet kjød som tidligere.

Af 2den klasse stempledes i 1899 1 408³/₄ krop, men i 1900 981¹/₄, altså 427²/₄ mindre end i 1900.

Derimod kasseredes mere i sidste år, idet vægten heraf udgjorde for 1899 732 kg., men i 1900 1717 kg., altså 985 kg. mere.

Årsagerne til 2den klasse og kassation har særlig været afmagring, slet behandling og bedærvet under slagtning og transport samt af sygdomme: Rachitis, kalvefeber og tuberkulose, hvilke sidste har været i antal omtrent som foregående år.

Gåes der ud fra en gennemsnitsvægt af: Okse 140 kg., hest 240, svin 120, gjødkalv 40, faar 16 og spædkalv 12 kg., bliver vægten af alt det under-

søgte kjød i 1900 861 037 kg., der i smaasalg til en gennemsnitspris af kr. 1,00 pr. kg. for storfæ, svin, faar, gjødkalv og kr. 0,60 for spædkalv samt kr. 0,40 for hestekjød udgjør dette en værdi af kr. 818 349,40.

Sættes folkemængden i vestre Fredrikstad til ca. 12 000 indbyggere, bliver forbruget pr. individ 71,75 kg., men efter statistiken er forbruget i andre byer opgivet at være meget mindre — f. eks. Kristiania i 1898 40,88 kg. —, og da der tør gæses ud fra, at forbruget pr. individ hersteds ikke er større end andre steder, kan den betydelige forskjel kun tilskrives den omstændighed, at de om-

Tablet XII. (Vestre Fredrikstad).

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okses	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	-	-	1)2	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Afmagring	2)41	3)6	-	8	-	600	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	4)1 ³ / ₄	5)6	-	-	-	6)239	-	-
Benbrud	4 ¹ / ₄	-	3	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	3/4	1	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse	2/4	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1 ² / ₄	-	2	1	-	-	-	-
Hjernelidelser	1	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	1 ² / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	4 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	8	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1 ² / ₄	7)1	-	-	-	-	-	-
Nødslagting	3 ² / ₄	8)2	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	14	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	4	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	2 ³ / ₄	1	1	-	-	-	-	-
Trommesyge	4	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	9)5 ³ / ₄	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	85 ¹ / ₄	17	29	9	-	839	2	-

1) Deraf 1 svensk. 2) Deraf 4 svenske. 3) Deraf 4 svenske. 4) Deraf 1 svensk.
5) Deraf 1 svensk. 6) Deraf 4 svenske. 7) Svensk. 8) Deraf 1 svensk. 9) Deraf 1/4 svensk.

Tabel XIII. (Vestre Fredrikstad).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	-	-	-	-	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	¹ / ₂ ¹ / ₄	-	-	-	8	-	-
Gulsot	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	² / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	-	-	-	-	-	7 ¹ / ₄	-	-
Nyresygdom	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	² / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	1	-	-
Ødem	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	1 ¹ / ₄	3 ¹ / ₄	3	-	-	20 ¹ / ₄	-	-

liggende, folkerige distrikter forsynes med kontrollert kjød herfra, med andre ord: Her kontrolleres kjød for opimod det dobbelte antal mennesker af, hvad byen har.

Priserne på alle landmandsprodukter er som regel her på stedet meget høie — særlig på kjød, der ligefrem er ublu kostbart til sine tider; der er forlangt og betalt op til kr. 7,50 pr. 6 kg. for flek og kr. 12,00 for en knapt 8 dage gammel spædkalvskrot.

Kontrol udenfor stationen har ikke fundet sted.

Kjød, der opgives at være fra Fredrikshald og opføres som norskt, må antages for en større del at stamme fra Sverige af levende indførte dyr, så, hvis det var muligt at erholde sikre oplysninger herom, vilde vistnok det opførte antal i Sveriges rubrik adskillig forøges. At indføre levende dyr og slagte enten her eller på Fredrikshald eller muligens andre steder heromkring har den fordel, at der opnåes en bedre slagting og kortere transport af varerne, hvorved disse kommer til udsalg i renere og mindre bedærvet tilstand. Dette sees også af listerne for 2den klasse og konfiskeret.

Fra Strømstad indføres direkte en del slagte hertil. Fra Danmark er indført kun 1 okse og 266 får fra Island, der formentlig rettelig er medtaget i denne rubrik.

¹) Deraf 2 svenske.

De indenlandske tilførselssteder har været særlig Fredrikshald, Kristiania, Stavanger og Haugesund samt forøvrigt samtlige Smålensbygder, både de indre og ydre fra fjorden til østgrænsen og fra Moss til sydgrænsen.

Østre Fredrikstad. Den herværende kødkontrollør, dyrlæge *Hvattum*, indberetter følgende:

«Som foregående år er en af kødbasarerne ved torvet indrettet som kontrolstation, og består denne kun af et lidet rum, der samtidig må tjene som opholdssted for kontrolløren, opbevaringssted for kasseret kød m. v., hvilket må siges at være mangelfuldt. En petroleumsovn, der skal fungere som opvarmningsapparat, er heller ikke tilfredsstillende.

Tabel XIV. (Østre Fredrikstad).

Årsager til 2den kl. stempning på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	2	-	1	-	-	50	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	210	-	-
Benbrud	1 ^{1/4}	-	1 ^{1/4}	-	-	-	-	-
Benskjørhed	3	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	2/4	-	30	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	3	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1 ^{2/4}	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	2	1	-	-	20	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1 ¹⁾ 7	-	-	-	-	-
Trommesyge	2	-	-	-	-	-	1	-
Tuberkulose	-	-	1 ^{2/4}	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	2/4	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	16 ^{1/4}	2	15 ^{3/4}	2/4	-	310	1	-

¹⁾ Heraf 1 svensk.

Tabel XV. (Østre Fredriksstad).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Benbrud	1/4	-	1/4	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	-	-	2/4	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	2	-	-
Ledsygdum	-	-	-	-	-	2/4	-	-
Rødsyge	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	1/4	-	2 1/4	-	-	3	-	-

Tilførselen af kjød var omtrent som foregående år, dog lidt mindre. Det kan anføres, at kjødet nu behandles bedre end før og ligeledes indpakkes i renere omslag. Mange af spædkalvene stemples fremdeles med 2den klasse, grundet dårlig behandling, samt på grund af, at de slagtes strax efter fødselen.

Da jeg har anledning til at behandle sygdomstilfælde hos dyrene heromkring, er dette grunden til, at der er få kassationer, idet folk frarådes at møde frem ved kontrollen med sådant kjød, som antages at ville blive konfiskeret.

Inspektion af slagterier, pøsemagerier og melkeudsalg foretoges på ubestemte tider. Renlighedstilstanden har bedret sig. «Sozolit» (svovlundersyrilignat) fandtes at være meget benyttet som tilsætningsmiddel til kjød. Dette blev forbudt.

7. Hamar.

Kontrollen udførtes, bemerker dyrlæge *Lange*, i samme lokale og til samme tid som de foregående år. Personalet var ligeledes det samme; lønnen ligeså.

Kjødets kvalitet er gennemgående god. Brugen af kraftfoder tiltager stadig og som følge deraf er det tilførte oksekjød også bedre. Slagtning og behandling forøvrigt i de fleste tilfælde upåklagelig. Massen af kjød kommer fra de nærmest omliggende bygder. Kun i driftetiden om høsten kommer en betragtelig del fra Gudbrandsdalen. Men den egentlige driftetraffic er sågodt som ophørt efter jernbanens åbning til Otta. Fra Østerdalen og Toten kommer også noget, men dette spiller heller ingen synderlig rolle. Spædkalvene er farvelige og gjødkalv en meget sjelden vare.

Priserne har været meget gode i det forløbne år og har der af flek været sendt ikke så lidet til Kristiania.

Gjennemsnittsvægten antages at være omtrent som i det foregående år.

Tabel XVI. (Hamar).

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	-	-	-	-
Afmagring	3	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	-	4	-	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed	7	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse }	5	-	3	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse }								
Fødselsbesvær	1	-	2	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber	3	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygd	-	-	1/4	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	-	-	-	-	-	3	-	-
Mavesygd	1	1	1	-	-	7	-	-
Nyresygd	2	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	28	2	9 1/4	3	-	14	-	-

Tabel XVII. (Hamar).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	1	-	1	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Rødsyge	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	-	1	1	-	2	-	-

8. Haugesund.

I sin indberetning meddeler dyrlæge *H. Haugen* følgende:

«Tilførselen af ferskt kjød er i stadig stigning.

Slagtet behandles nu gennemgående pent og omhyggeligt, ligesom dets kvalitet har været bedre end de foregående år. Som det vil sees af tabellerne er flesktilførselen uforholdsmæssig liden, endskjønt priserne på flek har været nokså høie.

Leverikter findes sågodtsom i alle leverer.

Efter en gennemsnitsvægt af 180 kg. for heste, 110 for storfæ, 80 for svin, 16 for småfæ og 12 for kalve skulde totalforbruget af kjød og flek blive 262 997 kg. Forbruget af kjød skulde altså efter en folkemængde af 8 000 indbyggere udgjøre 30,96 kg. og af flek 1,91 kg. pr. individ.

9. Horten.

Dyrlæge *Davidson* indberetter om kontrollens virksomhed, at tilgangen på kjød har i 1900 været mindre end i de forrige år. Tilførselen fra Sverige er betydelig aftaget, ligeledes fra Danmark. Tilførselen fra Moss, Kristiania og Stavanger er tiltaget, men dette kjød pleier allerede at være stemplet.

Hvorfor der i årets løb fremstilles så lidet konfiskabelt kjød må søges i den omstændighed, at enten bønder foretager nødslagtning, eller når bondeslagterne merker noget abnormt ved sit kjød, bliver i regelen dyrlæge hentet og hans mening afæsket, om kjødet kan blive stemplet eller ikke. I benegtende fald eller i tvilsmaal bliver kjødet ikke bragt til kontrollen.

Tabel XVII. (Haugesund).¹⁾

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Afmagring	8	1	-	7	4	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	1/4	13	7	40	-	-
Benbrud	-	1/2	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed	-	-	2 1/2	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	1	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	1 1/2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	1	-	-	-	-
Tarnlidelser	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	20	-	-	-	-	-	-	-
Lungecyster	1	-	-	-	-	-	-	-
Paralyse	1	-	-	-	-	-	-	-
Slappe og uappetitlige	-	-	-	-	-	37	-	-
Ialt	38 1/2	2 1/2	2 3/4	21	11	77	-	-

Tabel XVIII. (Haugesund).

Årsager til 2den kl. stemping udenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	2	1	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	2	1	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	1	-	1	2	-	-	-

¹⁾ Kjødet er af norsk oprindelse, når intet andet er anført.

Tabel XIX. (Haugesund).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og fejl	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skident	-	-	-	1	-	1	-	-
Benbrud	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	3	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	1	1	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	1	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2	-	-
Vattersot	-	-	-	1	-	-	-	-
Paralyse	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	4	$\frac{1}{2}$	1	4	1	7	-	-

Tabel XX. (Haugesund).

Årsager til kassation udenfor stationen.

Sygdomme og fejl	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skident	-	-	-	1	-	-	-	-
Ialt	-	-	-	1	-	-	-	-

Tabel XXI. (Horten).

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	¹ / ₅	-	-	-	-	-
Afmagring	11 ¹ / ₄	3	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	1	-	-	-	-	-	-
Benbrud	1 ¹ / ₂	2	5	-	-	-	-	-
Gulsot	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	1	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	2	-	-	-	-	-	-	-
Nodslagtning	3 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
For spæde	-	-	-	-	-	48	-	-
Ialt	24 ¹ / ₄	6	12	1	-	48	-	-

1) Raaner, heraf 2 danske.

Tabel XXII. (Horten).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	¹ / ₄	-	-	-	-	-	-
Benbrud	2 ¹ / ₂	-	¹ / ₂	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Septiske tilstande	3	-	-	-	-	-	1	-
Svulster	-	1 ¹)	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	4	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Selvdød	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	8 ¹ / ₂	1 ¹ / ₄	¹ / ₂	-	-	7	1	-

1) Kræft.

10. Kongsberg.

Dyrlæge A. Løken indberetter om kødkontrollen for året 1900:

Den gamle kødkontrolstation i basarbygningen ved Nytorvet nedbrændte i juli 1899, men i løbet af vinteren blev på samme tomt opbygget et nyt hus og indrettet til kødkontrolstation; kødkontrollen blev flyttet ind i denne i mai måned. Den nye kødkontrolstation er lys og rummelig og vistnok i alle dele upåklagelig indrettet; den er forsynet med flisegulv, marmorbord, vandspring, ophængningsstativ m. m. Til stationen hører forøvrigt et mikroskop og de nød-

Tablet XXIII. (Kongsberg).

Årsager til 2den kl. stemping.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt . . .	-	-	-	8	11	2	-	-
Absces (byld)	-	-	-	2	-	-	-	-
Afmagring	2	-	-	10	10	14	1	-
Aktinomykose (strålesop) . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1 $\frac{1}{2}$	-	2	5	2	22	1	-
Benskjørhed	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	-	-	4	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
—»— af anden årsag	1	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	2	-	-	-	-	-	-	-
—»— af anden årsag	-	-	1	-	-	-	-	-
Borsygdом (børkatarrh) . . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	10	-	-
Gulsot	-	-	1	1	-	3	-	-
Kakeksi	5	-	-	-	-	16	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdом	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning . . .	3 $\frac{1}{4}$	1	2	-	-	11	-	-
Mavesygdом	-	-	-	-	-	9	-	-
Nødslagting	2 $\frac{1}{4}$	-	1	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	5	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	4 $\frac{1}{2}$	1	-	-	-	9	-	-
Tuberkulose	1 $\frac{1}{2}$	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Små, nyfødte spædkalve . . .	-	-	-	-	-	46	-	-
Ialt	29 $\frac{3}{4}$	2	13 $\frac{1}{4}$	26	23	147	2	-

Tabel XXIV. (Kongsberg).

Årsager til kassation.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	¹⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	1	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	²⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-
—»— af anden årsag	²⁾ 2	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	²⁾ 3	-	-	-	-	-	-	-
—»— af anden årsag	-	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	2	-	-
Kakeksi	-	-	-	-	-	1	-	-
Mangelfuld afblødning. . . .	²⁾ 2	-	-	-	-	2	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	2	-	-
Septiske tilstande	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	²⁾ 3	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	²⁾ 12	-	4	-	-	8	-	-

vendige kontorrekvisita, og ihøst blev elektrisk lys indlagt, da den gamle petróleumbelysning fandtes uheldig i flere henseender. I efteråret blev kontortiden forandret fra kl. $\frac{1}{2}$ 9—10 $\frac{1}{2}$ formiddag til kl. 8—10 formiddag fra 1ste januar til 15de september og resten af året fra 8—10 $\frac{1}{2}$ formiddag; samtidig blev der ifølge kommunestyrets beslutning med kongelig approbation iverksat en del nye bestemmelser, gående ud på at lette arbeidet med kontrollen udenfor stationen. Den ambulatoriske kontrol spiller nemlig hersteds så at sige den største rolle; den alt overveiende del af de i årene 1896—1899 foretagne undersøgelser af større dyr har således fundet sted udenfor stationen, hvilket væsentlig er begrundet i den hersteds herskende sædvane, at befolkningen i stor udstrækning køber levende dyr i drifterne om høsten og slagter så selv senere på året. Endskjønt denne trafik har minket noget i de senere år, vil den vistnok endnu holde sig længe, da de allerfleste af byens befolkning fører, hvad man kalder landhusholdning med saltning af kjød i større portioner o. s. v. Dette forhold gjør kontrollen besværligere og mere tidsspildende end i andre byer med samme folkemængde som Kongsberg, da kontrolløren er forpligtet til uden godtgjørelse at kontrollere i vedkommendes eget hus. For at lette arbeidet med denne ambulatoriske kontrol blev som sagt taget en del bestemmelser, væsentlig gående

¹⁾ Affald og organer. ²⁾ Delvis, affald og organer.

ud på, at der skulde være en bestemt tid, inden hvilken begjæring om kontrol skulde være indkommet til kontrolløren, og en bestemt tid, inden hvilken al slagtning skulde foregå, forøvrigt også en bestemmelse, der indskrænkede noget den før satte grænse for kontrollvang, idet kommunestyret benyttede sig af den undtagelsesregel i loven, som tilsteder kontrolfrihed for kjød, slagtet til eget brug og inden bydele, der ikke er bymæssig bebyggede. Nævnte forandringer har allerede bragt betydelig lettelse i arbeidet, omend reglerne hidindtil ikke altid er blevne overholdte. Kjødtilførselen sker for det meste fra Sandsvær, Eker og Numedal; middelsvegten er 180 kg. for kvæg, svin 90 kg., faar 18 kg. og kalv 15 kg.; prisen har været henholdsvis pr. kilo 75 øre, 83 øre, 83 og 42 øre for okse, svin, får og kalv.

11. Kragerø.

Angående kjødkontrollen i 1900 meddeler dyrlæge *Manstad* følgende:

Det samme lokale på torvet benyttes; det er heldigt beliggende, lyst og rummeligt, men meget fugtigt; bøger og instrumenter mugner. Da der kun i lokalet — kontoret — haves en parafinovn, og denne under afbenyttelse fordærver luften, kan jeg ikke benytte den, så det undertiden, især i vinter, har været føleligt koldt. Kontrollørens løn er fremdeles kun kr. 1 000,00.

Kjødkontrollens virksomhed har noget nær været den samme som foregående år. Tilførselen af slagst omtrent den samme som ifjor, men det allermeste er kommet fra landdistrikterne omkring Kragerø. Endel får fra Stavanger og nogle få okseskrotter fra Danmark og Sverige. Det tilførte kjød er som regel penere behandlet og indpakket i renere omslag end tidligere; men det hænder også, at det endnu mangler en del på rensligheden.

Egentlig bedærvet kjød kommer meget sjelden til byen nu om tiden. Ved sygdomme hos dyr og i tvilsomme tilfælde hentes jeg ikke sjelden for at bedømme det slagtede dyrs kjød på stedet; dette gjør sit til, at forholdsvis mindre konfiskeres ved stationen i byen.

Den almindelige gjennomsnittsvegt er af okse 115 kg., hest 180 kg., svin 80 kg., får 16 kg., gjødkalv 25 kg., spødkalv 15 kg.

I Kragerø findes ingen hermetikfabriker; intet kjød eller kjødvarer udføres herfra, men her anvendes en forholdsvis stor part saltet vestlandsfårekjød og islandsfårekjød samt saltet amerikansk kjød og flesk.

Her stemples på det nærmeste alt kjød på kontrolstationen, endskjønt det hænder ikke ganske sjelden, at jeg må undersøge og stemple på kjødbutikkerne omkring torvet, men herfor vil slagterne intet betale.

Slagterierne inspicerer af og til, ligeledes kjødbutikker, melkeudsalg, meierierne og andre udsalg for madvarer.

Renslighed og orden er almindelig overalt, hvor fødevarer forhandles, men ikke sjelden vanskelig at overholde som følge af uheldige og indskrænkede rum.

Tabel XXV. (Kragerø).¹⁾

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	7	27	-	-	-	-
Afnagring	7	2	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	10	-	-
Benbrud	8	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	8	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdøms	-	1	-	-	-	-	-	-
Nyresygdøms	-	1	-	10	-	16	-	-
Nodslagting	4	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	3	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	5	-	2	-	-	-	-	-
Vattersot	5	-	-	-	-	-	-	-
Leverikter	7	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	52	4	9	37	-	26	-	-

Tabel XXVI. (Kragerø).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	-	-	-	-
Diarrhoë	1	-	-	-	-	4	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	5	-	-
Nyresygdøms	-	-	-	-	-	3	-	-
Trommesyge	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	1	-	-	-	1	-	-
Vattersot	-	-	-	4	-	-	-	-
Ialt	5	1	2	4	-	13	-	-

¹⁾ Nogle få okseskrotter anføres at stamme fra Danmark og Sverige.

12. Kristiania.

Kontrollens bestyrer, dyrlæge *A. Lo*, indberetter bl. a følgende:

Personale og de administrative forhold har været som foregående år. Det er nødvendigt at gjentage, hvad jeg i min tidligere beretning har anført, at de forhold, hvorunder handelen med ferskt kød foregår her i byen, er alt andet end tilfredsstillende. Kjød i hel vægt falbydes og forhandles år 1900 på åbent torv, omtrent på samme måde som det formentlig gjordes i året 1800, kun med den forskjel, at handelen er flyttet fra Stortorvet til Youngstorvet; de forbedringer, som byen på så mange områder har undergået, har ikke nået denne gren af vor handel.

Dette er nokså eiendommeligt, da den kjødhandel som hver morgen foregår på Youngstorvet, er meget betydelig og de summer, som der der på en kort tid bliver omsat for, er meget store. Dette er jo så meget sørgeligere, som ferskt kød er en af de varer, der mindst af alle tåler at udsættes for alt slags veir.

Transporten af kød til forhandlingsstedet og opholdet her med fremvisning og veining af varen under åben himmel medfører let en tilsølen og en betydelig forringelse i udseende og holdbarhed; fuldt så galt er det ikke nu ved transporten til kontrollen, da kjødet som oftest er nokså godt indpakket.

Her, hvor det gjælder så store værdier, burde det være så indrettet, at kjødet kunde henstå under tag såvel ved kjødkontrollen som under forhandling og veining. Kjødhandelen måtte helst foregå umiddelbart ved kontrolstationen og i en hal, hvor også veining kunde finde sted.

De sygdomme hos kjødet, der har givet anledning til en forringelse i klasse eller kassation, er omtrent de samme som de foregående år.

Tuberkulosen er aftaget siden tuberkulinundersøgelserne er gennemførte, især er det påtagelig hvor sjelden den nu påtræffes hos de såkaldte fjøskuer. Disse dyr, der indføres som nybære fra Sverige, tuberkulinundersøges i Fredrikshald og her og efter bestået prøve sælges de til fjøsholdere i og omkring byen, hvorfra de igjen kommer, udmelkede og fede, som slagt til kjødtorvet. Før tuberkulinundersøgelserne var tuberkulosen nokså almindelig hos disse dyr, og eierne kunde lide store tab på grund af den mængde, der blev kasseret. Nu hænder derimod omtrent ikke, at tuberkulosen påtræffes hos disse dyr, og den er i så fald oftest lokal.

Tuberkulosen forekom i sin tid særdeles hyppig i slagternes og meieriernes svinhold, hvorved eieren led store tab. Det var nemlig før almindelig at fodre svin med råt såvel meieri- som slagteaffald. Især slagterne, som det var anledning til mundtlig at formane til at koge slagteaffaldet før det gaves svinene, mærkede snart hvor gavnlig denne foranstaltning var, idet tuberkulosen aftog eller ophørte i de fleste svinhold, eller den forekom kun spredt.

Har nu en slagter flere mere eller mindre tuberkuløse svin, må han ved examination derom altid indrømme, at han for letvindthedsskyld har kastet noget råt slagteaffald til svinene og det ofte kun nogle få gange. Tuberkulosen findes da først og fremst i de forskjellige halskjertler samt leveren, hvilket viser, at

de har ædt smitten i sig. Dette godtgjør også, hvor uhyre let kvægtuberkulosen overføres til svin (slagteaffaldet er omtrent udelukkende af storfæ); men det viser også, at man kan hytte sig mod sygdommen, når man er omhyggelig ved kogningen af næringsssager, og at man da med nogenlunde tryghed kan fodre grise med meieri- og slagteaffald.

Et svenskt slagtt fandtes befængt med miltbrand. Anmeldelse herom sendtes straks til politiet paa afsendelsestedet.

På grund af tuberkulose er stemplet med 2den klasse: norskt 132 okser og 143 $\frac{1}{2}$ svin, svenskt 13 okser og 35 svin, danskt 246 okser og 87 $\frac{1}{2}$ svin.

Kasseret på grund af tuberkulose er: norskt 24 $\frac{1}{2}$ okse og 5 svin, svenskt 2 okser og 3 svin, danskt 32 okser og 17 $\frac{1}{2}$ svin.

Som det sees er det få svenske, og i forhold til det hele antal svært mange danske slagtt, der var befængt med sidstnævnte sygdom.

Forøvrigt vil tabellerne give fuld rede på, hvormange sygdomme af forskjellig slag, der er fremkommet og hvilken skjæbne hvert sygt kreatur har fåt.

Totaltilførselen har været nogenlunde som forrige år, det er nogle flere norske slagtt, og nogle færre svenske og danske. Til sammenligning hidsættes hvad der er kontrolleret her i de sidste 3 år:

1898. Norskt:	33 561	okse,	1 072	heste,	12 044	svin,	33 855	faar,	22 035	kalv.
Svenskt:	12 033	—	269 $\frac{1}{2}$	—	7 060 $\frac{1}{2}$	—	12 286	—	26 503	—
Danskt:	3 840	—	2	—	430	—	366	—	53	—
1899. Norskt:	36 361 $\frac{1}{2}$	—	1 637	—	19 268	—	39 411	—	29 774	—
Svenskt:	7 799	—	80	—	4 838	—	5 220	—	23 346	—
Danskt:	7 945 $\frac{1}{2}$	—	26	—	1 768 $\frac{1}{2}$	—	535	—	104	—
1900. Norskt:	39 985 $\frac{1}{2}$	—	1819 $\frac{1}{2}$	—	19 106 $\frac{1}{2}$	—	38 661	—	29 475	—
Svenskt:	5 665	—	73	—	2 336 $\frac{1}{2}$	—	4 380	—	19 271	—
Danskt:	6 768	—	7	—	3 741 $\frac{1}{2}$	—	585	—	157	—

Grunden til den øgede norske tilførsel må vel nærmest søges i den dårlige høst, og nedgangen i svensk og dansk tilførsel skyldes rimeligvis, at priserne på hjemstedet var jævnt gode og her forholdsvis små.

Den 27de april sendtes til landbrugsdepartementet gennem Kristiania magistrat en forestilling om at få en forandring i kjødkontrolreglernes § 4 således, at kun dyrlæger kunde udstede sundhedsattester for slagteheste. Det havde nemlig gjentagende vist sig, at sundhedsattesterne hidtil havde været høist upålidelige. Herefter udsendte departementet plakat af 27de oktober 1900.

Trods de forbedringer, denne plakat medførte, er det endnu ikke som det burde være, idet det endnu ved udstedelsen af sundhedsattester for heste til slagtt kan foregå misligheder. Det vilde derfor være heldigst, at kun attester udstedte af autoriserede dyrlæger kunde godkjendes. Jeg tror heller ikke det vilde være synderlig vanskelig at pålægge en sådan ordning nu, da der snart sagt findes en dyrlæge i hver bygd, oftest føres jo også hesten levende til slagtesteder, hvor det er let at få fat i dyrlæge, for den som vil.

Tabel XXVII. (Kristiania).

Årsager til 2den kl.

Sygdomme og feil	Norsk							
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt	1	1	202 ¹ / ₂	1	1	-	-	-
Absces (byld)	3	-	2	-	-	-	-	-
Afmagring	191	29	19 ¹ / ₂	54	60	-	-	-
Aktinomykose (strålesop)	-	-	1	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	94 ¹ / ₂	18	53	523	188	-	-	-
Benbrud	27	9 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	1	1	-	-	-
Benskjørhed	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	29	12	6	2	15	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	22 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	27	-	-	-	-	-	-	-
—→— af anden årsag	1	-	-	-	1	-	-	-
Børsygd	2 ¹ / ₂	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhö	-	-	-	-	18	-	-	-
Fødselsbesvær	13	-	27	4	-	-	-	-
Gulrot	6	-	1	10	10	-	-	-
Hjernelidelse	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	13 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygd	-	-	17	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	3	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningfeber	7	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygd	8 ¹ / ₂	3	10	-	1	-	-	-
Mangelfuld afblødning	3	-	1	9	41	-	-	-
Mavesygd	-	-	1	-	-	-	-	-
Navleaarebetændelse	-	-	-	-	32	-	-	-
Nyresygd	4	-	-	1	1	-	-	-
Nødslagtnng	21	3	21 ¹ / ₂	24	35	-	-	-
Overdrift	11	-	1	-	-	-	-	-
Parasiter	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	252	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	13	-	-	-	-	-
Svulster	3	17	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelse	-	-	5	-	-	-	-	-
Tinter	12	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	132	-	143 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Vattersot	10	-	4	31	7	-	-	-
Ødem	4 ¹ / ₂	1	1	-	-	-	-	-
Fra svinebesættninger nedslagtede på grund af svinepest	-	-	124	-	-	-	-	-
Andre lidelse	1	3	1	4	-	-	-	-
Defekte	5 ¹ / ₂	-	1 ¹ / ₂	2	19	-	-	-
Ufuldstændig attest	-	188 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-
Ialt	660 ¹ / ₂	285	918	666	430	-	-	-

stempling på stationen.

Svensk							Dansk								
Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
-	-	31	-	-	1	-	-	-	-	83	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
46 ^{1/2}	1	4	5	-	8	-	-	93	-	21	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13 ^{1/2}	1	6 ^{1/2}	13	-	174	-	-	25	-	20	11	-	1	-	-
3	5 ^{1/2}	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	1	-	3	-	-	5 ^{1/2}	1	7	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	10	-	1	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	4 ^{1/2}	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	3	-	10	-	-	1/2	-	6	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	2	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	7	-	-	1 ^{1/2}	-	2	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	49	-	-	-	-	-	-	-	105 ^{1/2}	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
13	-	35	-	-	-	-	-	246	-	87 ^{1/2}	-	-	-	-	-
4	-	1/2	1	-	7	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1 ^{1/2}	-	-	14	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-
-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
102	21 ^{1/2}	138	23	-	255	-	-	406 ^{1/2}	1	351	14	-	2	-	-

Tabel XXVIII. (Kristiania).

Årsager til kassation

Sygdomme og feil	Norsk							
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	-	-	-	-	-	-
Absces (byld)	-	-	1	2	-	-	-	-
Afmagring	-	1	1	-	-	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent . .	8 ^{1/2}	5	12 ^{1/2}	244	-	107	-	-
Benbrud	2	-	1	-	-	1	-	-
Beskadigelse, ydre	2 ^{1/2}	1	-	-	-	5	-	-
Blodurin	3	2 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse	2	-	1	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	6	-	-	-	-	-	-	-
— — — af anden årsag	2	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdøm	6 ^{1/2}	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhö	-	-	-	7	-	65	-	-
Fødselsbesvær	11	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	10	-	-
Hjertesæketbetændelse, traumatisk	17	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	16 ^{1/2}	1	7	1	-	2	-	-
Kalvningssfeber	11	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdøm	-	1	-	-	-	-	-	-
Mavesygdøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Miltbrand	-	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	71	-	-
Nyresygdøm	2	1	1	-	-	-	-	-
Nødslagtning	6 ^{1/2}	1 ^{1/2}	6	2	-	13	-	-
Rachitis	-	-	13	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	3	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	2	-	-	2	-	-
Septiske tilstande	1	-	33	-	-	12	-	-
Svulster	-	3	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	5	3	-	-	-	-	-
Tinter	5	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	22	-	-	1	-	6	-	-
Tuberkulose	24 ^{1/2}	-	5	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	24	-	32	-	-
Vattersot	1	-	2	16	-	5	-	-
Opblæst	-	-	-	-	-	1	-	-
Misfoster	-	-	-	-	-	1	-	-
Muskeldegeneration	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	152	23	92 ^{1/2}	298	-	335	-	-

på stationen.

Svensk						Dansk									
Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
1	1	1	6	-	94	-	-	4	-	24	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	1/2	-	1	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 1/2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
4	-	4	-	-	-	-	-	7	-	6	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	11	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	3	-	-	-	-	-	32	-	17 1/2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33 1/2	2	12	6	-	210	-	-	52 1/2	-	70 1/2	2	-	-	-	-

Tabel XXIX. (Kristiania).

Årsager til 2den kl. stemping udenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	¹⁾ 1	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	¹⁾ 1	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	-	²⁾ 4	-	-	-	-	-
Ialt	3	-	6	-	-	-	-	-

Tabel XXX. (Kristiania).

Årsager til kassation udenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Afmagring	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	³⁾ 1	-	-	-	-	-
Ialt	1	-	4	-	-	-	-	-

Når det gâes ud fra en gennemsnitsvægt for okse 120 kg., hest 200 kg., svin 60 kg., får 17 kg. og kalv 20 kg., så bliver vægten af kjød af forskjellig slags fordelt pr. individ her i byen, der i dette år havde 227 626 indbyggere, følgende :

Okse	6 321 480	kg. i det hele, eller	kg. 27,77	pr. individ.
Hest	379 900	» — — »	1,67	» —
Svin	1 613 430	» — — »	7,09	» —
Får	741 642	» — — »	3,26	» —
Kalv	978 320	» — — »	4,3	» —

Tilsammen 10 034 772 kg. i det hele, eller kg. 44,09 pr. individ.

¹⁾ Dansk. ²⁾ Deraf 1 dansk. ³⁾ Dansk.

I slagterier er kontrolleret 114 gange, hvorfor der som forrige år betales en afgift til kommunen af 0,50 pr. okse, hest og svin og 20 øre for får, gjed og kalv, samt kr. 2,00 for hver forretning.

13. Kristiansand.

Dyrlæge *C. Juell* indberetter følgende:

Ved kontrollen er undersøgt omtrent den samme kjødmængde som forrige år. Der er ansat en kontrollør med løn kr. 1 500,00 og en assistent med kr. 2,50 pr. dag

Den antagne gennemsnitlige slagtevægt er for okse 110 kg., hest 180 kg., svin 76 kg., får 12 kg., gjed 13 kg., gjødkalv 32 og spædkalv 13 kg. Af kjød benyttes inden byen omtrent $\frac{3}{4}$ og udenfor $\frac{1}{4}$ part.

Tablet XXXI. (Kristiansand).

Årsager til 2den kl. stemping.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Afmagring	9 $\frac{1}{2}$	3	-	3	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	96	-	-
Benbrud	4	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	¹⁾ 22	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	36 $\frac{1}{2}$	3	2	3	-	96	-	-

¹⁾ Deraf 7 $\frac{1}{2}$ dansk.

Tabel XXXII. (Kristiansand).

Årsager til kassation.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	1	-	-
Benbrud	-	-	-	-	1	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	-	-	-	-	1	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1)2	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2)1	-	-
Saltforgiftning	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	5	-	3	-	-	3	1	-

1) Deraf 1 dansk. 2) Dansk.

14. Kristiansund.

Dyrlæge *J. E. Grøholt* meddeler:

Kjødkontrollens og slagtehusets virksomhed har været omtrent som foregående år. Personalet, lønninger og lokale er det samme.

Tilførselen af kjød har dog været noget større end foregående år.

Således er der indført til kontrolstationen 237 okser, 2 heste, 78³/₄ svin og 253 kalve mere; derimod er der indført 646 fårekroppe mindre end i foregående år.

Til slagtehuset er der indført 597 okser, 9 heste, 2 svin, 137 får og 50 kalve mere end i 1899.

Det mindre antal får, som er indkommet til kontrolstationen i årets løb, skriver sig vistnok derfra, at en del opkøbere på landet har sendt får såvelsom okser direkte både til Kristiania og Bergen.

Den større tilførsel af storfæ kommer deraf, at der både i 1898—1899 og 1900 har været dårlige foderår, hvorfor folk afskrækkes fra at holde så store besætninger, grundet foderkjøb hver vår.

Det fortælles, at på enkelte steder har man nedslagtet halvparten af sine besætninger.

Siden slagteriet kom igang har tilførselen af storfæ til kontrollen aftaget betydelig, idet slagterne nu indser, at de har større fordel af at få dyrene tilsendt levende og slagtet på slagtehuset, da kødet der bliver penere behandlet, kan hænge til det bliver helt gennemstivnet og får således et renere og appetitligere udseende.

For exportøren gjælder dette endnu mere, da jo kød, som er behandlet på denne måde, holder sig langt bedre under den lange transport.

Den uvilje, som slagterne i førstningen havde mod slagtehuset, er nu omtrent fuldstændig forsvunden.

Af det samlede kjødkvantum exporteres

til Kristiania	430 okser — 4 heste — 155 får — 31 kalve
» de paa havnen liggende	
skibe medgår ca.	100 » 20 » — 5 »
» hermetikfabriken ca.	100 »

Resten af det tilførte kød forbruges omtrentlig udelukkende i byen.

Efter følgende gennemsnitsvægt bliver det i byen forbrugte kjødkvantum i kg. følgende:

Okse	à 110 kg.	312 400 kg.
Hest	à 160 »	10 810 »
Svin	à 80 »	24 260 »
Får	à 18 »	64 836 »
Gjødkalv	à 40 »	2 440 »
Spædkalv	à 12 »	28 332 »

Idet man går ud fra, at dette kjødkvantum benyttes i byen, og da denne efter den sidste folketælling har 12 000 indbyggere, bliver det pr. individ 34,9 kg. kød og 2,02 kg. flek til en samlet værdi af kr. 16,41.

Udregnet efter årets middelprijs har den til slagtehuset og kjødkontrolstationen i årets løb tilførte samlede kjødmængde en værdi af kr. 2 82 321,30.

Okse	à kr. 0,55 pr. kg.	kr. 211 084,50
Hest	à » 0,20 » »	» 2 336,00
Svin	à » 0,70 » »	» 17 234,00
Får	à » 0,60 » »	» 41 007,60
Gjødkalv	à » 0,50 » »	» 1 940,00
Spædkalv	à » 0,30 » »	» 8 719,20

Som det vil sees af tabellerne falder det største antal konfiskationer på spædkalve, der som regel behandles på en meget ligegyldig måde såvel under slagtningen som under transporten. Man lader ofte kalvene ligge flere timer

— ja indtil døgn — med indvoldene i efter aflivningen, så at muskulaturen omkring er misfarvet og stinkende. Meget hyppig sendes kalvene uden emballage.

Af storfæ er der ikke så mange konfiskationer, da folk i almindelighed ikke indlader sig på at sende syge dyr.

Af tuberkulose har der kun forekommet nogle få tilfælde, hvoraf kun to stykker blev totalt kasserede. De øvrige tilfælde foranledigede kun delvis kassation.

De tilfælde af tuberkulose, som har forekommet hos svin, har været halstuberkulose.

Efter de oplysninger, som jeg har fået, har der altid været tuberkuløse mennesker paa de gårde, hvorfra disse svin stammer.

Alt det til slagtehuset og kontrolstationen tilførte kød kommer omtrent udelukkende fra Nordmøre fogderi.

Med hensyn til kødets forhandling må forholdene siges at være nokså gode, da både slagtebutiker, værksteder og pølsemagierne er nokså rummelige lyse og rene.

Tabel XXXIII. (Kristiansund N.)

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt	3	1	7	10	-	68	-	-
Absces (byld)	-	-	-	10	-	-	-	-
Afmagring	16	7	1	30	-	68	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	6	5	-	5	-	101	-	-
Benbrud	2	1	-	1	-	-	-	-
Brystbetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-
Diarrhoë	1	-	-	2	-	10	-	-
Fødselsbesvær	2	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	9	1	-	3	-	60	-	-
Nyresygdom	2	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3	-	5 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Brunstdyr	-	-	3	379	-	-	-	-
Ialt	46	15	16 ¹ / ₂	442	-	307	-	-

Tabel XXXIV. (Kristiansund N.)

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	1	2 ¹ / ₂	-	-	30	-	-
Absces (byld)	-	-	-	2	-	1	-	-
Afmagring	-	-	-	2	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	9	-	-
Benbrud	-	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin	3	-	-	-	-	-	-	-
Bråsoet	-	-	-	3	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	2	-	-
Gulsot	1	-	-	1	-	2	-	-
Kakeksi	4	-	-	-	-	2	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	-	-	-	-	-	3	-	-
Nødslagtning	-	-	-	-	-	2	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdøde	3	-	-	-	-	2	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	2	-	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	5	-	-
Ialt	16	2	4 ¹ / ₂	8	-	61	-	-

Tabel XXXV. (Kristiansund N.)

Årsager til 2den kl. stemping på slagtehuset.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	2	-	-	-	-
Afmagring	5	5	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	5	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	10	5	-	2	-	-	-	-

Tabel XXXVI. (Kristianlund N.)

Årsager til kassation på slagtehuset.

Sygdomme og fejl	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Kakeksi	2	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	-	-	-	-	-	-	-

15. Larvik.

Dyrlæge *H. Nielsen* indberetter:

Kjødkontrollen har indtil 2den novbr. d. å. fremdeles været holdt på det samme sted som tidligere. I slutningen af 1899 blev imidlertid søgningen på torvdagen så stor, at der blev bygget en kontrolstation, der toges i brug fredag den 2den novbr.

At spædkalve stemples med 2den klasse ligesom åner, er sundhedskommissionens beslutning.

16. Moss.

Dyrlæge *C. Schmidt* indberetter:

Virksoheden i beretningsåret er foregået under uforandrede forhold fra tidligere og med samme personale, hvis lønninger, kr. 1 600,00 for kontroldyrlægen og kr. 600,00 for hjælpermanden, ligeledes er uforandrede.

Kjødkontrollokallet tilligemed kontoret blev i beretningsåret opudset ved maling indvendig.

Kjødtilgangen har udgjort $7\,336\frac{3}{4}$ skrotter, der, beregnet efter den samme gennemsnitsvægt som tidligere, nemlig:

Okse	140 kg.
Hest	200 »
Svin	120 »
Får	15 »
Spædkalv	12 »
Gjødkalv	40 »

udviser en samlet vægt af kjød = 571 717 kg.

Tabel XXXVII. (Larvik).

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt	3	-	6	-	-	-	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Afmagring	22 ^{1/2}	-	-	63	-	-	-	-
Benbrud	11	-	2	-	-	-	-	-
Benskjørhed, Rachit	-	-	125	-	-	-	-	-
Blodurin	2	-	1	-	-	-	-	-
Brystbetændelse	4	-	1	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	6	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	5 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	1	1	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	12	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	-	2	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	8	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	4	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	2	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	4	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	4	-	3 ^{1/2}	1	-	-	-	-
Ødem	8	-	-	-	-	-	-	-
Gammelt og magert	262	122	-	-	-	-	-	-
Brok	-	-	2	-	-	-	-	-
Råne	-	-	1) 2	-	-	-	-	-
Begyndende forrådnelse	-	-	-	2	-	-	-	-
Bukke	-	-	-	19	-	-	-	-
Syrligt	-	-	-	2) 4	-	-	-	-
Spædkalve	-	-	-	-	-	1 371	-	-
Ialt	365	122	143 ^{1/2}	92	-	1 371	-	-

1) Danske. 2) Danske.

Tabel XXXVIII. (Larvik).

Årsager til 2den kl. stempling udenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	1) 4	30	-	-	-	-	-	-
Ledsygdum	-	16	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2) 2	-	-	-	-	-	-	-
Spædkalve	-	-	-	-	-	17	-	-
Ialt	6	46	4	-	-	17	-	-

Af dette er dels eksporteret og solgt i omegnen, dels leveret til preserveringsfabrikkerne . . . . . 121 454 kg.
og kasseret . . . . . 4 006,5 »
tilsammen 125 460,5 kg.

der fratrukket det førnævnte kvantum skulde udvise byens konsum af kjød i beretningsåret at være ialt 446 256,5 kg. Efter den sidste folketælling er byens folkemængde ifølge opgave fra magistraten 8 941 hjemmehørende indvånere, hvorefter et kjødforbrug af ca. 50 kg. pr. individ pr. år fremkommer. Hertil skal dog anføres, som i tidligere beretninger bemærket, at opgaverne fra kjødhandlerne over udført kjød er umuligt at erholde tilnærmelsesvis nøiagtige, og må således skjønnet her træde istedetfor; dette søges dog naturligvis bragt sandheden så nær som muligt.

Af det hele ved kontrollen behandlede kjød udgjør:

det byslagtede . . . . 2 781 skrotter = 277 629 kg.
» indførte . . . . 4 225³/₄ — = 294 088 »
heraf: norsk . . . . . 3 817 — = 236 628 »
dansk . . . . . 407³/₄ — = 57 460 »
ved stationen behandlet . . 5 076¹/₄ — = 391 432 »
udenfor do. do. . . . 2 260¹/₂ — = 179 285 »

Af svensk kjød (slagtet i Sverige) er såvidt beretteren bekjendt intet presenteret ved kontrollen i Moss. Over levende dyr fra Sverige, indført til slagt, er hidtil ingen optegnelse ført.

Blandt sygdomme, forekomne ved kjødkontrollen og som antages at kunne være af særlig interesse, skal nævnes:

Tuberkulose, der er forefundet ialt hos 35 okser og 18 svin; heraf var 3 okser danske, hvoraf igjen 2 måtte kasseres helt og 1 delvis. Af

1) Deraf 2 danske. 2) Danske.

norske kasseredes 3 helt og 32 delvis. Af svin kasseredes 2 helt og 16 delvis. I samtlige helt kasserede tilfælde var sygdommen generel. Hos svin var kun 1 tilfælde generelt.

Vattersot foranledigede kassation af en dansk koskrot. Her skal bemærkes, at samtlige danske skrotter var ledsagede af lovbefalet sundhedsattest og mærkede «sundt kjød».

I 1899 udgjorde det ved kjødkontrollen hersteds behandlede kjødkvantum ca. 580 213 kg., altså en nedgang i dette år af ca. 18 496 kg., en formindskelse, der kunde være ventet endnu mere vidtgående efter de stadig stigende kjødpriser.

Tabel XXXIX. (Moss).

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	4	6	-	-	-	-	2	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	¹⁾ 2	-	-	-	-	-	-
Benbrud	-	1	3	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	3	1	1	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	4	-	-
Fødselsbesvær	-	-	2	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	2	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdøm	²⁾ 5	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdøm	-	-	-	-	-	1	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	7	-	-	-	-	-
Tuberkulose	³⁾ 14	-	7	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	-	-	-	24	-	-
Ialt	36	10	20	-	-	29	4	-

¹⁾ Deraf 1 dansk. ²⁾ Deraf 1 dansk. ³⁾ Deraf 3 danske.

Tabel XL. (Moss).

Årsager til kassation udenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	1	¹⁾ 2	1	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	1	-	-	1	-	-
Benbrud	8	1	3	-	-	1	-	-
Beskadigelse, ydre	²⁾ 4	1	1	-	-	-	1	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
—»— af anden årsag	3	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhöe	-	-	-	-	-	4	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	2	-	-
Katarrhalfeber	³⁾ 10	-	-	-	-	1	-	-
Mavesygdom	-	1	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	⁴⁾ 2	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	-	1	-	-	-	1	-	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Selvdøde	2	-	1	-	-	-	1	-
Septiske tilstande	3	1	1	-	-	1	-	-
Tuberkulose	⁵⁾ 21	-	11	-	-	-	-	-
Vattersot	⁶⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-
Leversygdom (Hyponæmi) ⁷⁾ .	30	-	-	-	-	1	-	-
Abort	-	-	-	-	-	4	-	-
Ialt	90	7	22	-	-	16	2	-

Disse kan formentlig gennemsnitlig ansættes således:

Oksekjød	pr. kg. kr. 0,85
Hestekjød	— » 0,50
Svinekjød	— » 1,00
Fårekjød	— » 1,00
Spædkalvkjød	— » 0,50
Gjødkalvkjød	— » 1,00

Af Kjødforretninger har i Moss været drevet:

Slagteri i 6 lokaler (private slagterier).

Kjødudsalg i 4 basarboder og 32 andre udsalg.

Restauranter og spisekvarterer i 24 lokaler.

Inspektion af samtlige disse lokaler har jevnlig fundet sted uden dog at have givet anledning til forføjninger.

¹⁾ Deraf 1 dansk. ²⁾ Deraf 2 danske. ³⁾ Deraf 2 danske. ⁴⁾ Deraf 1 dansk.
⁵⁾ Deraf 2 danske ⁶⁾ Dansk. ⁷⁾ Organpartier.

17. Porsgrund.

Dyrlæge *J. Julsrud* indberetter:

Kjødkontrolstationen ligger i den nedre del af byen og er ganske hensigtsmæssig indrettet. Der er et forholdsvist stort og rummeligt kontrollokale og et kontor med det nødvendige inventarium og rekvisita. Kjødkontrolstationen holdes åben i sommerhalvåret fra kl. 7—9 og i vinterhalvåret fra kl. 8—10 hver sønedags formiddag.

Kjødkontrollørens løn er kr. 1 200,00 aarlig samt en godtgørelse kr. 100,00 til renhold, lys og brænde ved kontrolstationen. Af medhjælpere haves ingen; men vil en sådan snart blive paakrævet, da der stadig kommer mere og mere kjød til kontrolstationen, medens tidligere næsten alt kjød blev undersøgt hos slagterne.

Slagtingen foregår næsten udelukkende hos byens slagtere, som køber slagtet i de omkringliggende distrikter, og det hører til sjeldenhederne, at en landmand kommer til byen med kjød. Dette har især sin årsag deri, at byen savner et torv, med den til et sådant hørende handel.

Kjødets kvalitet er jævnt god.

Tabel XLI. (Porsgrund).

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	¹⁾ 4	-	-	3	-	18	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	+	¹ / ₂	11 ¹ / ₂	-	-	2	-
Benskjørhed	2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2	-	-	-	-	3	-	-
Brystbetændelse	¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	8	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Nyresygdom	²⁾ 2	-	1	-	-	6	-	-
Rachitis	-	-	6	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	1	-	-	3	-	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	1	-	-	-	-
Ialt	13 ¹ / ₄	-	9 ¹ / ₂	15 ¹ / ₂	-	38	2	-

¹⁾ Deraf 2 danske. ²⁾ Deraf 1 dansk.

Tabel XLII. (Porsgrund).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Syædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1/4	-	-	1	-	-	-	-
Brystbetændelse	1/3	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhöe	-	-	-	-	-	2	-	-
Kakeksi	-	-	-	1/2	-	-	-	-
Tuberkulose	1/2	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	1 1/4	-	-	1 1/2	-	4	-	-

Tabel XLIII. (Porsgrund).

Årsagen til 2den kl. stemping udenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	5	-	-	1	-	9	-	-
Aktinomykose (strålesop) . .	-	-	-	-	-	6	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1)19	2	1/2	-	-	-	-	-
Benbrud	-	1/2	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed	1 1/2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	3	-	-
Børsygdøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhöe	-	-	-	-	-	5	-	-
Kakeksi	1	1	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning . . .	1	-	-	-	-	2	-	-
Mavesygdøm	1	2	1	-	-	7	-	-
Nyresygdøm	1	3	-	-	-	3	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	5	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	5	-	-	-	6	-	-
Tuberkulose	2)1	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	-	2	-	-	-	-	-	-
Lungeødem	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	34 1/2	15 1/2	7 1/2	1	-	41	-	-

1) Deraf 15 danske. 2) Dansk.

Tabel XLIV. (Porsgrund).

Årsager til kassation udenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1/2	-	-	1	-	-	-	-
Benbrud	1/4	1/4	-	-	-	-	-	-
Diarrhoé	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	-	-	-	-	-	-	1	-
Tinter	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	1	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2 1/2	-	-
Ialt	3/4	1/4	2	1	-	3 1/2	1	-

I årets løb er der indført en del kjød (storfæ) fra Danmark, hvilket som oftest ved ankomsten hertil er af sådan beskaffenhed, at det må henføres til 2den klasse.

Tuberkulose iagttages meget sjelden og kalvningsfeberslagt er ikke fremført til kontrollen i årets løb.

Kjødpriserne har hele året været høje.

18. Sandefjord.

Kontrolløren *T. Lekven* indberetter følgende:

Kjødkontrollen er tilbageflyttet til det af kommunen i den hensigt opførte lokale.

Tilførselen af kjød har i det forløbne år været større end nogensinde tidligere, hvilket særlig må have sin grund i de ekstraordinære forhold med de mange fremmede arbejdsfolk.

Kvaliteten har også gennemgående været bra, når jeg undtager en del gamle magre kjøer og spædkalvene, hvilke sidste synes kvalitativt at være gået tilbage.

Af indførsel fra Danmark har her været noget mindre end de tidligere år. Derimod har slagterne kjøbt en hel del oxenakker (okseforparter) fra Kristiania til hakkekjød, hvilket de påstår svarer mere til hensigten.

Tabel XLV. (Sandefjord).

Årsager til 2den kl. stempning på stationen.

Sygdomme og fejl	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt	-	-	5	20	-	-	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Afmagring	17	-	-	4	-	33	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	5	2	-	²)4	-	14	-	-
Benbrud	2	-	-	1	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	3	-	-	1	-	4	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	10	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	4	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	-	-	-	-	-	9	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	2	-	-
Overdrift	4	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Tuberkulose	¹)13	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	52	2	9	30	-	72	-	-

¹) Heraf 2 danske. ²) Heraf 2 danske.

Tabel XLVI. (Sandefjord).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	5	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Afmagring	-	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	5	-	-	²⁾ 4	-	-	-	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2	-	-	-	-	-	-	-
Brysthætændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse,traumatisk —»— af anden årsag	-	-	-	-	-	5	-	-
Børsygd	-	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhöe	-	-	-	-	-	3	-	-
Hjertesækbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	-	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygd	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	4	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	¹⁾ 14	-	-	-	-	-	1	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	2	-	-
Vattersot	-	-	-	2	-	-	-	-
Ødem	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	34	-	3	8	-	16	2	-

¹⁾ Heraf 2 danske. ²⁾ Heraf 2 danske.

19. Sarpsborg.

Den kontrollerende dyrlæge *A. Schumann* indberetter følgende:

Det antal dyreskrotter, som har passeret kontrollen i 1900, er omtrent det samme som det efterfølgende år. Kvaliteten synes at være gennemgående god. Omtrent halvdelen af okseskrotterne viser sig at være komne fra Sverige, og mindre dyr kommer kun lidet fra dette land, men omtrent udelukkende fra de omgivende bygder. Af anden klassestempler har der været forholdsvis få, ligeledes kassationer. Årsagen har været delvis eller mere udbredt tuberkulose; enkelte slagter er blevne afvist på grund af en eller anden sygdom eller manglende attester.

Tabel XLVII. (Sarpsborg).

Årsager til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt . . .	1 ¹ / ₄	1	1	5	-	7	-	-
Benbrud	-	-	2 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	2	-	-
Nyresygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	3	-	3	-	-	-	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyge	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose, lokal	8	-	3	-	-	-	-	-
Vattersot	1 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Forstoppelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld attest	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	21 ¹ / ₂	2	13 ¹ / ₂	5	-	9	-	-

Tabel XLVIII. (Sarpsborg).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og fejl	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Mavesygdom	-	-	-	-	-	3	-	-
Tuberkulose	1 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
Afvist	1	-	9	-	-	-	-	-
Stanget	1/2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	-	9	-	-	3	-	-

20. Skien.

Kontrollens bestyrer, dyrlæge *N. Wiborg*, har indsendt følgende tabeller angaaende kontrollens virksomhed i årets løb.

Tabel II. (Skien).

Årsager til 2den kl. stempning på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	2	-	¹⁾ 2	-
Absces (byld)	-	-	-	1	-	-	-	-
Afmagring	²⁾ 2	-	-	2	7	9	-	-
Aktinomykose (strålesop) . .	2	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	³⁾ 7	-	3	-	5	13	-	-
Benbrud	-	-	1	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	^{1/2}	-	-	-	2	1	-	-
Børsygdome	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	2	-	-	-	-	10	-	-
Fødselsbesvær	3	-	3	1	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	2	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	4	-	-	-	-	-
Hjertesækkbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	15	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdome	1	-	-	1	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	7	-	-
Nødslagtning	-	1	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	2	-	-	-	-	-
Svulster	-	-	-	2	-	-	-	-
Tarmlidelser	5	-	-	-	2	8	-	-
Ialt	40 ^{1/2}	1	17	9	18	48	2.	-

¹⁾ Parafinlugt. Kalvene havde ligget på dampskib ved siden af parafintønder.

²⁾ Danske. ³⁾ Heraf 3 danske.

Tabel L. (Skien).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt	1	2	-	-	-	-	-	-
Afmagring	2	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	1/2	1	-	-	3	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	3/4	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhö	-	-	-	-	-	2	-	-
Fødselsbesvær	3	-	-	1	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Nyresygdom	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	2	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1)3	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	11 ³ / ₄	3 ¹ / ₂	3	1	-	8	-	-

Tabel LI. (Skien, Bratsberg amt).

Årsager til 2den kl. stemping udenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . .	-	-	-	3	-	4	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	1	-	2	-	2	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhö	-	-	-	-	-	1	-	-
Kalvningsfeber	10	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	14	1	-	5	-	7	-	-

1) Heraf 2 danske.

Tabel LII. (Skien, Bratsberg amt).

Årsager til kassation udenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt	-	1	-	-	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	1	1	-	-	-	4	-	-

21. Stavanger.

Dyrlæge *J. Smith* indberetter følgende:

Kjødkontrollens personale og lønningsforhold har været som foregående år.

Tilgangen på oksekjød og kalvekjød har været temmelig nær som i 1899, men af får har vi havt 1400 mer og af svin et par hundrede mindre. Intet dansk kjød er indført, men derimod er et par hundrede fald sendte fra Nordlands amt. Af dette sidste kom endel fra Mosjøen og endel fra Lofoten. Kjødet fra Mosjøen sendtes i hele kroppe, pakkede to og to sammen i store tremmekasser, der indvendig var klædte med sækkelærred. Det kom som regel særdeles godt frem, trods det havde op til ti dages reise. Kjødet fra Lofoten var delt i halve fald, der hver før sig var indsyede i sækkelærred, men det kom bestandig mer eller mindre beskadiget frem. Lofotkjødet havde rigtignok to dages længere reise, men det viser dog, hvad god behandling og god pakning kan gjøre ved kjødsendinger.

Eksporten af fårekjød til Kristiania har været som ifjor, og med undtagelse af en tordenveirsuge, hvor større mængder kjød blev beskadiget under forsendelsen, har kjødet kommet godt frem. Nogle mindre partier fårekjød er sendt ustempleet til Moss. Forsendelserne af oksekjød og lam til Bergen synes dette år at have været mindre end foregående, og Arendalssendingerne har heller ikke spillet nogen rolle. Som ny eksport må anføres, at der i høst er sendt en mængde fåre- og okselever til Berlin. Et Berlinerfirma har nemlig holdt en mand heroppe, der har sorteret, rensat og pakket leverne. De sælges i fersk tilstand i Berlin og har derfor været lagt på isblokke indtil de sendes, og er ved afsendelsen pakket i tønder med blærer fyldte med is imellem lagene. Disse sendinger har almindelig taget fire dage. De første sendinger blev bedærvende undervejs, men den energiske Berliner gav sig ikke, førend han fandt den rette måde at sende varerne på. Her sendes også endel lever østover, men

denne sendes simpelthen i en kasse, og det kan formodentlig også gå godt i den kolde årstid.

Priserne har hele året holdt sig høje på alle sorter kød, og selv ikke i høsttiden var her noget væsentligt prisfald. I stort salg har oksekød været betalt op til 80 øre, fårekød op til 90 øre, spædkalvkød op til 60 øre og flesk op til 85 øre pr. kilo. Ganske mærkeligt er det, at tilgangen på flesk — trods gennemsnitspris af 80 øre — har været så liden, men bønderne påstår, at med de nuværende høje korn- og melpriser lønner det sig ikke at føde svin.

Af ondartet smitsomme sygdomme har katarrrhalfeber formentlig været påtruffet to gange. I begge tilfælde er anmeldelse sendt vedkommende amtsdyrlæge til nærmere undersøgelse.

Tuberkulose er ikke påtruffet dette år.

Oksetinten har som sædvanlig været påtruffet temmelig hyppig. I et tilfælde måtte kødet kasseres, da der fandtes en meget stor mængde degenererede tinter. I 18 tilfælde er kødet saltet til 2 à 3 ugers henstand på kontrolstationen, og i 5 tilfælde er det blot påstemplet 2den klasse. Som sædvanlig kommer dertil endel fald, der er påstemplet 1ste klasse, da kun enkelte udviklede eller degenererede tinter ved nøiagtig undersøgelse har været fundne. Tidligere gjordes kun ved almindelig undersøgelse indsnit i de indvendige tyggemusklér, men nu spaltes tillige begge de udvendige. Der kom nemlig meddelelse om, at *taenia mediocanellata* var fundet nogle gange af byens læger, og så ansåes det for rettest at undersøge grundigst muligt. Ved landslaget kød kan kun lægges talrige snit i mellemgulvets, halsens og bugens muskulatur, men denne undersøgelse bliver selvfølgelig meget mangelfuld.

Sarcosporidier har på ingen måde voldt det bryderi som ifjor, og på de fårekroppe, hvor de har været fundne, har de holdt sig under bryst- og bughinderne og kun ganske enkeltvis i hudmusklerne, så de i alle tilfælde har ladet sig fjerne med kniven. Efter mit nuværende kjendskab til deres forekomst tror jeg, de kan træffes overalt og til alle tider, men at en sådan masseforekomst som ifjor hører til sjeldenhederne. De er fremdeles ikke fundne på lam, men det har naturligvis sin grund i, at de trænger en rum tid til deres udvikling.

Slagtehussagen er nu kommet i god gjænge; der er udkastet plan for fuldstændigt slagteanlæg, og som første led i planen er der besluttet opført eksportfåreslagteri, hvortil er bevilget 75 000 kroner. Arbejdet er påbegyndt nu i januar og skal være færdigt til kommende eksporttid (1ste august), men det er dog meget tvivlsomt, om der rækkes så langt, da et større areal skal udfyldes i sjøen, forinden selve bygningen kan opføres. Slagteanlægget får en meget heldig beliggenhed lige ved dampskibskaierne; og det vil få jernbanespor, når et større kaiarbejde bliver færdigt om nogle år. Det areal, der foreløbig vil kunne rådes over, er 6 400 kvadratmeter, men det vil ved udfyldning i sjøen kunne udvides til 9 200 kvadratmeter.

Tabel LIII. (Stavanger).

Årsager til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	1	-	-	-	-	-
Afmagring	-	-	1	9	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	3	2	-	111	-	-
Benbrud	2	-	-	1	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	1	-	2	-	-
Bughindebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Børsygd	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhöe	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjernelidelse	-	-	1	1	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	15	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygd	-	1	2	1	-	-	-	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	1	-	-	-	32	-	-
Tinter	1	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	2	-	-	-	-
Nyskårne råner	-	-	7	-	-	-	-	-
Vædre i brunsttiden	-	-	-	1	-	-	-	-
Abnorm farve	-	-	-	-	-	1	-	-
Andre sygdomme	-	-	3	-	-	10	-	-
Ialt	24	2	20	18	-	158	-	-

Fra nytår går et privat slagtehus ind, så der nu ialt er faldt 6 af de gamle huse bort. Der arbeides for tiden på at få et syvende bort, men eieren vil se dom i sagen, forinden sundhedskommissionens påbud om lukning efterkommes. Alle de 6 omtalte slagtehus er kommet bort uden nævneværdig udgift for kommunen. Forøvrigt håbes det, at det nye eksportslagteri vil tage livet af mindst to af de tilbageværende gamle slagtehus. For øieblikket har vi 5 private slagtehus; de er alle fuldstændig uskikkede for en større bedrift.

Som et fremskridt må det ansees, at herværende slagtermestre har oprettet en assurancekasse for slagtekreaturer. Assurancen omfatter samtlige af mestrene kjøbte, tilsyneladende sunde, slagtekreaturer, og præmien, kr. 0,25, afkræves sælgeren ved hver handels slutning. Mesteren indbetaler da præmien hertil ved

Tabel LIV. (Stavanger).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	-	-	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	1	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
— — — af anden årsag .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	-	-	1	-	-	-
Børsygdome	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	8	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdome	2	-	-	-	-	1	-	-
Selvdøde	1	-	-	-	1	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	3	-	-
Tarmlidelser	-	-	1	-	-	4	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	5	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	18	1	1	-	2	14	-	-

dags- eller ugesopgjør. Assurancens oprettelse modtoges med velvillie over hele linien, og de få landhandelsmænd, der var misfornøiede, måtte give efter, da slagtermestrene ikke vilde købe noget kreatur hos dem, medmindre de betalte præmien for alle. Assurancen trådte i virksomhed i slutningen af mai. Den har havt en indtægt af kr. 1 296,50 og en udgift af kr. 775,64. Hel erstatning er udbetalt tre gange, nemlig en gang for oksetinter og to gange for kroniske børsygdomme. Ved saltning for oksetinter og af andre grunde erholder slagteren 40 pct. af kreaturets indkjøbspris.

Som det vil sees er der på tabellerne opført en hel del brunstige vædre udenfor den rubrik, der omfatter «brunstlugt». Det er jo nemlig en bekjendt sag, at kødet af gravædre har en meget ubehagelig smag i brunsttiden, uden at der, således som hos grabukke, kan mærkes ved lugt. Det vil altid være en skjønssag at afgjøre, når denne usmag er tilstede i så høi grad, at den vækker væmmelse, og der er derfor truffet den overenskomst med byens slagtere, at voksne springvædre ikke gives 1ste classes stempel i den tid brunsten er på det høieste. For at bringe mindre usikkerhed ind i handel ogandel, er der sat en bestemt fredningstid, nemlig fra 7de oktober til 15de januar.

Nyskårne råner er som tidligere år givet 2den klasse, da de som oftest møder frem med en tommetyk, uspiselig svor.

Tabel LV. (Stavanger).

Årsager til 2den kl. stemping udenfor stationen.

Sygdomme og fejl	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	-		5	-	-	-
Afmagring	10	20	-		87	-	1	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	49	1	1		15	90	-	-
Benbrud	1	-	-		-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	1	-		4	2	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	-	-	-		2	-	-	-
—»— af anden årsag .	-	-	-		2	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	-	-	-		1	-	-	-
—»— af anden årsag	1	-	-		9	1	-	-
Børsygdøm	2	-	-		-	-	-	-
Diarrhöe	-	-	-		-	2	-	-
Fødselsbesvær	-	-	-		1	-	-	-
Hjernelidelser	3	1	-		-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-		-	-	-	-
Kalvningsfeber	11	-	-		-	-	-	-
Ledsygdøm	1	-	-		9	-	-	-
Mangelfuld afblødning	-	-	-		1	1	-	-
Mavesygdøm	1	-	-		-	-	-	-
Nyresygdøm	1	-	1		-	-	-	-
Nødslagtning	1	-	-		-	-	-	-
Overdrift	1	-	-		-	-	-	-
Rachitis	-	-	-		1	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-		-	17	1	-
Tinter	23	-	-		-	-	-	-
Vattersot	-	-	-		16	-	-	-
Lungelidelser	2	4	-		-	-	-	-
Nyskårne råner	-	-	10		-	-	-	-
Vædre i brunsttiden	-	-	-		177	-	-	-
Abnorm farve	-	-	1		1	1	-	-
Andre sygdomme	-	-	-		-	3	-	-
Ialt	108	27	13		331	117	2	-

Tabel LVI. (Stavanger).

Årsager til kassation udenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	-	-	1	-	-	-
Afmagring	2	-	-	-	2	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	1	2	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	-	1	-	-	-
Brystbetændelse	-	-	-	-	1	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk → — af anden årsag	-	-	-	-	3	-	-	-
Borsygdø	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhöe	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	-	-	-	-	-	-	1	-
Nyresygdø	-	-	-	-	1	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	4	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	7	-	-
Stivkrampe	-	-	-	-	1	-	-	-
Svulster	-	2	-	-	1	-	-	-
Tinter	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	8	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Lungelidelse	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	9	3	-	-	17	17	1	-

22. Tromsø.

Som kontrollør har også dette år fungeret en ikke veterinærkyndig mand, nemlig *O. Østensen*, der har indsendt følgende tabeller over kontrollens virksomhed.

Tabel LVII. (Tromsø).

Årsager til 2den kl. stemping.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	2	-	-	-	-	-	-	-
Absces (byld)	1	-	-	1	-	-	-	-
Afmagring	-	-	-	2	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	27	-	-	107	-	-	-	-
Benbrud	1	-	-	1	-	-	-	-
Bughindebetændelse, trauma- tisk	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	3	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	2	-	-	1	-	-	-	-
Tuberkulose	5	-	-	-	-	-	-	-
Spædkalve	-	-	-	-	-	571	-	-
Ialt	41	-	-	112	-	571	-	-

Tabel LVIII. (Tromsø).

Årsager til kassation.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	2	-	26	-	-
Benbrud	2	-	-	2	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	7	-	-	4	-	26	-	-

23. Trondhjem.

Dyrlæge *J. G. Bang* indberetter følgende:

Lokalerne for kontrollen er uforandret de samme som de foregående år, ligesom også betjeningen samt dens aflønning er den samme.

Kontrolstationen var fra begyndelsen af året til 1ste juli åben kun om formiddagen fra 7¹/₂—11; fra 1ste juli begyndtes med eftermiddagstime, som igjen blev sløfet omkring midten af august, da den omtrent ikke blev benyttet, noget som vel den kolde, regnfulde sommer tildels var skyld i, da kjødet jo godt kunde tåle at vente til næste morgen. Efter midten af august var kontroltiden fra 7¹/₂—11.

Tilførselen har dette år ikke steget, når man undtager oksekroppe, hvoraf der i år er stemplet cirka 800 mere end forrige år; for hestes vedkommende er det omtrent ens, for svin cirka 175 mindre, for får cirka 2 500 mindre, for gjødkalve vel 200 mindre samt for spædkalve cirka 200 mere. Dette kommer vistnok meget af, at der i år er udført temmelig meget slagtekvæg fra de trønderske distrikter, ligesom omtrent alt det kjød, som sendes herfra til Kristiania og måske andre byer, ikke bliver stemplet her.

I år som tidligere er det selvfølgelig de omkring byen liggende bygder, der særlig forsyner byen med kjød; dog er tilførselen fra Nordlands og Tromsø amter i stadig stigende; særlig udover høsten var det en masse kjød derfra, som også kom godt med, da tilførselen fra de omliggende distrikter var meget mindre end vanlig.

Her er nu kommet en hermetikfabrik igang, hvortil der væsentlig i årets sidste halvdel er gået med en del kjød, uden at jeg dog kan sige, hvor meget.

På årslisterne er i rubriken gjeder intet opført, da man efter de gamle lister har regnet får og gjeder underet.

Kjødpriserne har dette år gennemgående været adskillig høiere end før; en slagter forsøgte at tage lidt hjem fra Danmark og kunde dog sælge det her til konkurrerende pris.

Høsttilførselen, som i almindelighed pleier at være stor både september, oktober og november, var i år væsentlig indskrænket til oktober måned; formodentlig måtte der slagtes mest mulig lige efter indsætningen, da jo foderet blev både dårligt og knapt over hele det nordenfjeldske.

Af sygdomstilfælde er ikke indtruffet noget af særlig interesse; nu som før om årene er det væsentlig kjød, som er bedærvet eller dårlig behandlet under slagtning eller transport, som giver det største bidrag til 2den classes stempel eller kassering.

En liden del kjød er bleven stemplet udenfor kontrolstationen, dels i mit hjem og dels i slagterier, men da indvolde og organer også for de sidstes vedkommende ikke har været tilstede, er der kun benyttet stempler for landskontrol.

Efter en antagen slagtevægt af kg. 180 for hest, 130 for okse, 90 for svin, 35 for gjødkalv, 16 for får og 15 for spædkalv skulde vægten af alt kjød tilført kontrollen være kg. 1 982 977.

Udgifterne har i årets løb været kr. 3 439,90, hvortil kr. 1 000,00 er beregnet som husleie.

Tabel LIX. (Trondhjem).

Årsager til 2den kl. stempning på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	14	1	2	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	29 ¹ / ₄	5	8 ¹ / ₄	21	-	21	3	-
Benbrud	8 ³ / ₄	-	-	1	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	5 ¹ / ₄	1	-	-	-	¹ / ₂	1	-
Brystbetændelse, traumatisk	4 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
→ — af anden årsag	2	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	2	-	-	-	-	-	1	-
→ — af anden årsag	1	1	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	4	-	-	3	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	-	-	-	-	1	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	6	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdome	3	1	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	-	1	-	1	-	-	-	-
Mavesygdome	8 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdome	6 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	1	-	-	-	-
Trommesyge	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3	-	1	-	-	-	-	-
Lungeemphysem	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	105	10	14 ³ / ₄	29	-	21 ¹ / ₂	6	-

Tabel LX. (Trondhjem).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	-	-	-	-	-	4	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	6	2	2 ¹ / ₄	11	-	60	1	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Baskadigelse, ydre	¹ / ₂	¹ / ₂	-	-	-	¹ / ₂	-	-
Brystbetændelse	2	-	-	-	-	1	-	-
Bughindebetændelse	2	-	-	1	-	1	-	-
Diarrhöe	-	-	-	-	-	7	-	-
Fødselsbesvær	2	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	3	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	¹ / ₄	-	-	-	-	6	-	-
Mavesygdom	3 ¹ / ₂	-	-	-	-	3	-	-
Nyresygdom	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	2	-	-
Rødsyge	-	-	¹ / ₂	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	2	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	1	-	-
Trommesyge	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	1	-	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	7	-	-
Vattersot	1	-	-	3	-	-	-	-
Melanose	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	29 ³ / ₄	4 ¹ / ₂	2 ³ / ₄	15	-	92 ¹ / ₂	1	-

24. Tønsberg.

Dyrlæge *Kragerud* indberetter følgende:

Kontrollens virksomhed har været som foregående år. Vi har haft samme lokale, samme personale og lønning som før. Tilførselen har været lidt mindre end foregående år, 704 kroppe mindre. Denne nedgang i tilførselen har væsentlig gået ud over svinene; der er nemlig tilført kontrollen 354 svin mindre end foregående år.

Tabel LX. (Tønsberg).

Årsager til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abces (byld)	2	1	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (strålesop) . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skident	2	2	1	-	-	1	1	-
Benbrud	14	2	3	-	-	1	2	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	1	-	-
Brystbetændelse	-	-	1	-	-	-	1	-
Bughindebetændelse	1	-	1	-	-	-	-	-
Børsygdøm	4	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhöe	-	-	-	-	-	31	-	-
Fødselsbesvær	2	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	2	-	-	1	-	-	-	-
Hjernelidelser	1	-	5	-	-	-	-	-
Hjertesækkbetændelse, trauma- tisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdøm	-	-	1	-	-	-	-	-
Kakeksi	20	-	-	3	-	2	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdøm	1	-	1	-	-	-	1	-
Mangelfuld afblødning	1	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdøm	2	-	-	-	-	3	-	-
Parasiter	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	15	-	-	-	-	-
Svulster	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	5	1	4	-	-	1	1	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Forfængenhed	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	65	8	32	4	-	41	6	-

Tabel LXI. (Tonsberg).

Årsager til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	5	5	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	1	-	1	-	-
Børsygdøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhøe	-	-	-	-	-	8	1	-
Kakeksi	3	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdøm	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdøm	-	-	-	-	-	4	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	1	-	-	-	2	-	-
Svulster	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	1	-	-	-	-	-	-
Parasiter	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	14	8	2	1	-	15	1	-

Det hertil direkte fra Danmark tilførte kjød har altid været pent og opfyldt alle kontrolmæssige pålæg, hvorfor det ikke nogen gang har givet anledning til klassifikation eller kassation.

Eftersom landmændene mere og mere har fået kjendskab til kjødkontrollens virksomhed, aftager kassationen af hele kroppe, især af større dyr. Det hænder nu forholdsvis sjelden, at kjød med sterkt iøinefaldende miserabelt udseende bliver fremstillet til undersøgelse.

Tuberkulose er aftaget betydelig. Dette tror jeg at turde tilskrive den omstændighed, at her nu indføres ganske få dyr fra andre distrikter og dernæst, at jeg i flere år har søgt at gjøre landmændene bekendt med tuberkulosen og tilrådet dem snarest mulig at slagte alle mistænkelige dyr. Kjødkontrollen har også bidraget noget til at sprede kundskab om tuberkulosen ud i det brede lag både i byen og på landet.

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvæsenet og kjødkontrollen.

A. Plakater, rundskrivelser m. v.

1. Rundskrivelse af 28de mai fra veterinærdirektøren angående miltbrand:

For at forebygge, at miltbrand vinder farsotmæssig udbredelse, skal man indskjærpe nødvendigheden af, at dyreiere, hvis dyr græsser på havnegang fører et nøie opsyn med sin buskap. Denne bør hver aften bringes sammen og, hvis noget dyr mangler, må grunden hertil snarest muligt bringes på det rene. Hvis noget dyr findes sygt eller kan mistænkes for at lide af indvortes sygdom, bør det straks føres hjem til gården, afsondres der og dyrlæge tilkaldes. Skulde dyret være så sygt, at det ikke kan føres hjem, bør det afsondres i et hus eller bindes på havnegangen og dyrlæge hentes derhen. Der bør ligeledes føres nøie opsyn med, hvorvidt kadavere af hunde og katte eller andre dyr, såsom elgsdyr, ræve og harer, skulde henligge nogetsteds på havnegang. Hvis sådanne findes, bør de uopholdelig tildækkes med jord eller granbar samt stene, således at de blir utilgængelige for andre dyr og insekter, indtil de snarest muligt kan opbrændes eller tilfredsstillende nedgraves.

Forøvrigt skal man, foruden hvad foran er påbudt, henlede opmærksomheden på, at ifølge lov af 14de juli 1894 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme og de i henhold til denne lov givne forskrifter, særskilt cirkulære af 28de september 1891 angående miltbrand, må miltbrandssyge dyr eller for miltbrand mistænkte dyr ikke dræbes uden på det sted, hvor dyret agtes nedgravet eller brændt eller hvor nøiagtig desinfektion kan finde sted; under transporten derhen må der sørges for, at afsondringer fra det syge dyr ikke giver anledning til smitteudbredning. Ved dyrets nedslagtning bør det særlig undgås, at blod spildes omkring.

Da blodet af miltbrandssyge dyr er særlig smittefarligt, må åreladning eller andre blodige operationer ikke foretages på sådanne dyr uden af autoriseret dyrlæge og isåfald under iagttagelse af behørig forsigtighedsregler.

Hunde og katte bør såvidt mulig holdes indespærrede på gårdene og hindres i at streife om i skog og mark.

Da miltbrand er en til mennesket let overførbart og livsfarlig sygdom, bør alle, som har med miltbrandssyge eller døde dyr og smittebefængte gjenstande at gjøre, iagttage den yderste forsigtighed og i tilfælde rense alle sine klæder

ved kogning eller desinfektion samt på det omhyggeligste vaske og rense sin person; skotøi, der har været benyttet på steder, hvor miltbrandssmitte kan antages at være tilstede, bør vaskes og børstes med sæbevand og 3 pct. karbolvand. Ingen, der har sår, rifter eller hudløsheder, må komme i berøring med miltbrandsdyr eller smittebefængte gjenstande.

Hvis nogen efter at have stelt med miltbrandsdyr får blemmer eller finner på huden, bør han snarest muligt henvende sig til læge.

Melk af dyr, der mistænkes for eller lider af miltbrand, må ikke tilblendes melk fra andre dyr eller overhovedet anvendes. Sådanne dyrs melk bør i tilfælde melkes i egne kar, der senere grundigt må vaskes med kogende opløsning af lud. Den mistænkte melk må koges, før den slæes bort.

Hvis der i en besætning er indtruffet et tilfælde af miltbrand, må de andre dyr i denne besætning nøje undersøges af dyrlæge, og hvis de findes ubetinget sunde, kan melken fra disse dyr uden fare benyttes.

2. Rundskrivelse af 14de juni fra veterinærdirektøren angående arsenikvask:

Medicinaldirektøren har henledet min opmærksomhed på, at arsenik, der af dyrlæger udleveres eller forskrives til kreaturvask, på grund af sin giftighed og den store mængde, hvori det ofte erholdes, let kan give anledning til forgiftningstilfælde hos mennesker, hvilket også nogle gange har indtruffet. Efter konference skal jeg herved indskjærpe følgende forsigtighedsregler, der af dyrlægen og vedkommende modtages trængt bør igttages:

1. Dyrlægen må ikke udlevere eller udskrive arsenik til nogen, uden at denne er ham bekendt som en samvittighedsfuld og forsigtig person.
2. Den, der skal benytte arsenikvasken, skal for hver gang afgive en skriftlig erklæring om, at giften vil blive omhyggelig opbevaret under lås og lukke, således at børn eller fremmede ikke kan få fat i den, samt at vaskningen vil blive udført af ham egenhændig eller under hans opsyn af kyndige og pålidelige folk.
3. Hvis brugeren af arsenikvasken ikke selv modtager giften af dyrlægen, skal han medsende til dyrlægen sådan erklæring som foran nævnt. Erklæringen bliver indtil videre at opbevare af dyrlægen.
4. Arsenikvask må ikke forskrives eller udleveres, medmindre dyrlægen har forvissat sig om eller kjenner til, at sådan vaskning er påkrævet. Der må ikke forskrives mere arsenik end den mængde, der medgår til vedkommende besætning til én gangs vaskning.
5. Arsenikvask bør ikke udleveres eller forskrives af dyrlæge uden i tilberedt stand.
6. Det kar, hvori arsenikvasken udleveres, må være påsat et iønefaldende giftmærke samt tillige en farvet signatur (begge omhyggelig påklæbede), indeholdende nøiagtig opgave over den udleverede giftmængde, giftens styrke samt brugsanvisning (cfr. veterinær-medicinaltaksens almindelige bestemmelser § 10, anm.).
7. De under punkt 6 givne forskrifter maa iagttages, hvad enten dyrlægen giver vedkommende kvægeier recept eller selv dispenserer medicinen.
8. Hvis der til vaskning af en besætning blandes arsenikopløsning i trækarkar, må dette efter brugen opbrændes. Stentøikar eller jernkar må efter benyttelsen omhyggelig skylles og vaskes. Efter vaskningen mulig gjenværende arsenikopløsning må straks slæes på gjøældyngen.

9. Foruden at gjøre modtageren bekendt med stoffets store giftighed, nøiagtig for klare ham midlets anvendelse og indskjærpe ham de nødvendige forsigtighedsregler skal dyrlægen tillige gjøre opmærksom på, at forordningen af 1ste april 1796 sætter straf for den, der sælger eller overlader arsenik til andre eller opbevarer den så skjodesløst, at noget deraf kan komme bort eller stjæles.

Jeg henstiller til hr. amtmanden at oversende nærværende rundskrivelse til de i Deres embedsdistrikt praktiserende dyrlæger samt tillige ved opslag på landhandlerier, meierier eller anden bekvem måde at gjøre sagen bekendt for landmændene.

Et antal eksemplarer af rundskrivelsen medfølger.

3. *Rundskrivelse angående forebyggelse af spredning af tuberkulose til husdyr gjennom melk og affald fra meierier:*

En væsentlig rolle med hensyn til tuberkulo-ssygdommens spredning spiller vistnok smitte gjennom melk, melkekar og affald fra fællesmeierierne.

Denne kjendsgjerning har derfor i enkelte lande bevirket istandbringelse af love og bestemmelser, sigtende til at forebygge denne smitte.

Om der end også hos os med sikkerhed er påvist overførelse af tuberkel-smitte gjennom meieri-melk til ungvæg og svin, finder jeg dog af hensyn til sygdommens forholdsvis ringere udbredelse i vort land og i overensstemmelse med de af landbrugsdirektøren givne opplysninger angående meieriforholdene ikke for tiden at burde søge udvirket lovbud eller bindende forskrifter i denne henseende, men skal indskrænke mig til at henlede oppmærksomheden på, at melk fra fællesmeierier ofte kan fryktes at indeholde tuberkuløs smitte og henstille, at følgende forsigtighedsregler til forebyggelse af smitte iagttages:

1. Melken fra gårdene bør, før den anvendes i meieriet, passere gjennom et pasteuriseringsapparat, hvor den med sikkerhed oppvarmes til 85° Celsius i mindst 10 minutter.
2. De kar, hvori melken bringes til meierierne, bør, før de tilbakeleveres, omhyggelig rengjøres, skylles med kogende vand og helst damprenses.
3. Meieriernes egne kar og apparater bør hver dag grundig rengjøres og om mulig damprenses eller skylles med kogedt vand; særlig bør centrifugerne rengjøres og tørres godt.
4. Det slam og affald, der afsættes paa centrifugens vægge, må ikke benyttes, men afskrabes og brændes.
5. De i meieriet beskæftigede arbeidere må iagttage den største renlighet såvel med sine klæder som med sin person.

Forøvrig henledes oppmærksomheden på bestemmelserne i § 10 i lov af 18de mai 1900 angående særlige foranstaltninger mod tuberkuløs sygdomme, hvor-etter personer, der lider af tuberkulose med smitteførende afsondringer, kan forbydes at delta i tilberedelsen af levnettsmidler, ligesom sundhedskommissionen kan forbyde, at melk afhendes fra steder, hvor sådanne personer deltager i røgt og stål af kjørene eller i melkens forhandling, når særlig fare for smittes udbredelse gjennom melken kan antages at være forhånden.

4. *Rundskrivelse af 20de september fra landbrugsdepartementet angående nedslagting af svinebesætninger på grund af svinepest:*

I anledning de særlig i omegnen af Kristiania i de senere år gjentagne udbrud af svinepest skal man indskjærpe bestemmelserne i husdyrloven af 14de juli 1894, ifølge hvilke enhver, der som eier eller på anden måde har i

besiddelse dyr, der er angrebet eller med sandsynlighed kan antages angrebet af ovenævnte sygdom, er forpligtet til uopholdelig at anmelde sygdomsudbrudet til autoriseret dyrlæge eller til lensmanden. Dyrene bliver indtil videre at holde afsondret eller indespærret (§ 2).

Besætning, hvori svinepest er eller frygtes at være udbrudt, og som i henhold til lovens bestemmelser (§§ 5 og 6) af amtmanden sættes under offentligt tilsyn, må holdes strengt afsondret, således at smitteoverførelse ikke kan befrygtes. Intet dyr må bortføres fra eiendommen, uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til svinestalden og de, der steller med den smittede besætning, må iagttage de af dyrlægen givne forskrifter angående renhold og desinfektion.

Nedslagtning af nogen besætning mod erstatning af det offentlige vil herefter ikke iværksættes medmindre vedkommende svinestald er således indrettet, at der er nogenlunde sikkerhed for, at nyt udbrud af svinepest efter tilbørlig desinfektion af svinestalden ikke påny vil finde sted. I denne henseende vil der forsåvidt det gjælder eiere af besætninger, der gjør svineopdræt til næringsvei, kræves, at svinestalden er bygget mest mulig af sten og jern, at staldbunden er tæt, stalden luftig og tør og renlighedsforholdene forøvrigt tilfredsstillende. Det vil ligeledes blive krævet, at det godtgjøres, at det i departementets rundskrivelse af 20de juni 1899 givne påbud om kogning af skyller og dyriske affaldsprodukter samt rensning af skyllekarrerne har været strengt overholdt.

Hr. amtmanden anmodes om på hensigtsmæssig måde at gjøre denne rundskrivelse bekjendt inden Deres embedsdistrikt.

5. *Kgl. resol. af 29de septbr. angående approbation på forandret ordning af kjødkontrollen på Kongsberg.*
6. *Kgl. resol. af 20de oktober angående forandring i plakat af 5te november 1895 vedkommende kjødkontrolregler.*
7. *Rundskrivelse af 20de oktober fra landbrugsdepartementet angående indberetninger og protokoller vedrørende den kommunale kjødkontrol:*

I de ved kongelige resolutioner af 5te november 1895, 2den november 1896 samt 3die og 13de august 1897 fastsatte kjødkontrolregler er det i § 17 bestemt, at der ved de kommunale kjødkontrolstationer skal føres visse protokoller over det på og udenfor stationerne undersøgte kjød.

I henhold til denne bestemmelse skal departementet anmode hr. amtmanden om at pålægge magistraten i de byer, hvor kjødkontrol i henhold til loven af 27de juli 1892 er eller måtte blive indført, at lade vedkommende kjødkontrolstation forsyne med to protokoller, indrettede overensstemmende med vedføjede schema; i den ene af disse protokoller bliver at indføre fortegnelse over det ved stationen kontrollerede kjød, i den anden fortegnelse over det udenfor stationen kontrollerede kjød. Forsåvidt der i nogen by findes offentligt kommunalt slagtehus eller kommunal filialstation for kjødkontrol, må der her føres særskilt protokol overensstemmende med schemaet. Vedkommende kjødkontrollør må iagttage at indføre årsagerne til 2den klasses stempling eller til kassation af kjød overensstemmende med den for årsberetningerne bestemte og her vedføjede tabel (tabel IV og V).

Endvidere skal man bede pålagt vedkommende magistrat at påse, at der inden udgangen af hvert års januar måned indsendes til direktøren for det civile veterinærvæsen en årsberetning om kjødkontrollens virksomhed i det foreløbne år. Denne årsberetning skal — foruden de bemærkninger vedrørende kjødkontrollen, som lovens og kjødkontrolreglernes bestemmelser måtte give anledning til (jfr. i denne henseende særlig kjødkontrollovens § 5) — tillige indeholde nøiagtige statistiske oplysninger angående kontrollens virksomhed, hvilke bliver at opføre på tabeller, indrettede på den måde, som vedføjede 5 tabeller viser, og hvoraf de nødvendige eksemplarer vil kunne erholdes ved henvendelse hertil.

Til lettelse ved sagens ekspedition vedlægges endel aftryk af vedkommende schemaer og tabeller.

8. *Kgl. resol. af 13de december angående forandring i plakat af 13de januar 1899 angående indførsel af hornkvæg, får og gjeeder fra Sverige.*
-

Bilag 1.

B. Gjældende love og bestemmelser.

Lov

af 14de juli 1894, cfr. lov af 26de mai 1899 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme.

Kapitel 1.

Om ondartede smitsomme sygdomme.

§ 1. Følgende smitsomme sygdomme blandt husdyrene skal være under givne det offentliges særlige forsorg, nemlig:

kvægpest;

miltbrand og dermed ligeartede sygdomme;

hundegalskab;

snive;

specifik mund- og klovsyge;

ondartet lungesyge og ondartet katarrahæfeber hos hornkvæget;

kopper og skab hos fåret;

svinepest og rødsyge hos svinet;

Skulde nogen anden sygdom blandt husdyr antage en smitsom eller ondartet karakter eller større udbredelse, eller skulde nogen af de her opregnede sygdomme optræde ondartet eller vinde udbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan kongen udvide bestemmelserne i denne paragraf til også at omfatte disse sygdomme.

Ligeledes kan kongen, når dertil findes grund, bestemme, at en sygdom, der hidtil har været gjenstand for det offentliges indgriben efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sygdom efter bestemmelserne i nedenstående kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrebet eller død af en af de i § 1 omhandlede sygdomme, eller er der sandsynlighed for, at så er tilfældet, skal enhver, der som eier eller på anden måde har i besiddelse sådant dyr, snarest muligt tilkalde en autoriseret dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byerne til politimesteren, på landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autoriseret dyrlæge.

Dyret bliver, indtil dyrlæge kommer tilstede, såvidt omstændighederne tillader det, at holde afsondret eller indespærret.

Når kvægpest er udbrudt, skal enhver indenfor en af amtmanden nærmere bestemt afstand boende eier eller opsynsmand over drøvtyggende dyr uden ophold anmelde ethvert tilfælde af indvortes sygdom, som måtte indtræffe i hans besætning blandt de nævnte arter af dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der modtager meddelelse om eller under sin praksis påtræffer et tilfælde af nogen af de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest muligt på stedet undersøge tilfældets beskaffenhed og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse af smitte, såsom afsondring og indespærring af syge og mistænkte dyr, nedgravning eller tilintetgjørelse af døde dyr og smitteførende affald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foretage undersøgelse, når tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, når han har undersøgt et tilfælde af nogen af de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest muligt til øvrigheden indgive beretning om det ved undersøgelsen fundne sygdomstilfælde, med oplysning om, hvad der er foretaget eller anordnet for at modarbejde sygdommen og hindre dens udbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter modtagen anmeldelse afslår at foretage undersøgelse, skal snarest muligt oversende anmeldelse til øvrigheden.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at efterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse givet pålæg; forsåvidt det ikke frivillig efterkommes, kan politiet lade det fornødne udføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrigt forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov påbudte foranstaltningers gennemførelse.

§ 5. Amtmanden har, når han modtager underretning om noget tilfælde af de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forføjninger, som efter omstændighederne må ansees påkrævede for at hindre sygdommens udbredelse; finder han det fornødent, kan han lade den besætning, i hvilken sygdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentligt tilsyn, indtil sygdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Sålænge en besætning er under offentligt tilsyn, kan amtmanden

- a) påbyde eftersyn af vedkommende besætning ved dyrlæge, så ofte som omstændighederne kræver det;
- b) forbyde, at dyr og smitteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægpest kan han forbyde alt unødvendigt samkvem mellem smittede og smittefrie dele af distriktet;
- c) forbyde, at noget nyt dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde af kvægpest, kvæggets ondartede lungesyge, mund- og klovsyge, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan han lade optage fortegnelse over og mærke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde benyttelse af beiter og andre steder som kan formodes at være smittede;

- e) under særlige omstændigheder påbyde optagning og fornyelse af gulve, vægge og lignende i rum, hvor smittede dyr har stået, samt tilintetgørelse af smittebefængte gjenstande, såsom hø, halm, redskaber og lignende,
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhed hundegalskab forekommer, ved offentlig bekjendtgørelse påbyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indespærret eller være forsynet med mundkurv af nærmere angivet beskaffenhed, eller under særlige omstændigheder blot kunne føres på offentlig vei eller gade i bånd af voksen person, selv om hunden er forsynet med mundkurv;
- g) når nogen farsot vinder større udbredelse, ved dyrlæge lade foretage almindelig undersøgelse af besætninger i den udstrækning, som måtte findes nødvendig;
- h) pålægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalde og vandingssteder, som er til offentlig afbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der udkræves til forebyggelse af smitte, såvel i sin almindelighed som ved de enkelte sygdomme, samt afgive bestemmelser for dyrlægenes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
- b) give forskrifter til forebyggelse af smitte blandt husdyr ved dyrskuer markeder og lignende samt ved transport af dyr inden landet;
- c) give bestemmelse angående benyttelse af produkter af syge dyr.

Departementet kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde afholdelse af markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan frygtes indført;
- e) under særlige omstændigheder forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil afhængig af sådanne forsigtighedsregler, som måtte ansees fornødne for at hindre overførelse af smitte;
- f) ved udbrud af hundegalskab påbyde, at for større eller mindre dele af landet alle hunde skal holdes forsvarlig lænkede, bære mundkurv eller føres i bånd;
- g) ved udbrud af kvægpest påbyde afspærring af det af sygdommen angrebne distrikt;
- h) ved udbrud af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge, mund- og klovsyge og svinepest påbyde nedslagtning af hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaccination af besætning mod nogen smitsom sygdom må ikke finde sted uden tilladelse af vedkommende regjeringsdepartement.

Når det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet påbyde vaccination af de for smitte udsatte besætninger samt fastsætte en godtgørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreeier er pligtig til at lade ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til brug i sådant øiemed

skal enhver kjøbstadskommune anskaffe en af vedkommende regjeringsdepartement godkendt indretning eller nedgravningsplads. Også ladesteder med særskilt kommunestyre såvelsom landkommuner med tæt bebyggelse kan af kongen pålægges den samme forpligtelse. Fornøden grund kan af kommunen efter tilladelse meddelt af kongen fordres afgivet mod erstatning, der i mangel af overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor sådan indretning eller nedgravningsplads enten ikke haves eller i tilfældet ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgjøres eller nedgraves på eierens egen grund eller — hvis dertil ikke er anledning — på anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruger kan foregå. Er ved foranstaltningen nogen ulempe forårsaget grundens eier eller bruger, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel af overenskomst bestemmes ved skjøn afholdt efter de i lov om veivæsenet af 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

Om nedslagtning og erstatning.

§ 10. Ved mistanke om kvægpest, kvægets ondartede lungesyge eller svinepest kan amtmanden påbyde nedslagtning af indtil tre dyr for ved obduktion af disse at erholde vished om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring må ansees for afgjort, at de er angrebne af en af de nævnte sygdomme, skal efter amtmandens foranstaltning dræbes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement påbyder det modsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angreben af snive, skal dræbes.

Dyr, angrebet af hundegalskab, skal dræbes; hund eller kat, som er bidt af noget af hundegalskab lidende dyr, skal ligeledes dræbes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning dræbes på grund af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge, snive, svinepest og mund- og klovsyge.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor af disse sygdomme, erstattes med det fulde beløb, hvortil de på nedenangivne måde er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrebne af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge eller mund- og klovsyge, erstattes med to trediedele, dyr, der ved obduktion findes angrebne af snive eller svinepest, med halvdelen af det beløb, hvortil de på den nedenfor nævnte måde er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge af tvungen vaccination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsåvidt eieren ved indførsel fra udlandet af smittede dyr, ved overtrædelse af givne forholdsregler eller på anden måde selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtede efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget af, at de har opholdt sig mindst 6 måneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgøres, at de på en eieren uforskyldt måde er smittede efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav må fremsættes forinden nedslagtningen. Erstatningsbeløbet må i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen af et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredieparter og kr. 600,00 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræbe efter foranstående bestemmelser, skal, forsåvidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes af en politiembedsmand (på landet af lensmanden) i forening med to af ham dertil opnævnte mænd. Dyrene ansættes til den værdi, de antages at have som uangrebne af sygdommen, hvorfra trækkes værdien af det dræbte dyr, forsåvidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræbte dyr skal, såvidt fornødiges, obduceres af en af det offentlige antagen dyrlæge, som gennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjeringsdepartement en beskrivelse af obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autoriseret dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og deltage i afgjørelsen af spørgsmålet, om dyret har været angrebet af den antagne sygdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighed herom mellem dyrlægerne, afgjøres sagen af en af departementet opnævnt sagkyndig.

Kapitel 3.

Om mildere smitsomme sygdomme.

§ 14. Følgende sygdomme hos husdyrene henregnes til de mildere smitsomme, ligeoverfor hvilke efterstående regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyge, influenza, kværke, strengel, mundsyge og beskelersyge hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end fåret,

smitsom klovsyge hos fåret,

ringorm hos alle husdyr,

hårsæk mider hos hunden,

febersygdomme af smitsom karakter,

tuberkulose.

Med hensyn til disse sygdomme gjøres det eieren eller den, der på hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- a) at anmelde for en autoriseret dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, når nogen af disse sygdomme måtte vise sig i hans besætning;
- b) ikke at lade dyr, der antages angrebne af nævnte sygdomme, føres på markeder, til dyrskuer, på fremmed beite eller i fremmede fjøs eller stalde;

dog skal det være tilladt fra eierens fjøs at sælge sådanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen afsondret afdeling for at sælges til slagt medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har modtaget sådan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens optræden er af foruroligende beskaffenhed, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendigt for at hindre sygdommens videre udbredelse, kan han lade forholdene på stedet undersøge af dyrlæge og efter dennes forslag give forskrifter angående afsondrings- og desinfektions-foranstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan give almindelige bestemmelser angående de nærmere foranstaltninger for hver enkelt af de i § 14 nævnte sygdomme samt angående anvendelse og salg af kjød og melk fra syge dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 14 litr. b er afhændet til slagt, og som senere antræffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornødent fald ved offentlig foranstaltning, kunne påbydes nedslagtede for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 4.

Om indførsel og udførsel af dyr.

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel af dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyrsygdom kan frygtes indført.

Han kan anordne, at indførsel af dyr kun må finde sted over bestemte havne eller steder, påbyde, at indførte dyr skal undersøges af dyrlæge og henstå i kwarantæne på vedkommende importørs bekostning, pålægge eieren af indførte dyr at udrede betaling for sundhedsundersøgelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrebne af smitsom sygdom, eller som har været udsat for smitte, nedslagtes uden erstatning.

Han kan overhovedet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel af smitsom husdyrsygdom.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillade indførsel af enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til udførsel af husdyr give sådanne forskrifter og træffe sådanne foranstaltninger, som måtte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet udføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide af eller overføre smitsom sygdom, og at de herfra til udlandet afsendte dyr under transporten udsættes for sådanne sygdomme. Han kan anordne, at udførsel af husdyr kun må finde sted fra visse bestemte steder i riget.

For undersøgelse af dyr bestemt til udførsel, såvel som for undersøgelse og desinfektion af vedkommende skib kan det pålægges henholdsvis afsenderne og skibets fører at udrede betaling efter takst.

For de skibe, der benyttes til sådan udførsel, kan kongen give nærmere regler angående deres indredning og nødvendige forsyning med foder og drikkevand for dyrene, ligesom han overhovedet kan træffe anordninger for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogne og fartøier, som benyttes til transport af dyr, tilligemed de dertil hørende indretninger og redskaber skal renses og desinficeres efter hver sådan benyttelse. Omkostningerne hermed udredes af den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

Kapitel 5.

Om eftersyn ved markeder o. l.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger af husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for på det offentliges vegne at føre tilsyn med, at intet af de der fremstillede husdyr er angrebet af nogen smitsom sygdom.

Amtmanden kan påbyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal på eierens bekostning underkastes et sundhedseftersyn af autoriseret dyrlæge, som i tilfælde har at udstede attest for dyrets fuldkomne sundhed.

Kapitel 6.

Om omkostninger og deres udredelse m. v.

§ 22. Udgifter, som på grund af denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, afsondring og desinfektion, ved desinfektion af fjøs, stald, redskaber og deslige, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, udredes af vedkommende dyrs eier. De med de syge dyrs kurbehandling forbundne omkostninger udredes ligeledes af dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsåvidt den har eget kommunestyre — måtte fatte særlige bestemmelser desangående for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde af uformuenhed hos eieren afholdes disse udgifter af vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsåvidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne af dyr, nedslagtede efter bestemmelserne i kapitel 2, og de udgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtninger, udredes, forsåvidt angår dyr, der ikke findes angrebne af nogen sygdom, for hvilken nedslagtning kan finde sted, eller forsåvidt angår dyr, døde som følge af tvungen vaccination, af statskassen, men for-

såvidt de findes angrebne af nogen sådan ovennævnt sygdom, med det halve af statskassen og med den anden halvdel af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, når ladestedet har særskilt kommunestyre.

På samme måde som i sidstnævnte tilfælde og efter sådan værdsættelse som i § 13 bestemt gives vedkommende eier erstatning, når det for at hindre smittes videre udbredelse måtte ansees nødvendigt at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande som huse, husindredninger, foder, redskaber o. l.

Alle andre udgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser udredes af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsåvidt ikke noget andet er eller måtte blive fastsat.

Dog falder omkostningerne ved afspærringsforanstaltninger ligeoverfor fremmede lande statskassen tillast, ligesom kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at udgifterne ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal udredes af statskassen.

Endelig udredes den for tvungen vaccination fastsatte godtgørelse til dyrlægen samt skydsgodtgørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov af statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde af reiser skyds- og kostgodtgørelse; som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise på en gang foretager på et enkelt sted. Dyrlæge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn af vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hvert døgn, han dermed er sysselsat, samt i tilfælde af reiser skydsgodtgørelse. For obduktion af en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 6,00, for obduktion af et dyr af mindre art kr. 3,00, dog således, at han for på én dag udførte obduktioner ikke kan oppebære over kr. 20,00. For kontorundersøgelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 2,00, forsåvidt offentlig reise eller obduktion derved undgås.

Amtmanden kan, forsåvidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uden nødvendighed er gjentaget uden ordre af øvrigheden, helt eller delvis negte udbetaling af forretningsgodtgørelse, kostgodtgørelse og obduktionshonorar, ligesom skydsgodtgørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgørelse for vaccination af besætninger efter påbud af departementet eller for undersøgelse af indførte eller udførte dyr udenfor den for hvert podet eller undersøgt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyds — og i tilfælde kostgodtgørelse — for reise til undersøgelse af import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretaget efter særskilt rekvisition af det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attester, erklæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de af dem udførte forretninger hver en godtgørelse af kr. 2,00 pr. dag.

Kapitel 7.

Om autoriserede dyrlæger.

§ 25. Husdyr, angrebne af ondartet smitsom sygdom, fåreskab undtaget, må ikke tages under behandling af andre end autoriserede dyrlæger.

§ 26. Enhver autoriseret praktiserende dyrlæge skal efter hvert års udløb inden en af departementet fastsat frist gennem amtmanden afgive til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse affattet beretning om sin virksomhed som dyrlæge i det forløbne år. Udebliver indberetningen udover den fastsatte tid, kan amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en multt for hver uge, som oversiddes.

Ligeså skal enhver autoriseret dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gennem vedkommende amtmand.

Kapitel 8.

Om straffebestemmelser.

§ 27. Overtrædelse eller undladelse af at efterkomme de i denne lov eller de i kraft af samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre på behørig måde givne påbud bliver, såfremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøder eller fængsel.

Sagerne blir at behandle på den for politisager foreskrevne måde.

Dyr eller gjenstande, som forsøges indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 udfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf given bestemmelse, eller som forsøges udførte i strid med nogen i henhold til § 19 given forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsåvidt de ikke bliver at tilintetgjøre.

Hund, som antræffes ude med tilsidesættelse af noget i anledning af hundegalskab givet påbud, skal ved politiets foranstaltning optages og dræbes enten straks eller inden en af politiet given frist, inden hvilken den kan indløses af eieren mod erlæggelse af opbevaringsomkostningerne.

Ligeså kan ethvert dyr, som påtræffes ude med tilsidesættelse af nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge deraf udfærdiget påbud, når det findes angrebet af nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltning dræbes uden erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, når de under forretninger for det offentlige gjør sig skyldige i misligheder, som, begåede af dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være strafbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøder eller fængsel.

Kapitel 9.

Om lovens ikrafttræden m. v.

§ 29. Denne lov træder i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov af 20de mai 1882 angående foranstaltninger i anledning af ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene, lov af 15de septbr. 1851 angående foranstaltninger mod skabsyge blandt får og geder og de i henhold til sidstnævnte lov udfærdigede bestemmelser samt lov af 14de juni 1890 angående forholdsregler mod udførsel af syge husdyr.

De i medhold af nævnte lov af 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold af samme lovs § 8 udfærdigede indførselsforbud samt de i medhold af nævnte lov af 14de juni 1890 udfærdigede bestemmelser bliver fremdeles indtil videre i kraft.

Bilag 2.

Lov

om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. af 27de juni 1892,
jvfr. lov af 27de juli 1895 og lov af 6te aug. 1897.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhed og plan er godkendt af kongen, kan kommunestyret med kongens samtykke påbyde, at al slagtning af nærmere bestemte arter af husdyr, hvis kjød skal benyttes til menneskeføde, skal foregå i det kommunale slagtehus.

På samme måde kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter af levende husdyr inden en kommune skal foregå under kontrol på dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads- eller ladestedskommune med over 4 000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført kjød, der skal benyttes til menneskeføde, undersøges af kommunal kjødkontrollør, der såvidt muligt bør være eksamineret dyrlæge. Er sådan undersøgelse foretaget i den kommune, hvorfra kjødet udføres, kan kongen bestemme, at den bortfalder i de kommuner, hvortil indførsel finder sted.¹⁾

Efter andragende fra kommunestyret kan det af kongen bestemmes, at kjød af dyr, der slagtes inden dele af kommunen, som ikke er bymæssig bebyggede, og hvor kontrollens gennemførelse på grund af deres afstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøgelse af kommunal kjødkontrol, når kjødet, ifølge erklæring, afgiven af den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes af denne og hans husstand.

Efter beslutning af kommunestyret og med kongens samtykke kan sådan kontrol påbydes også for køb- og ladestedskommuner med ikke over 4 000 indbyggere.

Det samme gjælder landkommuner, dog således, at i sådan kommune kun det kjød, der udbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrolleret.

§ 3. Kjød, som af kommunal kontrollør findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples. Findes det utjenligt dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbageleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadeligt for den menneskelige sundhed eller ubrugbart som næringsmiddel.

Hvis beslaglagt kjød, som ikke tilbagefordres, af vedkommende kommune blir udnyttet til teknisk brug istedetfor at tilintetgøres, har eieren krav på en forholdsmæssig godtgørelse.

Den kommunale kjødkontrollørs afgørelse kan indankes for stedets sundhedskommission, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

---

¹⁾ Kfr. kgl. resol. af 19de august 1897.

§ 4. Når slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at give erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger måtte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsåvidt bedriften lovlig der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovligt skjøn, optaget for kommunens regning. Overskjøn må forlanges inden 4 uger; omkostningerne derved udredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav må i tilfælde være fremsat inden tre måneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse af slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med kongens samtykke for mindst et år ad gangen fastsætte bestemte afgifter.

Disse må dog ikke være højere end fornødent til renter af den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækelse af driftsomkostningerne.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøgelse udført i slagteri eller andetsteds udenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til sådanne tider og mod sådan godtgørelse, som af kommunestyret med kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentligt slagtehus ikke er oprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør på det sted, som slagterborgere eller kjødhandlere andrager om, på betingelse af, at disse refunderer kommunen de udgifter, som medgår til sådan kontrollørs aflønning. Lønnens størrelse bestemmes af kommunestyret med departementets approbation. I tvivlsomme tilfælde skal kødet uden udgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

§ 6. Nærmere forskrifter til gennemførelse af denne lov kan gives af kongen eller den, han dertil bemyndiger.

§ 7. Overtrædelser af de i denne lov eller med hjemmel deraf givne forskrifter påtales af politiet og straffes med bøder fra kr. 2,00 til kr. 1 000,00.

Kjødkontrolregler,

fastsatte ved plakat af 5te november 1895, plakat af 2den november 1896,
plakat af 3die og af 19de august 1897, plakat af 20de oktober 1900
og plakat af 26de oktober 1901.

§ 1. I enhver kommune, hvor der er indført kjødkontrol i henhold til lov af 27de juni 1892, jfr. lov af 27de juli 1895, skal alt ferskt, rått slagtekjød af storfæ (herunder indbefattet kalve), får, geder, heste og svin, der agtes afhændet som menneskeføde inden vedkommende kommune, undersøges af kommunal kjødkontrollør og i tilfælde stemples.

§ 2. Forsåvidt undersøgelse og stempning foretages i den dertil af vedkommende kommune indrettede kontrolstation, skal den udføres gratis; hvis undersøgelsen og stemplingen derimod foretages udenfor den kommunale kontrolstation, kan der herfor afkræves en af kommunestyret fastsat godtgørelse.

§ 3. Dyr, slagtede i en kommune, hvor kontrol i henhold til ovennævnte love er indført, men bestemte til udførsel til udlandet eller til andre kommuner indenlands, skal være fritaget for undersøgelse og stempning i den kommune, hvorfra udførselen finder sted. Dog skal organer eller dele af sådanne dyr, der agtes forhandlede inden den kommune, hvori slagtningen er foregået, undersøges og stemples.

§ 4. Heste, der slagtes i en kommune, hvor kontrol finder sted, for at benyttes til menneskeføde, skal enten være undersøgte og merkede umiddelbart før slagtningen af en dyrlæge, som udfærdiger sundhedsattest, eller synede af to troværdige mænd, der afgiver skriftlig erklæring om, at dyret ikke lider af nogen sygdom. Indføres hesteslagt udenbysfra, skal der på samme vis medfølge sundhedsattest og merke fra dyrlæge eller to navngivne mænd; sundhedsattesten skal ved undersøgelsen af kjødet fremvises for kjødkontrolløren. Forsåvidt nogen af disse attester er udstedt af anden end dyrlæge, skal der medfølge attesten en bevidnelse fra vedkommende steds politi om, at manden er politiet bekendt som troværdig.

§ 5. Intet kjød skal undersøges og stemples, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin og hornkvæg (undtagen kalve) fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bagfjerding), og hvis det stammer fra kalv, får eller ged, fremlægges i mindst halve kroppe, delte efter længden. Med bagparter skal følge nyrene i organisk sammenhæng. Forsåvidt indførsel af løse tunger finder sted, skal disse vedheftes hver til sit slag. På samme vis skal muligens medfølgende organer (net, lever, hjerteslag o. l.) tilhøre det slag, hvormed de fremføres.

Dog kan kommunestyre med approbation af vedkommende regjeringsdepartement fastsætte regler, ifølge hvilke større dele af slag eller flere organer

end her nævnt kan kræves fremlagte for kontrolløren. Ved undersøgelse udenfor kontrolstation af kød af dyr, slagtede inden vedkommende kommune skal samtlige dyrets organer være tilstede, og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 6. Ved undersøgelsen bestemmes, om kødet er tjenligt til menneskeføde. I tvivlsomme tilfælde kan kødet under forsvarlig opbevaring tilbageholdes ved kontrolstationen. Ved undersøgelse udenfor stationen kan i sådanne tilfælde afgjørelsen udskydes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag heri ikke medregnet.

§ 7. Enhver, der fremstiller kød til undersøgelse, skal paa kontrollørens forlangende meddele, hvad der er ham bekendt om slagtet, såsom eierens navn, hvorfra dyret er kommet, om dyret før slagtingen har været sygt o. l.

§ 8. På slagt, der fremføres til kontrol, må ikke brystafdelingens størpulsåre være bortskåret, heller ikke itler og syge eller bedærvede partier. Heller ikke må brysthinden eller bughinden være bortskåret.

§ 9. Kjød af hornkvæg, indført fra Danmark, skal ved fremvisningen til kontrol være ledsaget af attest fra dertil autoriseret dansk dyrlæge om, at det ikke er bedærvet og ikke hidrører fra dyr, der er så afmagrede, at deres kød ikke kan ansees egnet til menneskeføde.

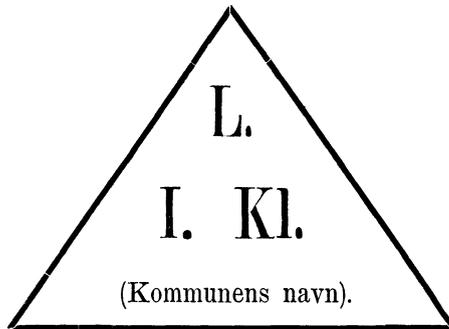
Der skal tillige på hver kvart eller halve krop være påheftet med ståltråd en seddel med påskrift «kød, godtkjendt til udførsel», underskrevet af vedkommende autoriserede dyrlæge med navn, bopæl og datum. Ståltråden skal være forsynet med en plombe, på den ene side merket «K. K.», på den anden «Danmark».

§ 10. Slagtekjød, der findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples med det dertil bestemte stempel; stempelmerkerne skal anbringes i så stort antal og på sådanne steder, at der ved den i handel og vandel vanlige opdeling af slagtet findes mindst et merke på hver del.

§ 11. På kød af slagtedy, slagtet inden en kommune, hvor kontrol, er indført, og undersøgt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slag, skal, når kødet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenligt til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blå farve og oval form; sådanne stempler, hvis tverdiameter skal være 6 cm., og hvis høidediameter skal være 3.5 cm., skal indeholde foruden kommunens navn (helt eller forkortet) tillige tegnene I Kl. (∅: første klasse) B. (∅: bykontrol), se hosstående tegning.

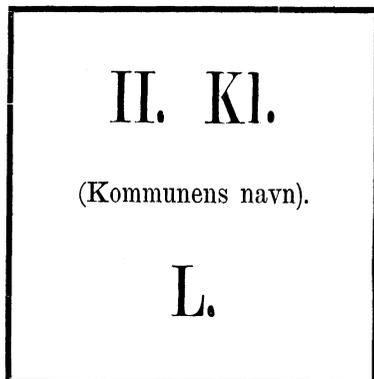
På kød af slagtedyr, der enten er indført udenbysfra, eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uden tilstedeværelse af dyrets samtlige organer, skal, når kødet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blå farve og trekantet form; sådanne triangulære stempler, hvis grundlinie skal være 6 cm., og hvis sider skal være 5 cm., skal, foruden vedkommende kommunes navn tillige indeholde tegnene I Kl. (o: første klasse) L (o: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 12. På kød, der ved undersøgelse findes at lide af mangler i sanitær henseende (såsom abnormt lugtende eller slet behandlet kød, kød af afmagrede dyr, kød af dyr, der kan sees at have lidt af sygdom), men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhed, skal der, hvis kødet hidrører fra dyr, undersøgte i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slag, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempelmerket skal afstemple foruden vedkommende kommunes navn tillige tegnene II kl. (o: 2den klasse) B (o: bykontrol), se hosstående tegning.

Hvis kjødet derimod fremstilles til kontrol, uden at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført udenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal afstemple, foruden vedkommende kommunes navn, tillige II Kl. (o: 2den klasse) L (o: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 13. Ved beslutning af kommunestyret, approberet af vedkommende regjeringsdepartement, kan det bestemmes, at kjød, stemplet med 2den classes stempel, skal forhandles i egne lokaler, der betegnes som udsalgssteder for 2den classes kjød.

§ 14. Kjød, der findes at være utjenligt til menneskeføde, skal af kontrolløren ufortøvet beslaglægges. Kjød, der fremstilles til kontrol uden at tilfredsstille de i §§ 4, 5, 8 og 9 nævnte fordringer, skal, forsåvidt det ikke som utjenligt til menneskeføde beslaglægges, afvises fra kontrollen; på samme vis skal der forholdes, hvis oplysninger, der kræves afgivne i henhold til § 7, negtes.

§ 15. Beslaglagt kjød kan med nedenanførte begrænsning tilbageleveres vedkommende eier, efterat det iforveien af kontrolløren er gjort ubrugeligt til menneskeføde ved indsnit og ophugning samt overhældning af petroleum eller anden lignende væske.

Forsåvidt beslaglagt kjød ved gjennomkogning kan gjøres tjenligt til menneskeføde, kan det ligeledes tilbageleveres eieren, efterat gjennomkogning på eierens bekostning og under kontrollørens opsyn har fundet sted.

Dog skal, hvis der i nogen kommune findes indretning, tjenlig til teknisk udnyttelse af beslaglagt kjød, sådant kunne beholdes af kontrollen, såfremt kjødet ikke af eieren tilbagefordres, mod udbetaling til ham af en godtgjørelse efter en almindelig takst, fastsat af kommunestyret.

Kjød, som under transport eller behandling kan medføre fare for den menneskelige sundhed eller give anledning til udbredelse af ondartet smitsom husdyrsygd, må ikke tilbakeleveres, men skal af kontrollen forsvarligt opbevares, indtil det kan destrueres ved dampkogning, opbrænding eller nedgravning.

§ 16. Den kommunale kontrolstation skal holdes åben for undersøgelse og stempning af kød alle hverdage i så lang tid, som vedkommende kommunestyre bestemmer.

§ 17. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kød, der fremføres til kontrol ved kontrolstationen, samt en anden protokol over alt kød, der undersøges udenfor kontrolstationen.¹⁾

I vedkommende protokol anføres rekvirentens navn, kødets oprindelse (om det kommer fra indlandet eller udlandet og i tilfælde fra hvilket distrikt), undersøgelsens datum, kødets art og størrelse samt undersøgelsens resultat. Der skal tillige ved stationen føres regnskab over de for undersøgelse udenfor stationen indbetalte afgifter.

Stemples noget kød med 2den klasse, skal grunden hertil kortelig anføres i den dertil i protokollen bestemte rubrik. På samme måde forholdes, hvis dele af fremstillet kød bortskjæres og beslaglægges, selv om kødet forøvrigt er beholdt 1ste klasses stempel.

Forøvrigt skal der for beslaglagt kød anføres kødets vægt, dagen, når dyret er slaget, de iagttagne sanitære mangler, beslaglæggelsens grund samt hvorledes der efter beslaglæggelsen er fremgået med kødet.

§ 18. Den af kontrolløren angående kødets stempning eller beslaglæggelse truffene afgørelse kan af rekvirenten påankes til sundhedskommissionens afgørelse. Rekvirenten skal da på stedet protestere mod undersøgelsens resultat. Det pågældende kød skal forsvarligt opbevares. Rekvirenten har ved skriftlig henvendelse til sundhedskommissionen at kræve dennes afgørelse, hvilken bliver at afgive snarest muligt. Kontrolløren skal underrettes om tiden for sagens afgørelse og har adgang til da at være tilstede og begrunde sin kontrolbestemmelse.

§ 19. I bykommuner, hvor kødkontrol overensstemmende med ovennævnte love er indført, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges eller, forsåvidt ikke den i lov af 27de juli 1895 I, § 2, 2den passus, bestemte fritagelse for undersøgelse er givet, overhovedet benyttes til menneskeføde, medmindre det af vedkommende bys kommunale kødkontrollør er undersøgt og stemplet.

I landkommuner, hvor kødkontrol i henhold til nævnte love måtte indføres, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges, medmindre det af vedkommende kommunes kontrollør er undersøgt og stemplet.

Kjødvarers frembringelse på torv i torvtiden eller deres henlæggelse i udsalg for kjødvarer bliver at anse som falbydelse.

§ 20. Overtrædelse af de i disse bestemmelser givne forskrifter bliver at påtale af politiet og at straffe med bøder fra 2—1 000 kroner (kfr. lov af 27de juni 1892 § 7).

¹⁾ Konf. cirkulære fra landbrugsdepartementet af 20de oktober 1900, side 225.

Bilag 4.

Nugældende (1ste juli 1901) bestemmelser angående indførsel af husdyr (kfr. plakat af 6te juni 1894, 13de januar 1899 og 13de december 1900).

A. Heste kan indføres:

- 1) fra Sverige på betingelse af, at der medbringes et for hvert enkelt dyr af politimyndighed bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret har opholdt sig i de sidstforløbne 6 måneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyds- og trafikheste, der passerer grænsen for atter at vende tilbage til Sverige, rammes ikke af ovenstående forskrift.

- 2) fra alle andre lande paa betingelse af:

- a. at der medfølger et for hvert enkelt dyr af vedkommende lands politimyndighed eller af norsk konsul bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom, samt

- b. at ethvert dyr ved ankomsten til norsk toldstation undersøges af autoriseret norsk dyrlæge og af ham erklæres sundt.

B. Drøvtyggere kan indføres fra Sverige på følgende betingelser:

- a. 1. Indførselen skal finde sted a) pr. jernbane eller søværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania eller ad nærmeste landevei til Præstebakke eller Kornsjø jernbanestation, hvorfra dyrene snarest muligt pr. jernbane føres videre til Fredrikshald; b) ad Allingmo-veien eller over Svinesund gennem Bergs herred ad nærmeste vei direkte til Fredrikshald.
2. Det skal ved en af autoriseret svensk dyrlæge eller politimyndighed udstedt attest godtgjøres, at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optræder eller i de sidst forløbne 6 måneder har optrådt smitsom mund- og klovsyge eller ondartet lungesyge, samt at dyrene ikke i de nærmest forudgående 6 måneder er indført fra udlandet.
3. Dyrene skal være merkede eller i attesten således beskrevne, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.
4. Dyrene skal ved ankomsten føres til de indhegnede, for sådant øiemed reservede kvægtorve, hvor de bliver at underkaste undersøgelse af vedkommende kommunale dyrlæge.
5. Det kvæg, der agtes solgt som livdyr, skal opstaldes på det kommunale fjøs i 48 timer, helligdage ikke iberegnet, og i denne tid undersøges med tuberkulin.

6. Det kvæg, der ved denne undersøgelse findes lidende af eller mistænkt for tuberkulose, merkes i huden med et indbrændt tydeligt **T**, og disse dyr skal, forsåvidt de ikke af importøren føres tilbage til Sverige, ikke afhændes uden til slagtning, der i så tilfælde skal finde sted inden 10 dage efter undersøgelsen.
  7. Det kvæg, der indføres for at sælges til slagt, skal på samme vis merkes med et i huden indbrændt tydeligt **S**.
  8. De med «**T**» eller «**S**» brændemerkede dyr, skal, hvis de ikke føres tilbage til Sverige, ikke bortføres fra kvægtorvet, førend vedkommende eier af dyret skriftlig har forpligtet sig til at påse dyret slagtet inden 10 dage.
  9. Kvæg, der ved undersøgelse findes fri for tuberkulose, skal på en iøinefaldende måde være merket med ordet «Sund» samt årstallet for den stedfundne undersøgelse.
  10. Som erstatning for de med heromhandlede undersøgelse, merkning, opstaldning og fodring af dyrene samt anskaffelse af tuberkulin, instrumenter, fjøsets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger, skal vedkommende kommune være berettiget til at afkræve importøren en af kommunestyret fastsat og af departementet for det indre godkendt afgift for hvert dyr.
  11. Departementet for det indre bemyndiges til forøvrigt at fastsætte nærmere bestemmelser angående den her omhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes undersøgelse og merkning samt attester og protokoller m. v.
    - b. Forøvrigt forbydes indførsel af drøvtyggere (o: storfæ, får, geder og andre drøvtyggende dyr) fra alle lande, med undtagelse af de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken. Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke af dette forbud.
    - c. Hornkvæg (storfæ) får og geder forbydes indførte fra Finmarken til rigets øvrige distrikter.
- C. Svin forbydes indført fra alle lande med undtagelse af de under litr. B, b nævnte russiske havne, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken.
- Fra Finmarken forbydes svin indført til rigets øvrige distrikter.
- D. Hunde forbydes indført fra alle lande med undtagelse af Sverige og Danmark, fra hvilke lande indførsel kan ske på betingelse af, at der medfølger et af vedkommende lands politimyndighed udfærdiget bevis, hvoraf fremgår, at vedkommende dyr har opholdt sig mindst i 6 måneder inden vedkommende land, og at det i henhold til en af autoriseret dyrlæge udstedt erklæring ikke antages at overføre smitsom sygdom. Hunde, der tilhører eierne af svenske renhjønder og i følge med disse passerer Finland på gjen-nemgang fra Sverige, rammes ikke af dette forbud.

- E. Huder og skind skal det indtil videre være tilladt at indføre fra Sverige på betingelse af, at der medfølger varen et af svensk politimyndighed udstedt bevis eller en af importøren udstedt skriftlig erklæring om, at huderne og skindene er indkøbte i Sverige og ikke indførte dertil i raa tilstand fra andre lande. Forøvrigt er indførsel af rå dele af drøvtyggere og af svin, såsom uberedede skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattede), utilvirkede, utilberedede og urensede hår og børster samt muler og klover forbudt fra alle lande. Indførsel af usaltet eller utilberedet kød og flek samt usaltet talg skal være forbudt fra Østerrige, Italien, Grækenland, Tyrkiet, fra Rusland med undtagelse af indførsel til Finmarken fra de ved Nordishavet og det hvide hav beliggende havne, samt fra alle lande udenfor Europa.
- F. Indførsel af græs, hø og halm til fourage forbydes fra alle lande undtagen fra Sverige¹⁾ samt til Finmarken fra de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav.
- G. Brugte fjøsredskaber forbydes indført fra alle lande, medmindre det godtgøres, at de er sikkert desinficerede.

---

¹⁾ Ved plakat af 22de november 1902 er indførselstilladelse også givet for Danmarks vedkommende.

Bilag 5.

Nugjældende (1ste juli 1901) regler for udførsel af heste, hornkvæg, svin, får og geder fra Norge.

§ 1. Heste, hornkvæg, svin, får og geder, som med skib agtes udførte til udlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøi på afsenderens bekostning undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og må kun indskibes, saafremt det ved undersøgelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide af nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller på anden måde nylig kunde være smittede af sådan sygdom. Herom skal af dyrlægen afgives attest til afsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøgte og godkendte, slippes de enten omhord eller ind i en særskilt indhegning, såat berøring med de ikke undersøgte dyr undgås. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøgt og kan udføres. Dyrenes antal og køn, samt merkets art anføres i den sundhedsattest, som af dyrlægen udstedes.

§ 3. Forsåvidt undersøgelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gå til eksportstedet, er ny undersøgelse ved ankomsten hertil unødvendig, såfremt enten dyrene i lokalskibet er holdt afsøndrede fra andre ikke undersøgte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøgte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til udførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise på det første sted, hvor det her i landet indtager dyr, undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsåvidt ingen sådan der findes, af stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøgelsen, grund til at anse skibet for smittefarligt, må dyr ikke indtages, forinden det er behørig desinficeret. Forsåvidt drøvtyggere eller svin agtes udført, skal desinfektion af skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er bleven undersøgt og godkendt, skal attest herom afgives til skibets fører.

Undersøgelsen og desinfektionen sker på skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøgelse med merkning betaler afsenderen til dyrlægen for hver forretning:

for hver hest indtil et antal af 10 . . .	kr.	1.00
—»— over dette antal . . .	»	0.50
» hvert stykke hornkvæg over $\frac{1}{2}$ år .	»	0.50
» — —»— under $\frac{1}{2}$ år .	»	0.25
« mindre dyr (svin, får, geder) for et antal af til og med 100 dyr . . .	»	0.15 pr. stk.
» de næste 100 dyr	»	0.12 —
» det overskydende antal	»	0.09 —

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør rekvirerer undersøgt på en gang.

For den i § 4 omhandlede undersøgelse af skibet betaler skibets fører dyrlægen eller vedkommende politifunktionær kr. 4.00. Ligeså meget betales dem for at påse skibets desinfektion, forsåvidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøgelsen.

§ 6. Departementet for det indre bemyndiges til i tilfælde at give nærmere bestemmelser angående de her nævnte foranstaltningers gennemførelse.

Bilag 6.

Ansøgning om tuberkulin-undersøgelse på offentlig bekostning.

(Smlgn. bestemmelserne i husdyrloven af 14de juli 1894, kap. 3 og kap. 8).

Undertegnede ansøger herved om at erholde min kvægbesætning, bestående af ..... okser ..... voksent kvæg og ..... ungdyr og kalve, tilsammen: ..... dyr
undersøgt med tuberkulin på offentlig bekostning.

Undersøgelsen agtes udført ved dyrlæge ....., som dertil har erklæret sig villig på de af det offentlige fastsatte vilkår.

Efter foretagen undersøgelse forpligter jeg mig til:

1. snarest mulig at skille de tuberkuløse samt de for tuberkulose mistænkte dyr fra den sunde del af besætningen, enten ved at hensætte disse i et andet smittefrit rum, eller ved at lade opføre en tæt skillevæg mellem begge afdelinger efter behørig desinfektion af den afdeling af fjøset, der er bestemt for de sunde dyr, eller efter omstændighederne på anden for smitte betryggende måde at holde den syge og sunde afdeling skilt fra hinanden.
2. såvidt mulig at hindre, at smitte overføres fra den syge til den sunde del af besætningen ved at anvende særskilte vandings- og fodringskar og idetheletaget særskilt stel for begge afdelinger, samt ikke at lade de angrebne og mistænkte dyr komme på fælles beite med de sunde dyr,
3. at lade det af tuberkulose smittede fjøs behørig desinficere,
alt i tilfælde efter nærmere anordning af veterinæradministrationen;
4. snarest mulig at lade slagte sådanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøgelse findes lidende af jurtuberkulose eller almindelig udbredt tuberkulose med lungetæring eller afmagring og ikke at sælge eller til min husstand benytte melk fra sådanne dyr uden i kogt tilstand.
5. ikke at sælge noget angrebet eller mistænkt dyr uden til slagt, samt ikke at sælge noget hjemmeslagt tuberkuløst dyr, uden at (forsåvidt dertil er anledning) dyret af dyrlæge eller ved forevisning på kjødkontrolstation er fundet tjenligt til menneskeføde,
6. at lade de til opdræt bestemte nyfødte kalve straks hensætte i et smittefrit rum og underkaste en tuberkulinprøve, før de indsættes blandt de sunde dyr, og ikke fodre dem med melk fra tuberkuløse dyr uden i kogt tilstand (dog kan de nyfødte kalve i de første to døgn gives rå modermelk, når juret er sundt og moderen idethele taget kun i ringe grad er angreben af tuberkulose),

7. ikke at indsætte nyindkjøbte dyr i den sunde del af besætningen, med mindre de ved forudgående tuberkulinprøve er fundet fri for tuberkulose,
8. at lade de angrebne og mistænkte dyr forsyne med et brændemerke.

Besætningen er før undersøgt med tuberkulin i året.....

Anm. Andragendet må kun omfatte hele besætningen, ikke enkelte eller nyindkjøbte dyr.

(Gårdens navn).....

(Herred) .....

(Amt) .....

(Datum) .....

(Tydelig underskrift): .....

Andragendet bekræftes og anbefales:

(Den undersøgende dyrlæges underskrift):

.....

Til
landbrugsdepartementet.

Anm. Denne ansøgning indsendes gennem vedkommende amtmand til landbrugsdepartementet.

_____

Bilag 7.

Blanket til udfyldning ved foretagelse af tuberkulinprøver.

At indsende til
direktøren for det civile veterinærvæsen.

Tuberkulinprøve

19.....

af ..... besætningen
hos hr..... (gård).....
..... herred..... amt

Dyrets				Indsprøitningens			Temperatur.						Er dyret			Er der tidligere foretaget prøve af dyret — og isåfald når og med hvilket resultat?		
navn eller nummer på fjøset.	race	køn		ald.	datum.	klokkeslet.	dose.	før indsprøitningen.	klokkeslet efter indsprøitningen.						sundt.		mistænkt.	tuberkuløst.
		han.	hun.															

Anmerkning (angående sektionsfund hos de slagtede dyr og andre ting af interesse):

Er det hele besætningen, som er prøvet eller kun nyindkjøbte dyr? ..... den ..... 19.....
 Når og hvorledes er sygdommen indført i besætningen? . . . . .
 Findes tuberkulose hos mennesker på gården? . . . . . (Dyrlægens navn).....
 Er noget undersøgt dyr slagtet og hvilket sektionsfund? . . . . .

Bilag 8.

Anvisning til tuberkulinundersøgelse af besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det må opbevares på et mørkt, køligt og tørt sted, og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøgelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 50 centigram (12—15 dråber eller $\frac{5}{10}$ kubikcentimeter), til ungdyr 30—40 centigram (8—12 dråber eller $\frac{3}{10}$ — $\frac{4}{10}$ kubikcentimeter), til kalve og nyfødte dyr 20 centigram (6 dråber eller $\frac{2}{10}$ kubikcentimeter) efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblendes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kogt vand i et rent, kogt vinglas.

Bekvemmere er det dog, hvis man har en afdelet større injektionssprøite, at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand på engang på en større flaske i et forhold af 1 til 10 (10 % således, at der i en fortynding af 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin). Af denne fortynding vil altså, når sprøiten rummer 10 kcm., 5 kcm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 kcm. for et mindre voksent dyr, 3 kcm. for et ungdyr og 1—2 kcm. for smådyrene. Fortyndingen holder sig dog ikke længe uden at dekomponeres, hvorfor den enten må tillaves på brugsstedet eller også i hjemmet 1—2 dage iforveien og isåfald tilsættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøitning foretages må samtlige dyrs temperatur være målt; målingen foretages ved et maksimaltermometer, der holdes godt inde i endetarmen i 2 minutter,¹⁾ hvorefter termometret trækkes langsomt ud og temperaturen aflæses nøiagtigt og noteres. Man må være forsynet med 1 termometer for hvert 20 dyr, foruden nødvendig reserve. Til måling af 20 dyr iberegnet aflæsning, nedskrivning af temperaturen, rengjøring af termometret (det aftørres bedst med en klud dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indoljning, medgår for en øvet mand ca. $1\frac{1}{2}$ time.¹⁾

Glem ikke at slå kviksølvsoilen ned mellem hver gang termometret benyttes!

Efterat samtlige dyrs temperatur er målt, foretages indsprøitningen af tuberkulinet. Den bør helst ske på halsen, efterat huden iforveien er afbarberet samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2 % lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 1 % sublimatopløsning). Injektionssprøiten, hvis stempel maa være

---

¹⁾ Der fåes nu i handelen termometere, der kan aflæses allerede efter 1 minuts forløb, hvorved megen tid kan indspares.

af et materiale, der tåler kogning, må iforveien være kogt. Man bør have mindst 2 sprøiter og 4 sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvorefter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøites. Spidsen rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren koghed olie eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøitningen bør foretages enten mellem 6—10 om aftenen eller 4—8 om morgenen. Dyrene må under undersøgelsen være i ro på fjøset 6—7 timer efter indsprøitningen påbegyndes temperaturmålingen igjen, og der fortsættes med denne hver a'nden time. Dyr, der ved måling indtil den 13de time findes at have givet sikkert tegn på at være tuberkuløse, behøver ikke at måles mere, medens dyr, der ikke har reageret eller hvis reaktion er tvivlsom, må måles indtil den 17de til 23de time efter indsprøitningen.

Dyrlægen må enten selv foretage målingen eller lade denne foretage af mænd, som af ham er givet den til temperaturmålingen nødvendige anvisning og hvis målinger han isåfald personlig må kontrollere. Det må påsees, at dyrene ikke vandes umiddelbart foran en måling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke af denne grund stige over 40°.

Undersøgelsens resultat anføres på det dertil bestemte skema og indsendes snarest muligt til veterinær-direktøren.

(Konf. forøvrigt rundskrivelse fra veterinærdirektøren af 6te juni 1901).

Indberetning

fra undertegnede dyrlæge i ..... amt
om tilfælde af .....

(At indsende gennem vedkom-
mende sundhedskommissions
ordfører og overvrighed
til veterinærstyrelsen.

Gårdens navn (i by eller ladested, gade og no.)	Herred (By)	Når begyndte sygdom- men?	Når har dyrlægens tilsyn fundet sted?	Hest			Ko			Får			Ged			Svin			Hund, Kat			Nærmere oplysninger, såsom om den angrebne besætnings størrelse om foranstaltninger truffne mod syg- dommens udbredelse, om sandsynlig smittekilde, forsåvidt noget derom kan oplyses.
				deraf		deraf		deraf		deraf		deraf		deraf		deraf						
				angrebne	døde	angrebne	døde	angrebne	døde	angrebne	døde	angrebne	døde	angrebne	døde	angrebne	døde	angrebne	døde			

Anmerkning 1. For hver sygdom benyttes et skema.

2. Hvis tilfældene har forekommet på samme gård, men i for-
skjellige besætninger, anmerkes dette i sidste rubrik.

Navn: .....

..... den ..... 19 .....

1. Hr. ordføreren i ..... sundhedskommission.

Bopæl: .....

2. Hr. amtmanden i ..... amt.

Hr. direktøren for det civile veterinærvæsen.

Indberetning

fra undertegnede dyrlæge i ..... amt

til

direktøren for det civile veterinærvæsen.

---

1. Sygdom:
2. hos hvilken art af husdyr:
3. antal angrebne:
4. deraf døde:
5. eller dræbte:
6. den angrebne besætnings størrelse:
7. gårdens navn (i by eller ladested, gade og nr.):
8. herred (by):
9. hvorvidt dyret er død på havnegangen eller fjøset.
10. når dyrlægens tilsyn har fundet sted:
11. hvorpå den stillede sygdomsdiagnose grunder sig?
(her anføres i korthed såvel symptomer i levende live
som de ved obduktionen fundne sygdomstegn:

12. hvorvidt mikroskopisk undersøgelse er foretaget?

13. hvorfra smitten antages at skrive sig:

14. kort angivelse af, hvad der er foretaget til forebyggelse af smittens udbredelse:

..... den ..... 19 .....

Navn:

.....

Bopæl:

.....

Anm. For hver sygdom og for hvert slags husdyr benyttes et skema.

Bilag II.

Uddrag af lov

om offentlige tjenestemænds skyds- og kostgodtgjørelse af 10de juli 1894.

Af denne lov hidsættes:

§ 2. Skydsgodtgjørelsen bliver at beregne efter følgende regulativ:

Pr. kilometer.				Pr. sjømil.	
Landskyds.		Bådskyds.		Jernbane.	Dampskib.
Tilsigelsesstation.	Fast station.	Tilsigelsesstation.	Fast station.		
Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.
16	20	37	40	6	40

§ 8. Hvor befordring alene kan ske på sadel, kløv eller med ren, eller hvor den reisende alene kan komme frem tilfods, og hans tøj m. v. må bæres, er vedkommende berettiget til, foruden den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast station, at erholde erstattet efter regning, hvad han har erlagt i nødvendige udgifter til befordring af sit tøj samt for veiviser, hvor sådan er benyttet, og desuden, hvad han i befordring for sig selv har erlagt udover nævnte regulativsats.

Ligeledes er — forsåvidt angår befordring udenfor de almindelige skydsruter forøvrigt, tillands eller tilvands, — den reisende berettiget til erstatning for havte udgifter udover den ham tilkommende regulativsats fra fast station. Samme regel gjælder også under reiser på de almindelige skydsruter, forsåvidt nødvendigt forretningsmæssigt ophold mellem stationer på samme kræver en tid udover den, hvori de skydsende er forpligtet til at vente.

Forsåvidt i distrikter, hvor befordring alene kan ske ved ren, den reisende benytter egne ren, bliver den ham tilkommende skydsgodtgjørelse at bestemme af kongen.¹⁾

§ 9. Foruden den foran bestemte skydsgodtgjørelse, der også indbefatter tilsigelsespenge samt leie af båd og andre reiseredskaber, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendigt udlæg til befordring

¹⁾ Konf. kgl. resol. af 30te juni 1900 angående skydsgodtgjørelse for offentlige tjenestemænds befordring med egne ren.

- a. af medført nødvendig bagage, hvilken godtgjørelse dog ikke må overstige den vedkommende tjenestemand tilkommende skydsgodtgjørelse for egen befordring.
- b. af fornøden bagage mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor skydsbefordringen begynder eller ender,
- c. af egen person ombord til og iland fra dampskib,
samt udlæg af bom-, bro-, brygge- og færge-penge og for soveplads i jernbanevogne, forsåvidt reisen er foregået om natten, og sådan plads er benyttet.

Ved reise på jernbane eller med dampskib tilståes ingen anden godtgjørelse for befordring end i §§ 2, 3, 4 og i nærværende paragraf bestemt.

§ 13. Den mindste veilængde, som må reises, når godtgjørelse for skyds, såvel tillands som tilvands, skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

Skydsen godtgjøres kun for den virkelige veilængde, dog så, at for de strækninger, hvor skydsbetaling erlægges efter en større veilængde end den virkelige (se lov om skydsvæsenet af 14de juli 1893 § 30), tilkommer der tjenestemanden skydsgodtgjørelse efter denne forøgede veilængde.

§ 15. Godtgjørelse for befordring med dampskib skal beregnes efter den afstand, hvorefter passagerbilletten betales.

(Dyrlægen har kostgodtgjørelse efter 3die klasse, nemlig kr. 4.00).
(Konf. § 18).

§ 18. På reiser med dampskib skal de til 1ste klasse hørende tjenestemænd være berettigede til at erholde i kostgodtgjørelse kr. 7.00, de til 2den klasse hørende kr. 6.00, de til 3die klasse hørende kr. 5.00 og de til 4de klasse hørende kr. 4.00 for hvert døgn, i hvilket reisen med dampskib har varet uafbrudt mindst 6 timer.

Samme kostgodtgjørelse tilkommer der dem også under ophold i kjøbstad eller ladested på forretningsreiser, under hvilke de må opholde sig i byen i mindst 12 timer. Det samme gjælder for sammenhængende ophold på dampskib og i by i tilsammen mindst 12 timer.

§ 21. Den mindste veilængde, som såvel tillands som tilvands må reises, når kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

§ 22. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen påbegyndes. Dele af et døgn på 5 timer og derover regnes for helt døgn; dele af et døgn paa mindre end 5 timer medregnes ikke. Dog tilkommer vedkommende kostgodtgjørelse, når den hele på en reise tilbagelagte veilængde udgjør mindst 20 km., selv om dertil ikke er medgået 5 timer.

§ 30. Regninger over skyds- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen af det offentlige, skal, forsåvidt ingen tidsbestemmelse på andet sted måtte være givet, være indsendt til vedkommende myndighed i det seneste inden seks måneder efterat sagen eller forretningen er tilendebragt, da i mangel deraf fordringen ikke godtgjøres af det offentlige.

Skemaer

til vejledning ved udfærdigelse af regninger for reiser i veterinær-
væsenets anliggender.

Regning
over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinær-
væsenets anliggender i kvartal 19 .

Dato.	Fra — til (Herunder bliver veilængderne at opføre station for station).	Km. land- skyds.		Kun båd- skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil.	Udlæg	Reisens øiemed. (Herunder bliver at anføre grunden for hver foretagen reise og i gjentagelsestilfælde grunden til, at det har været anset nødvendigt at gjentage reisen).
		Tilslæssstation. à 16 øre.	Fast (eller ingen station). à 20 øre.	Tilslæssstation. à 37 øre.	Fast station. à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer	landskyds à 16 øre	kr.
»	—	à 20 »	»
»	—	bådskyds à 37 »	»
»	—	à 40 »	»
»	—	jernbane à 6 »	»
»	—	dampskib à 40 »	»

Tils. skydsgodtgjørelse. kr.
Udlæg . . . . . »

Tilsammen kr.

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
- at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpå de med mindst udgift for det offentlige kunde ske;
- at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet udsættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til skydsgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført på ovenanførte reiser;
- at de opførte udlæg har fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er anset nødvendige i det offentliges interesse for at virke til forebyggelse af smitsom husdyrsygdom og få den standset.

..... den ..... 19 .....

(Amts-)Dyrlæge.

Regning
over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19 i anledning af tuberkulinundersøgelser.

Dato.	Fra — til (Herunder bliver veilængderne at opføre station for station.)	Km. land- skyds.		Km. båd- skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil	Udlæg.	Antal undersøgte dyr.
		Tilslæssesstation. à 16 øre	Faste (eller ingen) station. à 20 øre.	Tilslæssesstation. à 37 øre.	Fast station. à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyds	à 16 øre	. . . . .	kr.
»	—	à 20	»	»
»	—	bådskyds à 37	»	»
»	—	à 40	»	»
»	—	jernbane à 6	»	»
»	—	dampskib à 40	»	»

Tils. skydsgodtgjørelse kr.
Udlæg . . . . . »

Tilsammen kr.

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
- at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpå de med mindst udgift for det offentlige kunde ske.
- at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet udsættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til skydsgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført på ovenanførte reiser;
- at de opførte udlæg har fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er udførte til foretagelse af offentlig tuberkulinundersøgelse eller til inspektion af de til forebyggelse af tuberkulose givne forskrifters gennemførelse

..... den ..... 19 .....

.....
(Amts-)Dyrlæge.

Regning

over undertegnede tilkommende kostgodtgjærelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19 .

Afreist		Hjemkommen.		Antal døgn.	Godtgjærelse.		Reisens længde i kilometer.
Dato.	Klokkeslet.	Dato.	Klokkeslet		Kr.	Øre.	

Tils.

..... den ..... 19 .....

.....
(Amts-Dyrlæge.)

